

KADERNOTA 2026 – 2029

Inhoudsopgave

Kadernota 2026 - 2029

1.	BESTUURLIJKE BOODSCHAP	2
2.	LEESWIJZER	9
3.	ACTUALISATIE FINANCIEEL PERSPECTIEF 2026 - 2029	12
	A. ONONTKOOMBAAR / ACTUALISATIES	14
	B. LOON- EN PRIJSONTWIKKELINGEN	28
	C. GEMEENTEFONDS	32
	D. OVERIG	34
4.	INZET INCIDENTELE MIDDELEN	37
5.	PROCES RICHTING PROGRAMMABEGROTING 2026 - 2029	47
BIJLAGE 1:	TOELICHTING VOORLOPIG REKENINGRESULTAAT 2024	49
BIJLAGE 2:	MOGELIJKE DOORWERKING ADVIESRAPPORT COMMISSIE VAN ARK ...	53
BIJLAGE 3:	BELEIDSVOORNEMENS – GÉÉN DEKKING VOOR.....	55

1. Bestuurlijke boodschap

Veranderende context

De context waarbinnen de gemeente opereert is in de afgelopen jaren steeds complexer geworden. Bovendien volgen de ontwikkelingen elkaar in hoog tempo op. Bij de start van deze bestuursperiode moest er meteen geschakeld worden in verband met de oorlog in Oekraïne en de noodzakelijke opvang van toegestroomde vluchtelingen. Stijgende energieprijzen zorgden voor een sterk oplopende inflatie, met alle problemen die daarmee samenhangen.

De oorlog is nog steeds niet voorbij en de veranderende rol die Amerika inneemt op het wereldtoneel maakt dat de onzekerheid voor Europa verder is toegenomen. Europa lijkt meer op zichzelf aangewezen als het gaat om het bewaken van vrede en veiligheid. Ook op het gebied van handel zijn we in onbekend vaarwater terecht gekomen met de op handen zijnde handelsoorlog. Hoe de situatie zich verder ontwikkelt in de komende jaren is niet op voorhand in te schatten.

Op de Rijksbegroting zal in ieder geval gezocht worden naar ruimte voor het verhogen van de defensie-uitgaven. De partijen die op dit moment overleggen over de Voorjaarsnota stonden sowieso al voor een aanzienlijke financiële opgave. De financiële problematiek van gemeenten is één van de vele pijnpunten die op de onderhandelingstafel besproken worden. Nog minder dan vorig jaar ligt het in de lijn der verwachting dat het kabinet de financiële problemen van gemeenten zal wegnemen.

De financiële vooruitzichten met ingang van 2026 waren de reden dat de gemeenteraad afgelopen jaar een omvangrijk pakket met ombuigingsmaatregelen heeft vastgesteld. Na het doorlopen van een zorgvuldig proces zijn inkomsten en uitgaven weer in evenwicht gebracht. Dit vroeg om scherpe keuzes en het college waardeert de constructieve opstelling van de diverse fracties in dit hele proces.

Insteek kadernota 2026 - 2029

Deze kadernota is tot stand gekomen op basis van de informatie zoals we die nu kennen. Zoals gebruikelijk is er in dit proces gekeken naar onontkoombare ontwikkelingen en noodzakelijke actualisaties van budgetten. Ten opzichte van het beeld in de programmabegroting 2025 – 2028 leidt deze actualisatie per saldo tot een verslechtering van het financieel perspectief. De voornaamste reden hiervoor is de herijking van het gemeentefonds met ingang van 2027. Voor Lelystad betekent deze nieuwe verdeling een aanvullend nadelig effect dat oploopt tot ruim €3 miljoen per jaar in 2029 en latere jaren.

Een andere belangrijke ontwikkeling is publicatie van het adviesrapport 'Groeipijn' door de commissie van Ark. Dit rapport beschrijft het eerste advies van de Deskundigencommissie over de Hervormingsagenda Jeugd. Deze Hervormingsagenda is eerder al ondertekend door vijf partijen, te weten het Rijk, de gemeenten, de aanbieders, de professionals en de vertegenwoordigers van jongeren en ouders. De commissie heeft tot taak 'onafhankelijk zwaarwegend advies uit te brengen aan partijen over de uitvoering van de maatregelen en de gepleegde inspanningen uit de Hervormingsagenda Jeugd, mede in relatie tot de uitgavenontwikkeling'.

De commissie geeft aan dat de kramp van te hoge planningsambities en een te strak financieel keurslijf de voortgang en effectiviteit van de benodigde maatregelen beperken. Tegelijkertijd benadrukt de commissie dat één op de zeven jongeren nu gebruikmaakt van jeugdzorg. Om die reden blijft het wat de commissie betreft nodig om de druk erop te houden. In samenwerking met elkaar moeten alle partijen blijven werken aan een effectief en werkend jeugdzorgstelsel. De VNG roept het kabinet op dit adviesrapport 'van kaft tot kaft' over te nemen. Gemeenten dienen dan ook volledig gecompenseerd te worden voor de forse kostenstijgingen. Het kabinet zal hierover komen te spreken bij de besluitvorming over de Voorjaarsnota.

Naast onzekerheden aan de inkomstenkant speelt er nog een belangrijk vraagstuk binnen de jeugdzorg. Met name met betrekking tot de (regionaal gecontracteerde) specialistische jeugdhulp zien we een kostenstijging. In het lokale beleid lijken we met nadruk meer grip te krijgen op beter passende jeugdhulp en kostenbeheersing. Daarom hecht het college er groot belang aan dat binnen de regionale samenwerking maximale ruimte blijft voor lokaal beleid, toewijzing en financiering, zoals ook expliciet verwoord is in (de memorie van toelichting bij) het wetsvoorstel Verbetering beschikbaarheid jeugdhulp. In het kader van de regionale samenwerking zetten we in op gezamenlijk inkopen van jeugdhulp, die na

de wetsaanpassing vereist is. Mocht bij andere gemeenten in de regio de wens bestaan voor een verdergaande samenwerking tussen 2 of meerdere gemeenten dan kan dit separaat afgesproken worden. Het college heeft een voorstel gedaan om de intentieovereenkomst dienovereenkomstig aan te passen zodat het gesprek over de andere gemeenschappelijke regeling verder gevoerd kan worden. Parallel daaraan loopt het proces met een commissie van deskundigen die advies kan uitbrengen op de vraag hoe je met elkaar samenwerkt ondanks lokale verschillen.

Het is onze verwachting dat er komende periode meer duidelijk wordt voor wat betreft bovengenoemde ontwikkelingen en onzekerheden. Doorwerking daarvan zal betrokken worden bij het formuleren van een integraal actualisatievoorstel in de ontwerp programmabegroting 2026 - 2029.

Op dit moment niet nog verder bezuinigen

De dreiging van het 'ravijnjaar 2026' is afgewend doordat er in de programmabegroting 2025 – 2028 een groot pakket met ombuigingsmaatregelen is vastgesteld. Tegelijkertijd is destijds ook aangegeven

dat het financieel perspectief onder druk zal blijven staan in verband met de nieuwe financieringssysteem van het gemeentefonds. De stijging van het loon- prijspeil en de volumeontwikkelingen liggen namelijk hoger dan de compensatie die het Rijk hiervoor beschikbaar stelt binnen het gemeentefonds. Het zal voor gemeenten ieder jaar een klein beetje moeilijker worden om het voorzieningenniveau te handhaven op het huidige niveau.

Deze kadernota 2026 – 2029 bevestigt dit beeld. In de jaren 2026, 2027 en 2028 is er sprake van een relatief beperkt tekort, maar in 2029 loopt dit tekort op tot afgerond €6,5 miljoen. Wat het college betreft vormt dit vooruitzicht op dit moment echter geen aanleiding om opnieuw een omvangrijk bezuinigingstraject op te starten. Het college wil voorkomen dat er nu besluiten worden genomen over 2029 en verder die – achteraf gezien – wellicht niet nodig waren. Er zijn twee overwegingen die hierin een rol spelen.

Aan de ene kant speelt de financiële problematiek pas richting het einde van het huidige meerjarenperspectief. De raad heeft in de programmabegroting 2025 – 2028 al een omvangrijk pakket met ombuigingen vastgesteld. Hierdoor zijn de budgetten met ingang van 2025 naar beneden toe bijgesteld en is de nog aanwezige 'lucht' in de begroting eruit gehaald. Op een aantal terreinen ligt er een forse taakstellende opgave om richting de toekomst via een andere werkwijze de kosten naar beneden te brengen. De implementatie van deze ombuigingen moet zorgvuldig gebeuren en het stapelen van nieuwe bezuinigingen helpt daar niet bij.

Aan de andere kant kan de gemeente het zich in de eerstkomende jaren ook permitteren om alle ontwikkelingen nog even aan te zien. Het voorlopige rekeningresultaat over 2024 wordt op dit moment ingeschat op een bedrag ter grootte van €15,87 miljoen. Dit resultaat wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door enkele incidentele meevallers aan de inkomstenkant. Daarnaast is er sprake van een winstname uit de grondexploitatie ter grootte van €11,63 miljoen. Op de korte termijn staat de financiële positie van de gemeente er goed voor. Het weerstandsvermogen is op niveau en in de komende paar jaar zal er – naar verwachting – nog sprake zijn van incidentele winstname vanuit de grondexploitatie.

Bovenstaande afwegingen maken dat het college er niets voor voelt om bezuinigingen door te voeren voor jaarschijf 2029 en verder. Mocht dat noodzakelijk zijn dan is dat iets waarover in de nieuwe bestuursperiode een weloverwogen afweging gemaakt kan worden.

Inzet incidentele middelen

Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2024 zal een aanzienlijk bedrag toegevoegd worden aan de reserve ontwikkeling stad. De

aanwezigheid van incidentele middelen maakt dat het college de raad in deze kadernota vraagt budget beschikbaar te stellen voor een aantal ontwikkelingen die voor de stad belangrijk zijn.

Zo wordt voorgesteld om de extra inzet op het vlak van de jongerenwerkers in ieder geval tot en met 2029 van dekking te voorzien. De afhankelijkheid van de specifieke rijksbijdrage en de daarbij behorende onzekerheden maakt deze keuze verdedigbaar. Datzelfde geldt voor het continueren van de inzet onder

de noemer 'versterken van de basis'. Dit traject wordt al sinds 2022 uitgevoerd door verschillende maatschappelijke partners en uit de diverse verantwoordingen blijkt de meerwaarde. Er is in een eerder stadium steeds voor één of twee jaar dekking beschikbaar gesteld en het college stelt de raad nu voor om dekking in ieder geval tot en met 2029 te borgen. Datzelfde geldt voor het kunnen continueren van de 'WachtVerzachter', een initiatief gericht op jongvolwassenen die op de wachtlijst staan voor de GGZ. Het continueren van bovenstaande ontwikkelingen draagt bij aan het realiseren van de ambities zoals genoemd in de Hervormingsagenda Jeugd en het knoppenplan.

Daarnaast wordt de raad voorgesteld het programma 'Hart van de stad' van dekking te voorzien. Het Stadshart is een veelzijdig gebied waar diverse uitdagende opgaven en kansen liggen. De complexiteit en samenhang van de projecten binnen dit gebied is groot en om die reden wordt voorgesteld in te zetten op een integrale benadering, gericht op het kunnen maken van de juiste keuzes voor de stad. Verder wordt de raad gevraagd om incidentele middelen beschikbaar te stellen om de gewenste woningbouwversnelling verder vorm te geven.

Het raadsakkoord als basis

In lijn met de wens om op een vernieuwende manier samen te werken zijn we aan het begin van deze bestuursperiode gestart met een

raadsakkoord. In het voorjaar van 2024 is een eerste tussentijdse evaluatie van het raadsakkoord opgesteld, met daarbij de stand van zaken behorende bij elk van de 141 afspraken uit het raadsakkoord. Nu we weer een jaar verder zijn zien we dat er binnen de negen hoofdopgaven van het raadsakkoord al veel is bereikt. Dit wordt inzichtelijk gemaakt in de tweede tussentijdse evaluatie van het raadsakkoord, die als separate bijlage met deze kadernota 2026 – 2029 aan uw raad is aangeboden.

De ontwikkeling van Lelystad gaat gestaag verder en er kan een heleboel. Veel van de ambities uit het raadsakkoord vragen om een blijvende inzet en in het laatste jaar van deze bestuursperiode zal het college zich met veel energie daarvoor in blijven zetten. Het college is trots op de resultaten die tot dusver zijn behaald binnen de negen hoofdopgaven van het raadsakkoord.

Hoofdopgave 1 - Bereikbaarheid

In de afgelopen periode is er volop gelobbyd voor de realisatie van grote infrastructurele verbeteringen zoals Station Lelystad-Zuid, Lelystad Airport en de Lelylijn. Dit zijn trajecten die niet van vandaag op morgen gerealiseerd zijn, maar om vasthoudendheid vragen. Afgelopen jaar heeft de raad het Verkeerscirculatieplan Stationsgebied en hoofdwegenstructuur vastgesteld en datzelfde geldt voor het plan van aanpak 'Lelystad Fietsstad'. Bij de beoordeling van ruimtelijke plannen wordt prioriteit gegeven aan meer duurzame vormen van mobiliteit.

Eind 2024 hebben 30 van de 37 basisscholen een veiligheidslabel. Verder is er in september 2024 een gedragscampagne gestart met als doel kinderen te stimuleren lopend en fietsend naar school te gaan. In 2025 staan er drie scholen op de planning voor het uitvoeren van infrastructurele maatregelen, gericht op het verbeteren van de verkeersveiligheid. Daarnaast zijn er diverse bushaltes toegankelijker gemaakt.

Tot slot is de herinrichting van het Stationsgebied Oost inmiddels van start gegaan en volgt dit jaar nog besluitvorming over de ontwerpen / onderzoeken naar de Visarendreef / Stationslaan, Zuigerplasdreef / Ziekenhuisweg en de T-aansluiting Middendreef / Ziekenhuisweg.

Hoofdopgave 2 - Onderwijs

Er wordt volop geïnvesteerd in duurzame huisvesting van scholen. Zo heeft basisschool De Schakel inmiddels haar intrek genomen in MFA de Botter en wordt het nieuwe gebouw voor basisschool De Tjalk nog voor de zomer opgeleverd. De nieuwbouw voor basisscholen De Regenboog en De Wingerd start dit kwartaal en de renovatiewerkzaamheden voor het gebouw van basisschool Timotheus zijn in volle gang. Daarnaast zijn de kaders voor de nieuwbouw voor basisscholen De Albatros en Stella Nova in november 2024 vastgesteld door uw raad en is de aanbestedingsprocedure voor het ontwerpteam voor het nieuwe gebouw van De Windroos afgerond. De voorbereidingen voor de nieuwbouw van de Pionier worden op korte termijn opgestart.

In 2024 is het project 'schoolconciërges' van start gegaan met heldere kaders en uitgangspunten vanuit het raadsakkoord. Er zijn samen met de schoolbesturen vijf scholen geselecteerd waar een schoolconciërge wenselijk zou zijn om de druk op leerkrachten en de school te verminderen. Tegelijkertijd blijft het lerarentekort misschien wel de grootste uitdaging binnen het onderwijs. De gemeente doet al het mogelijke om de onderwijspartners te ondersteunen in het verminderen hiervan.

Met de scholen in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroeps onderwijs wordt gesproken over de behoefte aan stageplaatsen. Overwegend zijn er voldoende stageplaatsen beschikbaar voor jongeren, maar voor enkele opleidingen overtreft de behoefte aan stageplaatsen het aanbod. Met de scholen wordt verkend welke alternatieven mogelijk zijn om de jongeren naar behoefte stage-ervaring op te laten doen, waarbij er gebruik wordt gemaakt van de brede netwerken van partners als het Werkbedrijf Lelystad, Lelystad Akkoord en Bedrijfskring Lelystad.

Hoofdpogave 3 - Natuur

Als onderdeel van de Agenda Natuur 2030 en het 'Programma van Groen Dromen naar Groen Doen 2024 – 2027' zijn er mooie resultaten behaald. Er wordt breed ingezet op een meer ecologische wijze van aanleg en beheer en verbetering van de beleving van het openbaar groen, waarbij naast biodiversiteit ook gekeken wordt naar gebruikswaarde en klimaatadaptatie. Om natuurinclusief ontwerpen op een goede manier in te zetten is er in 2024 gewerkt aan het op orde brengen van de basis. Dit jaar ligt er een basiskwaliteit natuur inclusief doelsoorten en maakt de groenblauwe (ecologische) structuur integraal onderdeel uit van de Omgevingsvisie. De Groene vingers doelen op de groenstructuren die de stad in komen. Dit zijn voornamelijk de stadsparken. Dit jaar wordt er gewerkt aan de afronding van het Parkenplan met als doel om de groene vingers van grotere toegevoegde waarde te laten zijn voor onze inwoners en voor de biodiversiteit.

Sinds 2023 neemt Lelystad deel aan de Groene Stad Challenge. Hiermee is het mogelijk om aan de hand van een aantal indicatoren een vergelijking te maken met andere steden en dorpen. Uit die vergelijking is gebleken dat in 2023 Lelystad op de 7de plek staat als Groenste Stad. In het 'Programma van Groen Dromen naar Groen Doen' zijn inspanningen opgenomen om binnen de top-5 terecht te komen. Voorbeelden van gerealiseerde resultaten zijn de realisatie van een bomendepot, het project Groene Ambassadeurs en een monitoringsplan voor wilde bestuivers. Daarnaast zijn een aantal processen gestart die inmiddels in de afrondende fase zitten. Denk hierbij aan het opstellen van een Basiskwaliteit Natuur en groenblauwe hoofdstructuur, de leidraad ontwerpprincipes vergroening Stadshart, de aanpak ecologische bermen landelijk gebied en het gebiedsprogramma Nationaal Park Nieuw Land Lelystadse zijde.

Hoofdpogave 4 - Economie

De werkgelegenheid is gegroeid met 3.150 banen ten opzichte van 2021. Inmiddels is het bedrijventerrein Flevokust Haven en LAB-1 volledig uitgegeven en dat zal in de aankomende jaren ook tot veel nieuwe banen leiden. Een goedwerkend elektriciteitsnet is een randvoorwaarde voor een goed vestigingsbeleid en daarom spant het college zich in om het onderwerp netcongestie hoog op de agenda te houden bij de uitvoeringspartners en mede overheden.

Het evenementenbeleid is afgelopen jaar vastgesteld en momenteel wordt gewerkt aan de uitvoering hiervan. Het afgelopen half jaar is hard gewerkt aan de aanbesteding om de kermis weer terug te brengen naar Lelystad. Met succes: de kermis keert in 2025 terug op de Meent. Er is daarnaast onderzocht wat er nodig en mogelijk is om bezoekers aan de grote publiekstrekken in Lelystad te verleiden hun bezoek aan Lelystad te verlengen. Op basis van de bevindingen is het doel om in 2025 verwijzingen te plaatsen bij het Aviodrome, Belevenissenbos, Toms Creek en Bataviastad. Dit met als doel om bezoekers te stimuleren de andere parels van Lelystad te bezoeken.

Hoofdpogave 5 - Wonen

De Woonvisie is in 2024 herijkt en daarmee is het beter mogelijk te sturen op de woningbouwprogrammering en de gewenste mix aan woningtypen voor diverse doelgroepen. Naast de ambities van de Woonvisie blijven ook de ambities van de Warmtevisie onverkort van kracht. Er zijn

inmiddels verschillende isolatieaanpakken in uitvoering, waarvoor collectieve inkoopacties zijn georganiseerd door het gemeentelijk energieloket.

Er is hard gewerkt aan een andere wijze voor projectmatig werken en het creëren van een centrale ingang voor nieuwe initiatieven. Hierdoor is meer sturing door overheid en samenwerking met marktpartijen. Door monitoring, gesprek en samenwerking (onder andere de versnellingstafels en bewonersavonden), kan er adequaat op ontwikkelingen en veranderingen worden ingespeeld. In 2024 was er een forse stijging te zien qua vergunde wooneenheden. Er zijn voor 1.000 nieuw te bouwen wooneenheden vergunningen verleend, wat veel perspectief biedt voor de komende jaren.

Een voorbeeld van de nieuwe werkwijze is het proces voor Campus Midden. Door de markt al eerder te betrekken en ruime kaders mee te geven kunnen we het (bouw)proces daarna samen versnellen. Door met een 'centrale ingang' te werken kunnen al vroeg in het proces de belangrijkste kaders meegegeven worden. We gaan van een stapeling van ambities (alles is belangrijk) naar de meest kansrijke ambities voor het specifiek voorliggende initiatief (weging van ambities). Daarmee brengen we versnelling aan in het vervolgproces, waarbij we nieuwe initiatieven prioriteren in planning en tijd.

Hoofdpogave 6 - Voorzieningen

De raad heeft in de programmabegroting 2025 - 2028 middelen vrijgemaakt voor de bouw van een nieuwe sporthal in de nabijheid van Porteuim. Het is de bedoeling eind 2025 een ontwerp aan de raad te kunnen presenteren. In 2024 heeft de raad het Integraal Huisvestingsplan Sport vastgesteld, waarmee inzicht is gegeven in de huidige situatie rondom fysieke sport- en beweeglocaties in Lelystad. Er is geschetst welke behoeften er zijn op korte, middellange en lange termijn, ook met het oog op de verwachte groei van de stad.

Het beheer van de MFA's wordt geoptimaliseerd en er wordt ingezet op het behoud van de culturele infrastructuur en het bevorderen van kleinschalige culturele activiteiten in de wijk. Voor grotere culturele activiteiten is het programma 'Breng cultuur in de wijk' gestart, waarbij cultuurorganisaties en initiatiefnemers in de wijk in de gelegenheid worden gesteld om culturele activiteiten voor de wijkbewoners te organiseren.

De voorgenomen nieuwbouw van een toekomstbestendig ziekenhuis in Lelystad door Ziekenhuis St. Jansdal is een concrete stap naar behoud van - en een ontwikkeling naar - een volwaardig zorgaanbod. In samenhang daarmee is de ontwikkeling in gang gezet die moet leiden tot een zorgcampus waar zorg als onderdeel van de stedelijke leefomgeving in al zijn mogelijke facetten aanwezig en toegankelijk is voor iedereen en waarbij preventie en gezond leven voorop staan. In 2024 heeft de raad de nota van uitgangspunten vastgesteld. Hoewel de samenwerking ten behoeve van de planvorming voortvarend is opgepakt, heeft het St. Jansdal op basis van financiële gronden moeten besluiten om de beoogde bouw van het nieuwe ziekenhuis te vertragen. In dat kader is in goed overleg besproken dat de gemeente gaat verkennen of er binnen de gebiedsontwikkeling voldoende kansen en mogelijkheden zijn om een andere (meer initiërende) rol aan te nemen, met als doel om de bouw van het ziekenhuis en de gebiedsontwikkeling (sneller) te kunnen voortzetten.

Hoofdpogave 7 - Stedelijke vernieuwing

Voor Samen Lelystad Oost zijn we volop aan de slag vanuit de drie programmaclusters Wonen en Werk, Jongeren met Perspectief, en Veilige Wijken. De inzet is gericht op het realiseren van concrete doelen zoals het renoveren en verduurzamen van woningen, het verbeteren van de veiligheid in de wijken, het voorkomen dat jongeren in de criminaliteit afglijden, het vergroten van de bestaanszekerheid van de wijkbewoners en het bieden van een toekomst aan de jongeren die in deze wijken opgroeien.

Op 16 juli is het Actieplan Stadshart door de raad vastgesteld. Het plan voorziet in een brede mix van maatregelen om te komen tot een aantrekkelijker, levendiger en economisch goed functionerend stadshart. Daarmee zal de komende jaren een stevige impuls gegeven worden om het stadshart te verbeteren met een duurzaam karakter.

Om participatie in de processen te borgen, zijn diverse stappen gezet. We hebben een interne Handreiking participatie ontwikkeld en een Leidraad participatie voor externe initiatiefnemers opgesteld.

Via het participatieplatform (www.praatmeelelystad.nl) worden participatietrajecten steeds zichtbaarder voor iedereen. Daarnaast verplicht de Wet versterking participatie ons om aan te geven wanneer en hoe inwoners betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid, en hoe we omgaan met het uitdaagrecht. Voor 1 januari 2027 moet dit worden vastgelegd in een participatieverordening. Dit biedt ons de mogelijkheid om processen vast te leggen en de invloed van inwoners en stakeholders bij besluiten die hen direct aangaan te vergroten.

Hoofdpogave 8 - Sociaal domein

In het sociaal domein zijn we trots op de Maatschappelijke Agenda, een sociaal plan hoe we samen van Lelystad een stad maken waar iedereen mee kan doen en zich thuis voelt. De bekendheid van minimaregelingen is uitgebreid via de campagne 'Laat geen hulp liggen' en dit zorgt voor herkenbaarheid en meer bekendheid met de verschillende regelingen en vormen van hulpverlening. Over de afgelopen tijd zien we een duidelijke toename in het gebruik van de verschillende regelingen. Bij het armoedebelief hebben we vooral de kinderen die opgroeien in armoede voor ogen. We zetten in op versterking van beschermende factoren, zodat ieder kind dezelfde kansen krijgt. Het gaat dan om het kunnen meedoen met sport en cultuur en het krijgen van goed onderwijs.

In Lelystad wordt door 92 coalitiepartners met 'Een tegen eenzaamheid' op allerlei manieren samengewerkt om eenzaamheid bespreekbaar te maken en activiteiten te ontwikkelen waarbij ontmoeting centraal staat. Met activiteiten als het buurtwerk in de wijk, Welzijn op recept, cursus creatief leven, wandelgroepen en dergelijke zijn er verschillende mogelijkheden om te signaleren en inwoners mee te laten doen.

Bij de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning hanteren we reële tarieven en wordt er op basis van kwaliteit aanbesteed. Zorgaanbieders worden geconfronteerd met een forse stijging van kosten en daar is in de programmabegroting 2025 – 2028 rekening mee gehouden, waardoor een verschraving van zorg is voorkomen.

Met het vaststellen van het knoppenplan jeugdzorg in november vorig jaar heeft de raad de richting vastgesteld om te komen tot een andere kijk op jeugdzorg. De samenhang van deze maatregelen moet bijdragen aan het ondersteunen van het gezin wat altijd in de lead is met daar omheen het (eigen) netwerk, het versterken van de kracht van de samenleving en de maatschappelijke partners en het terugdringen van de specialistische jeugdhulp.

Met verschillende partijen worden gesprekken gevoerd om richting te geven aan deze ambities. Vanuit deze gesprekken en verschillende evaluaties en inventarisaties komt naar voren dat een sterk netwerk rondom de pedagogische basis en communities nodig is om ambities waar te kunnen maken. Twee essentiële onderdelen zijn daarbij het jongerenwerk en de inzet vanuit het project 'Versterken van de basis'. In deze kadernota 2026 – 2029 wordt de raad daarom voorgesteld om dekking beschikbaar te stellen, zodat de aanvullende inzet op deze terreinen in ieder geval tot en met 2029 gecontinueerd kan worden.

Hoofdpogave 9 - Openbare orde en veiligheid

Met de aanpak van ondermijning is al veel bereikt. Het afgelopen jaar zijn de controles op bedrijventerreinen en op illegale prostitutie (aanpak mensenhandel) geïntensiveerd. Ook zijn er verschillende bewustwordingscampagnes gehouden. Om de aanpak van ondermijning effectief aan te pakken is er blijvende aandacht voor het actualiseren van het bestuurlijk instrumentarium. Zo is het uitvoeringsplan mensenhandel vastgesteld in 2024 en wordt in 2025 het Bibob beleid geactualiseerd. Ook worden stappen gezet om te komen tot een algeheel drugsconvenant op regionaal niveau.

In 2023 is het programma 'Preventie met gezag' (PMG) in uitvoering gegaan en dat ligt goed op koers. Er is geïntensiveerd in meer preventieve inzet, bijvoorbeeld door uitbreiding van het jongerenwerk en jeugdboa's. Ook is er ingezet op uitbreiding en intensivering van de individuele aanpak van jongeren die aangemerkt kunnen worden als doorgroeiers. Het gaat dan met name om de persoonsgerichte aanpak.

Het jongerenwerk vormt daarbij een onmisbare schakel op straat, in de wijk en op de scholen. We zien dat ze met veel jongeren in contact staan. Het jongerenwerk bouwt in vroegtijdig stadium een band op en

zet in op positieve (gemeenschaps)ontwikkeling bij jongeren. Het jongerenwerk maakt verschil en helpt te voorkomen dat jongeren (verder) afglijden in criminaliteit. Dit geldt ook voor andere partijen zoals Halt en de Buurjongens.

Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft altijd de intentie uitgesproken langjarig te investeren. De eerste tranche PMG loopt tot en met 2025. Op dit moment is nog niet duidelijk op welke manier de middelen beschikbaar worden gesteld na 2025, omdat het Rijk de systematiek van specifieke uitkeringen zoveel mogelijk gaat stoppen. Het is niet wenselijk is dat een basisvoorziening als het jongerenwerk hiervan afhankelijk is en om die reden stelt het college in deze kadernota voor om de inzet in ieder geval tot en met 2029 te bekostigen vanuit gemeentelijke middelen.

2. Leeswijzer

Deze kadernota 2026 – 2029 bestaat, naast de Bestuurlijke boodschap (1) en deze Leeswijzer (2), uit een aantal hoofdstukken en drie bijlagen. Hieronder wordt kort ingegaan op de inhoud van de diverse hoofdstukken, met daarbij een inhoudelijke toelichting op hoofdlijnen.

Hoofdstuk 3. Voorgestelde begrotingsbijstellingen 2026 - 2029

Binnen dit hoofdstuk worden alle voorgestelde bijstellingen op de begroting en meerjarenraming uiteen gezet. Dit zijn bijstellingen ten opzichte van de eindstand van de programmabegroting 2025 – 2028. Na verwerking van deze bijstelling is er sprake van een structureel tekort. In de eerste drie jaren is het tekort nog relatief beperkt in omvang, maar in 2029 loopt het tekort op tot afgerond €6,5 miljoen. De afzonderlijke bijstellingen zijn onderverdeeld in de volgende vier categorieën:

A. Onontkoombaar / actualisaties

De bijstellingen die in deze categorie aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd hebben betrekking op ontwikkelingen waaraan redelijkerwijs niet te ontkomen valt. Denk aan de actualisatie van bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen en aan ontwikkelingen binnen de uitvoering van het wettelijke takenpakket. Het kan ook gaan om de actualisatie van eerdere gereserveerde middelen, waarbij er sprake is van externe ontwikkelingen met een direct financieel effect.

Bij de programmabegroting 2023 – 2026 heeft de raad een motie aangenomen, op basis waarvan het college werd opgeroepen de bijstellingen in deze categorie te beperken tot posten die daadwerkelijk onontkoombaar zijn en voortvloeien uit onze wettelijke taken, dan wel onvermijdelijke kostenstijgingen of reeds genomen besluiten van de raad. Er is in het totstandkomingsproces van deze kadernota daarom nadrukkelijk gekeken naar de bijstellingen die in deze categorie zijn opgenomen. In de toelichting is uiteen gezet waarom de desbetreffende bijstelling is opgenomen in deze categorie.

B. Loon- en prijsontwikkeling

De bijstellingen die in deze categorie aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd zijn direct gerelateerd aan de loon- en prijsontwikkeling. De inkomsten uit de onroerende zaakbelasting en de inkomsten uit de algemene uitkering worden in de meerjarenraming geraamd tegen constante prijzen. De effecten van loon- en prijsstijgingen in het aankomende begrotingsjaar komen terug in de kadernota, als een meerjarig doorwerkende reeks (zowel aan de baten- alsook aan de lastenkant van de begroting).

Het te hanteren indexpercentage voor het aankomende begrotingsjaar wordt bepaald door te kijken naar het gemiddelde percentage van de consument prijsindex over het voorgaande begrotingsjaar, het lopende begrotingsjaar en het aankomende begrotingsjaar. De inschatting die in deze kadernota wordt gemaakt is gebaseerd op het Centraal Economisch Plan 2025 van het CPB en resulteert voor 2026 in een percentage van 3,0%.

C. Gemeentefonds

De bijstellingen die in deze categorie aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd houden direct verband met het verschijnen van de circulaire over het gemeentefonds. De huidige meerjarenraming is gebaseerd op de uitkomsten van de septembercirculaire 2024, wat inhoudt dat er op dit moment nog geen officiële nieuwe informatie voor handen is. De meicirculaire 2025 verschijnt naar verwachting rond eind mei / begin juni en zal dan doorgerekend en geanalyseerd moeten worden. De raad zal via een informatienota worden geïnformeerd over de inhoud van deze circulaire.

Vooruitlopend op deze circulaire is er al wel meer duidelijk geworden over de toekomstige ontwikkeling van de algemene uitkering. De minister heeft gemeenten bijvoorbeeld geïnformeerd over de herijking van het gemeentefonds, welke met ingang van 2027 alsnog zal worden geëffectueerd. Tegelijkertijd is er nog altijd sprake van veel onzekerheid en lopen nog veel discussies met het Rijk. Er is sprake van een achterblijvende compensatie voor loon-/prijs- en volumeontwikkelingen. Doordat de groei van de algemene uitkering is gekoppeld aan de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) ontvangen gemeenten eigenlijk te weinig compensatie om bijvoorbeeld de stijging van de zorgkosten te dekken en het voorzieningenniveau op peil te houden. Ook op het vlak van de jeugdzorg wordt er al jaren gediscussieerd over de tekortschietende compensatie van het Rijk.

D. Overig

Gezien de financiële krapte binnen het meerjarenperspectief beperkt deze kadernota 2026 – 2029 zich in hoofdzaak tot onontkoombare bijstellingen en actualisaties. Het onderscheid tussen wat redelijkerwijs als onontkoombaar beschouwd moet worden is soms lastig te maken. Voor enkele ontwikkelingen geldt dat de inzet van middelen wel zeer wenselijk is. Dit type bijstellingen wordt aan de raad ter besluitvorming voorgelegd binnen deze categorie.

Hoofdstuk 4. Inzet incidentele middelen

Zoals in de bestuurlijke boodschap al staat verwoord is er op het vlak van de incidentele middelen enige ruimte ontstaan in verband met het verwachte positieve jaarrekeningresultaat 2024. Ook in de afgelopen jaren was er sprake van aanzienlijke jaarrekeningresultaten en daar wordt in dit hoofdstuk nader op ingegaan. Het is hierbij belangrijk om te kijken naar de aard van deze jaarrekeningresultaten. Zoals duidelijk wordt gemaakt in dit hoofdstuk is er niet zo zeer sprake van 'onderbesteding' van de budgetten, maar zijn er een aantal forse incidentele meevallers aan de inkomstenkant. In de komende drie jaren zijn de vooruitzichten nog goed. Richting het einde van het financieel perspectief moet echter rekening gehouden worden met het wegvallen van deze incidentele meevallers.

Vanuit het financieel toezicht wordt onderscheid gemaakt tussen baten en lasten die structureel- en incidenteel van karakter zijn. Achterliggende reden hiervoor is dat moet worden voorkomen dat structurele lasten gedekt worden door incidentele baten, waardoor er geen sprake meer is van structureel begrotingsevenwicht. Ook in deze kadernota wordt deze splitsing aangehouden. Daar waar hoofdstuk 3 ingaat op de structurele bijstellingen heeft hoofdstuk 4 betrekkingen op bijstellingen met een incidenteel karakter. Dit hoofdstuk bevat een aantal voorstellen aan de raad om over te gaan tot de inzet van een deel van de beschikbare incidentele middelen.

Hoofdstuk 5. Proces richting programmabegroting 2026 - 2029

In de jaren 2026, 2027 en 2028 is er sprake van een relatief beperkt tekort, maar in 2029 loopt dit tekort op tot afgerond €6,5 miljoen. Zoals ook is aangegeven in de bestuurlijke boodschap vormt dit vooruitzicht voor het college op dit moment geen aanleiding om opnieuw een omvangrijk bezuinigingstraject op te starten. Het college wil voorkomen dat er nu besluiten worden genomen over 2029 en verder die – achteraf gezien – wellicht niet nodig waren.

Tegelijkertijd liggen er wel wat mogelijkheden om op onderdelen nog eens kritisch te kijken naar de ramingen. Er is op rekeningbasis sprake van enkele incidentele meevallers aan de inkomstenkant. In opmaat naar de programmabegroting 2026 – 2029 zal gekeken worden in hoeverre er mogelijkheden liggen om hier op begrotingsbasis rekening mee te gaan houden. Het volledige tekort in 2029 zal hier niet mee weggewerkt worden, maar het is op dit moment niet nodig om op meerdere plekken behoudend te begroten.

Bijlage 1: Toelichting voorlopig rekeningresultaat 2024

Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan de jaarstukken, ter voorbereiding op de accountantscontrole. Het voorlopige rekeningresultaat 2024 bedraagt €15,87 miljoen. Daarnaast is er sprake van een winstname uit de grondexploitaties ter grootte van €11,63 miljoen. Dit voorlopige rekeningresultaat kan nog wijzigen op basis van ontwikkelingen na balansdatum / zaken die naar voren komen vanuit de accountantscontrole.

In deze bijlage wordt ingegaan op de watervalssystematiek die – zoals gebruikelijk - gebruikt wordt bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat. Conform deze door de raad vastgestelde systematiek zal het overgrote deel van deze middelen worden toegevoegd aan de reserve ontwikkeling stad. Hierdoor ontstaat er ruimte voor dekking van voorstellen die vragen om incidentele dekking. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de voorstellen die hierom vragen, als onderdeel van de te maken integrale afweging.

In deze bijlage wordt op hoofdlijnen ook ingegaan op de voornaamste afwijkingen die aan dit jaarrekeningresultaat ten grondslag liggen. Er wordt ook inzicht geboden in de jaarrekeningresultaten van de afgelopen jaren. Hierbij wordt ook een duiding gegeven van deze incidentele rekeningresultaten versus de druk op de budgetten in de meerjarenraming.

Bijlage 2: Mogelijke doorwerking adviesrapport commissie Van Ark

Zoals in de bestuurlijke boodschap al wordt aangegeven is er een adviesrapport gepubliceerd door de deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd. De financiële doorwerking van dit rapport is op dit moment nog niet bekend. Enerzijds omdat het adviesrapport op meerdere manieren geïnterpreteerd kan worden. Anderzijds omdat het kabinet nog een besluit moeten nemen over hoe hiermee om te gaan. De VNG staat op het standpunt dat het adviesrapport 'van kافت tot kافت' moet worden overgenomen en dreigt het kabinet met rechterlijke stappen wanneer het kabinet dat niet doet. In deze bijlage wordt ingegaan op de mogelijke doorwerking van dit adviesrapport.

Bijlage 3: Beleidsvoornemens – geen dekking voor

Deze bijlage hoort bij hoofdstuk 3 – Actualisatie financieel perspectief 2026 – 2029 en bevat diverse beleidsvoornemens. Zoals ook staat verwoord in de bestuurlijke boodschap staat het financieel perspectief onder druk. Om die reden is het college zeer terughoudend geweest in het doen van voorstellen die vragen om structurele dekking. De beleidsvoornemens in deze bijlage zijn wel inzichtelijk gemaakt voor de raad, maar worden niet ter besluitvorming voor gelegd in verband met het ontbreken van structurele begrotingsruimte.

3. Actualisatie financieel perspectief 2026 - 2029

			Meerjarenraming 2026 - 2029			
			2026	2027	2028	2029
Beginstand meerjarenraming 2026 - 2029 (= eindstand programmabegroting 2025 - 2028)			-	-	-	-2.757

Onderwerp	Taakveld	Meerjarenraming 2026 - 2029				
		2026	2027	2028	2029	
A. Onontkoombaar / actualisaties						
1	0.4	Actualisatie bijdrage GR Het Flevolands Archief	-67	-67	-67	-67
2	0.4	Actualisatie investeringen ICT	-133	-121	13	13
3	0.4	Correctie - Tijdelijke formatiewijziging	-	214	214	214
4	0.4	Nieuw subsidiesysteem	-49	-49	-49	-49
5	0.4	Voldoen aan nieuwe informatiewetgeving	-277	-277	-277	-277
6	0.5	Actualisatie treasury	-	-	-	PM
7	0.8	Actualisatie Rondweg Lelystad Zuid	401	221	220	484
8	1.1	Actualisatie bijdrage GR Veiligheidsregio	-950	-142	-142	-142
9	2.1	Areaaluitbreidingen Golfresort en Buitenhof	-475	-475	-475	-475
10	4.2	Actualisatie IHP	642	130	135	-597
11	4.2	Actualisatie verzekeringen gemeentelijk vastgoed	300	300	300	300
12	4.2	Actualisatie exploitatie nieuwbouw IHP onderwijs	-	-1	-52	-52
13	4.2	Actualisatie exploitatie Sportzaal Kofschip	-10	-10	-10	-
14	4.2	Actualisatie verduurzamen gemeentelijk vastgoed (budgetneutraal)	-	-	-	-
15	5.2	Actualisatie nieuwbouw Sporthal Rietlanden 3	-	-	-	-92
16	5.3	Correctie - Investerings Kubus en luchtverversing Corneel	-39	-39	-39	-39
17	5.5	Boven- en ondergronds erfgoed	-200	-200	-200	-200
18	6.J	Actualisatie Jeugdzorg	-	-	-	-
19	6.W	Actualisatie Wmo	-	-	-	-
20	6.3	Actualisatie Participatiewet - Bijstand	-473	-473	-473	-473
21	7.1	Actualisatie bijdrage GGD Flevoland	-	-	-	-
22	7.4	Actualisatie bijdrage OFGV	-98	-98	-98	-98
23	7.4	Voorbereiding vastleggen basisgeluidemissie (BGE)	-60	-60	-60	-60
24	7.4	Wettelijke taken ecologie	-40	-40	-40	-40
A. Financieel effect onontkoombaar / actualisaties			-1.528	-1.187	-1.100	-1.650

Onderwerp	Taakveld	Meerjarenraming 2026 - 2029				
		2026	2027	2028	2029	
B. Loon- en prijsontwikkeling						
Batenkant begroting						
25	0.61	Actualisatie OZB inkomsten woningen - bijstelling, indexatie en areaal	691	691	691	691
26	0.62	Actualisatie OZB inkomsten niet woningen - bijstelling, indexatie en areaal	2.300	2.300	2.300	2.300
27	0.7	Nominale compensatie algemene uitkering gemeentefonds	5.285	5.285	5.285	5.285
28	0.7	Aanvullende nominale compensatie algemene uitkering gemeentefonds	1.600	1.600	1.600	1.600
Lastenkant begroting						
29	0.8	Compensatie inflatie - gesubsidieerde instellingen (tranche 2026)	-893	-893	-893	-893
30	0.8	Compensatie stijging CAO lonen en sociale lasten (tranche 2026)	-3.591	-3.591	-3.591	-3.591
31	0.8	Compensatie inflatie - gemeentebegroting (tranche 2026)	-4.500	-4.500	-4.500	-4.500
32	0.8	Compensatie inflatie - aanvullende stelpost loon- / prijsontwikkeling (tranche 2026)	-800	-800	-800	-800
B. Financieel effect loon- en prijsontwikkeling			92	92	92	92

Onderwerp	Taakveld	Meerjarenraming 2026 - 2029				
		2026	2027	2028	2029	
C. Gemeentefonds						
Algemene mutaties						
33	0.7	Algemene uitkering - herijking gemeentefonds	-	-1.261	-2.522	-3.191
34	0.7	Algemene uitkering - herziening accresberekening	414	697	972	1.094
35	0.7	Algemene uitkering - overige ontwikkelingen	PM	PM	PM	PM
C. Financieel effect gemeentefonds			414	-564	-1.550	-2.097

Onderwerp	Taakveld		Meerjarenraming 2026 - 2029			
			2026	2027	2028	2029
		D. Overig				
36	0.1	Samen maken we Flevoland, Kernteam Flevoland	-90	-90	-90	-90
37	2.2	Parkeerhub Campusgebied Midden	-	-	-	-
38	3.3	Verplaatsing zaterdagmarkt	-10	-10	-10	-10
39	5.2	Blaashal tbv binnensportcapaciteit	-	-77	-77	-77
40	8.2	Grondexploitatie & investerings- en exploitatielasten Fjord Centrada	-95	-48	-48	-48
41	8.2	Grondexploitatie & investerings- en exploitatielasten Voorhof Centrada	-240	-20	-20	-20
		D. Overig	-435	-244	-244	-244

Recapitulatie kadernota 2026 - 2029		Meerjarenraming 2026 - 2029			
		2026	2027	2028	2029
Beginstand meerjarenraming 2026 - 2029 (= eindstand programmabegroting 2025 - 2028)		-	-	-	-2.757
A. Financieel effect onontkoombaar / actualisaties		-1.528	-1.187	-1.100	-1.650
B. Financieel effect loon- en prijsontwikkeling		92	92	92	92
C. Financieel effect gemeentefonds		414	-564	-1.550	-2.097
D. Overig		-435	-244	-244	-244
Subtotaal effect bijstellingen op beginstand		-1.457	-1.903	-2.802	-3.899
Eindstand kadernota 2026 - 2029		-1.457	-1.903	-2.802	-6.656

A. Onontkoombaar / actualisaties

De bijstellingen die in deze categorie aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd hebben betrekking op ontwikkelingen waaraan redelijkerwijs niet te ontkomen valt. Denk aan de actualisatie van bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen en aan ontwikkelingen binnen de uitvoering van het wettelijke takenpakket. Het kan ook gaan om de actualisatie van eerdere gereserveerde middelen, waarbij er sprake is van externe ontwikkelingen met een direct financieel effect.

Bij de programmanbegroting 2023 – 2026 heeft de raad een motie aangenomen, op basis waarvan het college werd opgeroepen de bijstellingen in deze categorie te beperken tot posten die daadwerkelijk onontkoombaar zijn en voortvloeien uit onze wettelijke taken, dan wel onvermijdelijke kostenstijgingen of reeds genomen besluiten van de raad. Er is in het totstandkomingsproces van deze kadernota daarom nadrukkelijk gekeken naar de bijstellingen die in deze categorie zijn opgenomen. In de toelichting wordt telkens uiteen gezet waarom de desbetreffende bijstelling in deze categorie is opgenomen.

1	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Actualisatie bijdrage GR Het Flevolands Archief		-67	-67	-67	-67

De begroting van de gemeenschappelijke regeling Het Flevolands Archief (HFA) wordt jaarlijks bijgesteld aan de hand van loon- en prijsindexatie. Het algemeen bestuur van Het Flevolands Archief heeft echter nog geen besluit genomen over de drie mogelijke scenario's van kostenstijgingen:

- Noodzakelijke kosten;
- Kosten voor het in stand houden van de organisatie in de huidige omvang om aan wettelijke taken te kunnen blijven voldoen. Reëel begroten;
- Inzetten op toekomstbestendigheid van de organisatie.

Het algemeen bestuur heeft gekozen voor scenario 1 en 2. In het eerste scenario ("Noodzakelijke kosten") wordt de bijdrage van Lelystad aan HFA met € 50.040 verhoogd. In het tweede scenario ("Kosten in stand houden organisatie") wordt de bijdrage van Lelystad aan HFA met een additionele €17.000 verhoogd.

Daarnaast is er nog geen besluit genomen over de verhoging van de bijdrage aan het e-Depot. In 2024 is gebleken dat de ontwikkeling van een e-depotvoorziening met een externe leverancier meer tijd, interne inzet en middelen vergt dan vooraf geschat. Omdat indexatie nog niet heeft plaats gevonden en omdat de tijdelijke bijdrage van €50.000 van OCW vervalt, acht HFA een verhoging van de bijdrage van deelnemers voor het e-Depot noodzakelijk. Voor Lelystad zou dit kunnen leiden tot een verhoging van €27.715.

Ook staat het algemeen bestuur voor de keuze over de huisvesting van Het Flevolands Archief. Het algemeen bestuur kan kiezen tussen drie mogelijke scenario's, namelijk blijven op de huidige locatie (maar gebruik maken van meer ruimte); uitbreiden op een tweede locatie; of volledig verhuizen naar een andere locatie. Ongeacht de keuze in scenario moet richting de toekomst rekening gehouden worden met een stijging in huisvestingskosten.

Voorgesteld besluit:

1. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie bijdrage GR Het Flevolands Archief' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met -€67.000.

2	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Actualisatie investeringen ICT		-133	-121	13	13

Op het vlak van ICT wordt gewerkt met een meerjareninvesteringsplan ten einde de bedrijfsmiddelen te vervangen volgens de vastgestelde bedrijfseconomische afschrijvingstermijnen. Wanneer blijkt dat de bedrijfsmiddelen technisch nog langer mee kunnen, vindt vervanging later plaats. De investeringen in ICT bedrijfsmiddelen zijn nodig om de beschikbaarheid van informatiesystemen plaats- en tijd-onafhankelijk te kunnen blijven waarborgen. Dit op de diverse servers, werkplekken en mobiele platformen die ondersteund worden.

De jaarlijkse actualisatie van de vervangingsinvesteringen ICT zijn geen 'extra' investeringen, maar betreffen een actualisatie van de reeds geplande vervangingsinvesteringen in de komende 10 jaar. Het niet vervangen van onderdelen van de ICT-infrastructuur (AV, servers, opslagcapaciteit, netwerk & wifi, werkplekken, mobiele devices, laptops, telefoons) zal onherroepelijk leiden tot uitval, verstoring, performance verlies en niet kunnen actualiseren van systemen.

Voorgesteld besluit:

2. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie investeringen ICT' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met de volgende bedragen: -€133.000 in 2026, -€121.000 in 2027 en €13.000 met ingang van 2028.

3	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Correctie - Tijdelijke formatiewijziging		-	214	214	214

Een incidentele formatiewijziging is per abuis structureel verwerkt in de meerjarenraming. Het corrigeren hiervan resulteert in een vrijval ter grootte van €214.000 met ingang van 2027.

Voorgesteld besluit:

3. Op basis van bovenstaand voorstel 'Correctie – Tijdelijke formatiewijziging' de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met €214.000.

4	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Nieuw subsidiesysteem		-49	-49	-49	-49

De hoofdpoging van Innovatieve Dienstverlening uit de Strategische Koers 2030 in Lelystad richt zich op het creëren van een moderne en klantgerichte dienstverlening die aansluit bij de behoeften van onze diverse gemeenschap. Dit vraagt een transparante werkwijze, waarbij het uitgangspunt digitaal werken is waar het kan en persoonlijk en betrokken waar het moet. De toename van de digitalisering verandert de verwachting van ondernemers, instellingen en ambtenaren. Subsidieaanvragers willen in eigen regie snel, eenvoudig, plaats- en tijdsafhankelijk producten en diensten digitaal af kunnen nemen van de gemeente.

Ons verouderde subsidiesysteem kon hier niet aan voldoen en voldeed niet meer aan de huidige wet- en regelgeving. Om te kunnen blijven voldoen aan onze wettelijke verplichtingen, onze digitale dienstverlening te verbeteren en de toegankelijkheid van subsidies te vergroten, is het afgelopen jaar een innovatief en gebruiksvriendelijk digitaal subsidiesysteem geïmplementeerd. Dit systeem stelt aanvragers in staat om eenvoudiger (digitaal) subsidies aan te vragen, de status van hun aanvraag real-time te volgen en ontbrekende documenten direct aan te vullen. De kwaliteit van de dienstverlening neemt hierdoor toe en we voldoen aan de huidige wet- en regelgeving. Tegelijkertijd zorgt het voor een efficiëntere interne afhandeling, door collega's inzicht te geven in de actuele stand van zaken en workflow-processen te optimaliseren.

De implementatie is gefinancierd vanuit de incidentele middelen die in de programmabegroting 2023-2026 zijn toegekend in het kader van Lelystad Digitaal – Voorzieningen op orde. De licentiekosten zijn echter structureel van aard en hoger dan de oude situatie, onder andere doordat het oude systeem veel beperkter was in functionaliteit en niet voldeed aan de genoemde hedendaagse (wettelijke) eisen. Deze extra lasten kunnen niet worden opgevangen in de huidige exploitatie. Deze stijging is in lijn met de bredere ontwikkeling waarin toenemende eisen aan de informatievoorziening door wet- en regelgeving vanuit de gemeentelijke taken leiden tot hogere structurele lasten. Door middel van een professionele doorontwikkeling van de organisatie wordt er voor gezorgd dat deze stijging voor de gemeente in control blijft. De planvorming van deze doorontwikkeling is gestart.

Voorgesteld besluit:

4. Op basis van bovenstaand voorstel 'Nieuw subsidiesysteem' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met -€49.000.

5	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Voldoen aan nieuwe informatiewetgeving		-277	-277	-277	-277

Om te kunnen voldoen aan de nieuwe informatiewetgeving wordt er structureel meer gevraagd aan inzet van de ambtelijke organisatie. De gemeente Lelystad voldoet op dit moment op basisniveau aan de wettelijke eisen en heeft hier net voldoende formatie voor. Er is echter geen ruimte om de nieuwe eisen op te vangen op het hogere basisniveau. Ook bepaalde zaken niet of minder doen is geen optie.

De nieuwe wet- en regelgeving die in 2025 en 2026 van toepassing is - en waar we risico lopen om niet op basisniveau te voldoen aan de eisen ten aanzien van het beheer van de informatiehuishouding - zijn:

- Nieuwe wetgeving ten aanzien van de informatievoorziening aan inwoners en organisaties, zoals nieuwe verplichtingen Wet open overheid, de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (per 1 januari 2026) en de Wet gegevensuitwisseling door samenwerkingsverbanden (per 1 maart 2025);
- Wetgeving ten aanzien van het beheer en opslag van de informatie, zoals de herziening van de Archiefwet (1 juli 2026), de nieuwe verplichtingen ten aanzien van de archivering van e-mail (lopend vanaf 2024) en ander berichtenverkeer en de Wet hergebruik van overheidsinformatie vanuit Europa (vanaf 2024);
- Wetgeving ten aanzien van de staat, de inrichting en het gebruik van techniek, zoals de Cyberbeveiligingswet (najaar 2025) en de AI-verordening (maart 2025).

In deze bijstelling wordt een structurele uitbreiding van de capaciteit gevraagd voor het beheer van de (digitale) informatiehuishouding en verdere professionalisering. De kosten bedragen circa €180.000 structureel. Daarnaast is een structurele uitbreiding van de formatie met 1 fte (€97.000) noodzakelijk voor het beter vormgeven van de gebruikersondersteuning en -vertegenwoordiging voor standaard werkplekapplicaties.

Deze structurele inzet is noodzakelijk voor de juiste opslag en verwerking van gegevens en documenten binnen de ambtelijke organisatie. We willen binnen de ambtelijke organisatie de kennis op dit domein kunnen borgen en we willen zorgen dat de medewerkers de organisatie kennen. Dit kan alleen als we mensen voor langere tijd aan ons kunnen binden op structurele werkplekken. Incidentele middelen voor inhuur of voor de implementatie van extra technische beheersmaatregelen in soft- en hardware zijn voldoende beschikbaar gesteld op eerdere momenten. Het is echter niet mogelijk om deze aan te wenden voor de structurele inzet die nu noodzakelijk is. Deze aanvraag past binnen een bredere professionele doorontwikkeling van de informatie-organisatie, zodat deze geschikt is voor de vragen van de huidige tijd en die in de nabije toekomst.

Voorgesteld besluit:

5. Op basis van bovenstaand voorstel 'Voldoen aan nieuwe informatiewetgeving' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met -€277.000.

6	Bijstelling	0.5	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Actualisatie treasury		-	-	-	PM

In de programmabegroting 2025 - 2028 zijn de baten en lasten van het taakveld treasury geactualiseerd. In verband met grondopbrengsten is er sprake van een positieve cashflow, wat maakt dat er in de eerstvolgende jaren liquiditeit gestald moet worden bij de schatkist. Hierover wordt een vergoeding ontvangen in de vorm van rente en dit voordelige effect is verwerkt in de begroting tot en met 2028. Destijds is in verband met diezelfde reden ook aangegeven dat in de eerste jaren relatief weinig budget benodigd is voor het betalen van rentelasten, wat eveneens leidde tot een voordelig effect op het begrotingssaldo.

De budgetten in de meerjarenraming met ingang van 2029 zijn niet geactualiseerd met die bijstelling, omdat er - gezien de geplande investeringen in de komende jaren - op een bepaald moment weer een financieringsbehoefte zal ontstaan. Het is op voorhand lastig in te schatten wanneer dit omslagpunt precies is en wat de dan geldende rentepercentages zullen zijn. Een voorzichtige inschatting is dat het omslagpunt in 2028 zal liggen, wat maakt dat er in 2029 weer - in beperkte mate - leningen aangetrokken

moeten worden. Er is met ingang van die jaren budget beschikbaar voor dekking van de hieruit voortvloeiende rentelasten. Er zal een nieuwe prognose opgesteld moeten worden op basis waarvan - indien blijkt dat die mogelijkheid er is - in 2029 en 2030 nog een beperkt bedrag aan budgetruimte vrij kan vallen.

Voorgesteld besluit:

6. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie treasury' de meerjarenraming 2029 vooralsnog niet bij te stellen, maar in de programmabegroting 2026 – 2029 een uitgewerkt voorstel tegemoet te zien op basis van de op dat moment bekende inzichten.

7	Bijstelling	0.8	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Actualisatie Rondweg Lelystad Zuid		401	221	220	484

Investeringsniveau

In de kadernota 2025 – 2028 zijn voor de Rondweg Lelystad Zuid lasten opgenomen die horen bij een investeringsniveau van €31,4 miljoen. Naar aanleiding van het stijgend prijspeil zijn de ramingen eind 2024 nog geactualiseerd vanuit de beschikbare middelen voor loon- en prijscompensatie. Het investeringsniveau is hiermee bijgesteld tot €32,9 miljoen. In de Voortgangsrapportage Rondweg Lelystad Zuid van december 2024 is de planning van de rondweg gewijzigd, waarmee investeringen in de tijd zijn verschoven. De financiële effecten hiervan zijn verwerkt in deze bijstelling.

Vorbereidings- en investeringskrediet

Het beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet wordt in 2025 volledig benut voor de voortzetting van de ruimtelijke procedure, het opstellen van het definitief ontwerp en de voorbereidingen (in een bouwteam) voor de bruggen. Daarnaast is begin 2026 de realisatie gepland van zowel de brug over het Havendiep als de brug over de Lage Dwarsvaart, ter voorbereiding op de verdere aanleg van de rondweg Lelystad Zuid. Voor deze werkzaamheden is een aanvullend voorbereidingskrediet, almede (het eerste deel) van het investeringskrediet benodigd. Beide kredietaanvragen worden in de loop van 2025 in een separaat voorstel ter besluitvorming voorgelegd.

Risico's (R) en gevolgen (G)

R1 - Opstellen ontwerp MER en ontwerp projectbesluit duurt langer dan verwacht als gevolg van de constant veranderlijke situatie rondom stikstof en andere landelijke thema's. **G1** - Langere voorbereidingstijd noodzakelijk. Oplevering wegtracé naar Rijksweg 6 vertraagd. Langere periode van verminderde bereikbaarheid voor gebied Hollandse Hout.

R2 - Beroep bij Raad van State tegen ruimtelijke procedure. **G2** - Oplevering wegtracé naar Rijksweg 6 vertraagd. Langere periode van verminderde bereikbaarheid voor gebied Hollandse Hout. Planning doorfietsroute mogelijk herzien.

R3 - De benodigde investering voor de rondweg is hoger dan voorzien (als gevolg van prijsstijgingen en hogere kosten voor natuurcompensatie voor onder andere de Kiekendief). **G3** - Aanvullende structurele dekking nodig.

R4 - Project wordt – om welke reden dan ook – alsnog niet voortgezet. **G4** - Gedane investeringen in één keer afschrijven

Voorgesteld besluit:

7. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie Rondweg Lelystad Zuid' de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027 – 2029 bij te stellen met de volgende bedragen: €401.000 in 2026, €221.000 in 2027, €220.000 in 2028 en €484.000 in 2029.

8	Bijstelling	1.1	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Actualisatie bijdrage GR Veiligheidsregio		-950	-142	-142	-142

De begroting van de Veiligheidsregio 2026 laat veel risico's zien en doordat het Rijk nog geen besluit heeft genomen op een bijdrage voor verplichtend karakter (inmiddels al voor de 4e keer uitgesteld) en PTSS is de begroting niet sluitend te krijgen. Dit heeft gevolgen voor de bijdrage van de gemeenten in 2026. Daarnaast voert het Rijk misschien een bezuiniging uit van 10% op de bijdrage die de

Veiligheidsregio ontvangt van het Rijk onder de noemer 'Brede Doeluitkering Rampenbestrijding' (de BDuR bijdrage). Vanuit de gemeenten is verzocht een technische analyse te maken waar naast de reeds gevonden €230.000 nog ruimte zit voor bezuinigingen.

Verplichtend karakter

Al enkele jaren wordt de versterking van de beroepsbrandweer als gevolg van Europese wetgeving (verplichtend karakter) incidenteel gedekt vanuit de algemene reserve, in afwachting van een claim van de kosten richting het Rijk. Landelijke besluitvorming over Rijksfinanciering is met de komst van een nieuw kabinet verder weggeraakt. Inmiddels vangen we signalen op die vragen om een structurele financiering van onze brandweerorganisatie. Echter voor 2026 hebben de gemeenten aangegeven dit incidenteel te willen ondervangen. Het gaat om een geschat bedrag van €4,1 miljoen voor 2026, waarvan €0,8 miljoen voor ons als gemeente Lelystad. Het totale bedrag loopt op tot €5,1 miljoen in 2027.

Loon- en prijscompensatie

Voor 2026 wordt de begroting geïndexeerd met loon- en prijscompensatie. De percentages zijn, conform financiële verordening, afkomstig uit de septembercirculaire van het gemeentefonds. Voorgesteld wordt om de loon- en prijscompensatie ter grootte van €142.000 structureel beschikbaar te stellen.

Ontwikkeling BDUR

Wat dit jaar afwijkt van voorgaande jaren, is dat de nieuwe regering in haar hoofdlijnenakkoord heeft opgenomen de specifieke uitkeringen terug te dringen. Deze worden integraal in het gemeentefonds verwerkt met een korting van 10%. De (BDuR) valt hier ook onder. Inmiddels is duidelijk geworden dat de BDuR niet wordt overgeheveld naar het gemeentefonds, maar zoals gewoonlijk rechtstreeks wordt uitbetaald aan de veiligheidsregio. De 10% korting lijkt echter - volgens de laatste signalen - wel doorgang te vinden. Indien de korting doorgang vindt zal het uitgangspunt zijn om eerst te kijken waar dit binnen de bestaande begroting opgevangen kan voordat extra middelen aan gemeenten worden gevraagd.

Meldkamer Midden-Nederland

Bij de overgang naar de Meldkamer Midden-Nederland hoort een nieuw kostenplaatje en een nieuwe verdeelsleutel tussen VRF, VRGV en VRU. Dit leidt voor VRF tot een structurele kostenverhoging van circa €0,23 miljoen vanaf 2026. De nieuwe meldkamer in Hilversum wordt duurder ten opzichte van de huidige situatie en ten opzichte van de businesscase 2016. Oorzaak ligt met name in loonkosten. Ondanks de kostenverhoging vanaf 2026 blijven de totale kosten nog ruim onder het niveau van 2020 (voor de samenvoeging van de meldkamer met de meldkamer van VRGV). Deze hogere kosten worden gedekt door reeds gevonden bezuinigingen.

Duurzaamheid

Dit is nodig om aan te sluiten bij de landelijke wetgeving die voorschrijft dat overheidsgebouwen in 2030 tenminste 50% minder CO2 uitstoten dan in 2008. In het kader van duurzaamheid wordt gewerkt aan vervanging van voertuigen door elektrische voertuigen. Met name grote voertuigen (tankautospuits, ladderwagens) zullen in elektrische vorm aanzienlijk duurder zijn dan voertuigen op fossiele brandstof. Ook wordt gewerkt aan het energieneutraal maken van onze kazernes door investeringen als isolatie, warmtepompen en zonnepanelen. Beide ontwikkelingen zorgen voor aanzienlijk hogere investeringen en daarmee structureel hogere kapitaallasten. Waar mogelijk worden al duurzame keuzes gemaakt binnen de bestaande begroting. Wanneer de oplopende kapitaallasten aanleiding geven om keuzes te moeten maken, dan wordt het bestuur hierover geïnformeerd.

PTSS

Landelijk is er discussie of PTSS bij brandweermensen een 'beroepsziekte' is. Mocht het worden betiteld als een beroepsziekte dan kunnen brandweermensen aanspraak maken op een extra arbeidsongeschiktheidsvergoeding. Ook vraagt dit meer van veiligheidsregio's op het vlak van preventie. De kosten die hiermee gepaard gaan worden landelijk geschat op €15 tot €20 miljoen structureel.

Vorbereiding (Bevolkings)groei Flevoland

De snelle ontwikkeling van provincie Flevoland houdt aan. Volgens ramingen zal de bevolking van Flevoland met 50% stijgen tot en met 2050 en daarmee ligt deze stijging ver boven het landelijk gemiddelde. Dit zal gepaard gaan met meer incidenten, werkzaamheden en kosten voor VRF. Financiering vanuit het Rijk ijlt altijd na bij deze ontwikkelingen. De omvang van de kosten en per wanneer deze spelen is nog niet te voorspellen en afhankelijk van te maken keuzes.

Voorgesteld besluit:

8. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie bijdrage GR Veiligheidsregio' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met de volgende bedragen: -€950.000 in 2026 en -€142.000 met ingang van 2027.

9	Bijstelling	2.1	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Areaaluitbreidingen Golfresort en Buitenhof		-475	-475	-475	-475

Per 1 januari 2025 heeft de gemeente de openbare ruimte van de woonwijken Golfresort en Buitenhof in beheer en onderhoud genomen. Beide wijken zijn aangelegd en tot 31 december 2024 beheerd door de projectontwikkelaars.

Over het in beheer en onderhoud nemen van de openbare ruimte in het Golfresort heeft de raad in 2024 een besluit genomen. Voor Buitenhof is de overdracht conform eerdere besluitvorming en gesloten overeenkomsten over de ontwikkeling van het gebied. Om naar bewoners toe duidelijkheid te scheppen, maar ook om het beheer en onderhoud goed in onderhoudscontracten te borgen, heeft de gemeente deze gebieden per 1 januari 2024 in beheer genomen.

Voor beide woongebieden zijn op basis van beschikbare areaalgegevens berekeningen gemaakt van de structurele beheerkosten, die als grondslag dienen voor dit voorstel. Het gaat hierbij om zowel het dagelijks- als het groot onderhoud, met uitzondering van vervanging van de geluidswal, langs de A6. Gezien de verwachte levensduur (meer dan 40 jaar) van deze geluidswal zal deze bij vervanging gekapitaliseerd moeten worden. De onderhoudskosten van €475.000 gespecificeerd naar beheergebied:

- € 195.000 voor het Golfresort
- € 280.000 voor Buitenhof

Voorgesteld besluit:

9. Op basis van bovenstaand voorstel 'Areaaluitbreiding Golfresort en Buitenhof' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met -€475.000.

10	Bijstelling	4.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Actualisatie IHP		642	130	135	-597

Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) geeft concrete uitwerking aan de wettelijke zorgplicht van de gemeente voor de onderwijshuisvesting voor het primair, speciaal en voortgezet onderwijs in de stad. Ieder jaar wordt het IHP geactualiseerd. De actualisatie die volgt uit het IHP Jaarprogramma 25-26 omvat de bijstellingen van al geplande (nieuwbouw)projecten op basis van leerlingenprognoses, prijsstijgingen en andere gewijzigde omstandigheden. De actualisatie van het IHP omvat daarnaast de bekostiging van door de schoolbesturen ingediende aanvragen die op basis van het beleidskader onderwijshuisvesting en/of de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs in aanmerking komen voor honorering.

Een van de aanvragen voor 2026 die is voorgesteld om toe te kennen, betreft de uitbreiding van het schoolgebouw van vso-school De Anger. Met deze uitbreiding kan de school terug van twee naar één dislocatie en heeft ze de komende jaren voldoende ruimte om de verwachte groei van het leerlingenaantal op te vangen. Het IHP Jaarprogramma 2025-2026 omvat daarnaast een voorstel voor de verdeling van het reeds geraamde budget voor investeringen in brede schoolpleinen over vijf schoolpleinen.

Andere bijstellingen die zijn meegenomen in het IHP Jaarprogramma 25-25 betreffen onder meer:

- Een indexering met 5,68% van de reeds in de begroting opgenomen middelen voor onderwijshuisvestingsvoorzieningen om in de pas te blijven lopen met de ontwikkeling van de bouwmarkt. Dit percentage is conform het door de VNG geadviseerde indexeringspercentage voor onderwijshuisvesting voor 2025.
- De benodigde middelen voor de nieuwbouw van basisscholen De Albatros en Stella Nova. Deze middelen zijn bijgesteld op basis van de raadsbesluiten over deze nieuwbouwprojecten van 5 november 2024.

De 'positieve' bijstelling voor de eerstkomende jaren vloeit grotendeels voort uit een iets latere oplevering van de nieuwe gebouwen voor basisscholen De Kring, Regenboog en Wingerd. Hierdoor worden de nieuwe gebouwen later 'geactiveerd' waardoor de kapitaallasten ook later op de begroting gaan drukken. Daarnaast is de begroting bijgesteld voor het aankopen van nood energievoorzieningen (in plaats van te huren) voor nieuw op te leveren schoolgebouwen. De eerder geraamde stelpost voor huurkosten komt daarmee te vervallen. Bij ieder project dat gereed komt, wordt bekeken of een noodvoorziening nodig is en of huur of aankoop een beter alternatief is, gezien de op dat moment te verwachten realisatie van extra capaciteit op het energienet in de stad.

Met deze bijstelling worden de geraamde investeringskredieten geactualiseerd, evenals de hieruit voortvloeiende kapitaallasten. Het beschikbaar stellen van investeringskredieten voor nieuwbouw- en vervanging van schoolgebouwen vindt zoals gebruikelijk plaats via separate besluitvorming in de raad. Een uitgebreide toelichting is opgenomen in IHP Jaarprogramma 25-26.

Voorgesteld besluit:

10. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie IHP' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met de volgende bedragen: €642.000 in 2026, €130.000 in 2027, €135.000 in 2028 en -€597.000 met ingang van 2029.

11	Bijstelling	4.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Actualisatie verzekeringen gemeentelijk vastgoed		300	300	300	300

Eind 2024 is de verzekering van het gemeentelijk vastgoed opnieuw aanbesteed. De uitkomst van deze aanbesteding leidt tot een positief resultaat ten opzichte van de in de meerjarenraming opgenomen budgetten.

Overigens is er in het kader van de ombuigingsoperatie wel onderzocht in hoeverre het hanteren van een 'hoger eigen risico' zou kunnen leiden tot een lagere verzekeringspremie. Hieruit werd duidelijk dat de potentiële besparing die daarmee samenhangt lager is dan wat er over de afgelopen jaren is uitgekeerd aan (kleinere) schades. De voorwaarden zijn dan ook niet zijn gewijzigd ten opzichte van voorgaande jaren.

Voorgesteld besluit:

11. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie verzekeringen gemeentelijk vastgoed' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met €300.000.

12	Bijstelling	4.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Actualisatie exploitatie nieuwbouw IHP onderwijs		-	-1	-52	-52

In 2024 zijn verschillende raadsbesluiten geweest over nieuwbouw projecten vanuit het IHP onderwijs. Het gaat hierbij om de Windroos, de Albatros en Stella Nova. Op basis van deze besluitvorming zijn de uitgangspunten met betrekking tot de hoeveel geactualiseerd. Het gaat hierbij om afwijkingen ten opzichte van uitgangspunten vanuit het IHP meerjarenplan. Dit is bijvoorbeeld het steeamlokaal bij Stella Nova of de gymzaal bij de Albatros en Windroos.

Voorgesteld besluit:

12. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie exploitatie nieuwbouw IHP onderwijs' de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met de volgende bedragen: -€1.000 in 2027 en -€52.000 met ingang van 2028.

13	Bijstelling	4.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Actualisatie exploitatie Sportzaal Kofschip		-10	-10	-10	-

Sportzaal 't Kofschip blijft in gebruik tot het gereed komen van de nieuwe Sporthal bij de Rietlanden. Om de exploitatie te dekken is een bijstelling nodig voor de reguliere kosten. Vanuit de verhuur staan hier ook inkomsten tegenover. De bijstelling is voor de structurele kosten van dagelijks onderhoud en gas, water en licht.

Voorgesteld besluit:

13. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie exploitatie Sportzaal Kofschip' de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027 - 2028 bij te stellen met -€10.000.

14	Bijstelling	4.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Actualisatie verduurzamen gemeentelijk vastgoed (budgetneutraal)		-	-	-	-

De gemeente Lelystad heeft een uitgebreid areaal van verschillende vastgoedobjecten. In de programmabegroting 2023 – 2026 heeft de raad een investeringskrediet vastgesteld voor het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed waarvan de gemeente Lelystad de energierekening betaalt.

Dit investeringskrediet wordt succesvol ingezet in verschillende verduurzamende maatregelen van verschillende gebouwen. Voorbeelden van deze maatregelen zijn het verleden van verlichting, het plaatsen van PV-panelen en hybride warmtepompen.

Om te kunnen blijven investeren in het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed is het noodzakelijk om het investeringskrediet op te hogen. Vanuit de lopende begroting is het niet mogelijk om te investeren in verduurzamende maatregelen. Dit doordat de lopende begroting op basis van 'instandhouding' is.

Binnen het gemeentelijke vastgoed zijn nog meerdere kansen. Daarnaast is een deel ook verplicht in verband met landelijke wetgeving. Daarnaast heeft de gemeente Lelystad voor verschillende objecten een Dumava-subsidie gekregen, wat zorgt voor cofinanciering vanuit de Rijksoverheid. Teneinde hiermee door te kunnen gaan is het noodzakelijk een investeringskrediet ter grootte van €2,5 miljoen beschikbaar te stellen.

De maatregelen die genomen worden, hebben allen een terugverdientijd op de energielasten. De dekking van het investeringskrediet komt vanuit de besparing op de energielasten. Het beschikbaar stellen van het investeringskrediet heeft dan ook een budgetneutrale uitwerking. De investeringen worden geactiveerd met een afschrijving van 10 jaar. Op deze manier worden risico's door fluctuaties in energieprijzen en risico's met betrekking tot de technische levensduur afgedekt.

Voorgesteld besluit:

14. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie verduurzamen gemeentelijk vastgoed (budgetneutraal)' een investeringskrediet ter grootte van €2.500.000 beschikbaar te stellen en de hieruit voortvloeiende kapitaallasten met ingang van 2026 budgetneutraal te dekken door de besparing op de energielasten.

15	Bijstelling	5.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Actualisatie nieuwbouw Sporthal Rietlanden 3		-	-	-	-92

Bij het vaststellen van de programmabegroting 2025 - 2028 is het investeringsbedrag voor Rietlanden 3 vastgesteld. In de periode tussen de vaststelling in de programmabegroting en deze kadernota zijn de 'kosten bouwrijpmaken' en 'kosten inrichting buitenruimte' bepaald. Dit waren eerder 'PM' posten.

Daarnaast is de reservering voor de kapitaallasten geactualiseerd op basis van de rekenrente van 0,25% en is de fasering aangepast op basis van lineair afschrijven over de gehele looptijd (in plaats van uit te gaan van het gemiddeld benodigde bedrag aan kapitaallasten). Per saldo resulteren deze actualisaties in een bedrag van -€92.000 met ingang van 2029 (neemt dan ieder jaar een klein beetje af in verband met lineair afschrijven).

Voorgesteld besluit:

15. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie nieuwbouw Sporthal Rietlanden 3' de meerjarenraming met ingang van 2029 bij te stellen met -€92.000.

16	Bijstelling	5.3	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Correctie - Investerings Kubus en luchtverversing Corneel		-39	-39	-39	-39

In de besluitvorming over de programmabegroting 2025 - 2028 heeft de raad per amendement besloten €375.000 beschikbaar te stellen vanuit de Reserve Ontwikkeling Stad. Het gaat om een bedrag van €200.000 voor investeringen in de Kubus en €175.000 voor de verbetering van de luchtkwaliteit van het huidige pand van Corneel.

Verslagleggingsregels schrijven voor dat deze investeringen niet gedekt mogen worden via een incidentele onttrekking aan de reserve. Dit type investeringen moeten worden geactiveerd op de balans en de hieruit voortvloeiende kapitaallasten ter grootte van €39.000 per jaar moeten in de meerjarenraming van dekking worden voorzien. Tegelijkertijd wordt de eerder beschikbaar gestelde €375.000 aan incidentele middelen weer toegevoegd aan de vrije ruimte van de Reserve Ontwikkeling Stad.

Voorgesteld besluit:

16a. Op basis van bovenstaand voorstel 'Correctie – Investerings Kubus en luchtverversing Corneel' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met -€39.000.

16b. Op basis van bovenstaand voorstel 'Correctie – Investerings Kubus en luchtverversing Corneel' de eerder beschikbaar gestelde €375.000 weer toe te voegen aan de vrije ruimte van de Reserve Ontwikkeling Stad.

17	Bijstelling	5.5	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Boven- en ondergronds erfgoed		-200	-200	-200	-200

In de loop van 2025 wordt de kadernota erfgoedbeleid voorgelegd aan de raad. Voor de implementatie en uitvoering hiervan zijn middelen nodig voor advies, onderzoek, projecten en communicatie. De activiteiten worden nader uitgewerkt in de kadernota erfgoedbeleid.

Met de nu gevraagde middelen kunnen de taken betreffende boven- en ondergronds erfgoed op een basisniveau worden uitgevoerd. Na vaststelling van de kadernota erfgoedbeleid wordt in de programmabegroting de omvang en de inzet van de middelen nader gespecificeerd.

Als bij de vaststelling van de kadernota erfgoedbeleid blijkt dat de raad kiest voor een intensivering op deze onderwerpen, is het mogelijk dat er komend jaar een voorstel voor aanvullend budget wordt ingediend.

Voorgesteld besluit:

17. Op basis van bovenstaand voorstel 'Boven- en ondergronds erfgoed' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met -€200.000.

18	Bijstelling	6.J	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Actualisatie Jeugdzorg		-	-	-	-

Ontwikkelingen met betrekking tot de batenkant - jeugdzorg

Op 30 januari 2025 is het adviesrapport 'Groeipijn' gepubliceerd door de commissie van Ark. Dit rapport beschrijft het eerste advies van de Deskundigencommissie over de Hervormingsagenda Jeugd. Deze Hervormingsagenda is eerder al ondertekend door vijf partijen, te weten het Rijk, de gemeenten, de aanbieders, de professionals en de vertegenwoordigers van jongeren en ouders. De commissie heeft tot taak 'onafhankelijk zwaarwegend advies uit te brengen aan partijen over de uitvoering van de maatregelen en de gepleegde inspanningen uit de Hervormingsagenda Jeugd, mede in relatie tot de uitgavenontwikkeling'.

De commissie geeft aan dat de kramp van te hoge planningsambities en een te strak financieel keurslijf de voortgang en effectiviteit van de benodigde maatregelen beperken. Tegelijkertijd benadrukt de commissie dat een op de zeven jongeren nu gebruikmaakt van jeugdzorg en dat het om die reden nodig is dat de druk erop moet blijven om te werken aan een effectief en werkend jeugdzorgstelsel. De financiële doorwerking van de adviezen kan als volgt worden samengevat:

1. Compensatie financiële tekorten 2023 en 2024
2. Compensatie doorwerking verwacht tekort 2025
3. Aanvullende loon- en prijsontwikkeling 2025
4. Beoogde besparingen Hervormingsagenda 2026 - 2028 op PM
5. Nieuw te ontwikkelen financieringsmodel met ingang van 2029

Wat belangrijk is om te vermelden is dat het rapport veel ruimte geeft voor interpretatie. Het bevat bijvoorbeeld geen financieel overzicht, waarin staat hoeveel geld gemeenten erbij zouden moeten krijgen volgens de commissie. Ook moet de weging van het adviesrapport door het kabinet nog plaatsvinden. Pas na verschijnen van de Voorjaarsnota 2025 zal er meer duidelijk zijn over het al dan niet toekennen van aanvullend budget naar aanleiding van dit adviesrapport. Vervolgens zal bij de meicirculaire 2025 nog uitsluitel moeten volgen over de verdeling van deze middelen.

Daarnaast is het zo dat - ook nadat het kabinet uitsluitel heeft gegeven - er onderwerpen zijn die vragen om een nadere uitwerking door de betrokken partijen. De commissie dringt er bij de vijfhoekpartners dan ook op aan om voor de zomer 2025 een routekaart uit te werken hoe opvolging en invulling te geven aan de adviezen. Het is niet ondenkbaar dat definitief financieel uitsluitel op onderdelen af zal hangen van deze nog te maken afspraken. Tot slot zal het beeld op langere termijn nog wijzigen wanneer er een nieuw financieringsmodel zal worden ingevoerd. Zie bijlage 2 van deze kadernota 2026 – 2029 voor een financiële interpretatie van de verschillende onderdelen van het adviesrapport van de commissie Van Ark.

Ontwikkelingen met betrekking tot de lastenkant - jeugdzorg

Met name met betrekking tot de (regionaal gecontracteerde) specialistische jeugdhulp zien we een kostenstijging. In het lokale beleid lijken we met nadruk meer grip te krijgen op beter passende jeugdhulp en kostenbeheersing. Daarom hecht het college er groot belang aan dat binnen de regionale samenwerking maximale ruimte blijft voor lokaal beleid, toewijzing en financiering, zoals ook expliciet verwoord is in (de memorie van toelichting bij) het wetsvoorstel Verbetering beschikbaarheid jeugdhulp. In het kader van de regionale samenwerking zetten we in op gezamenlijk inkopen van jeugdhulp, die na de wetsaanpassing vereist is. Mocht bij andere gemeenten in de regio de wens bestaan voor een verdergaande samenwerking tussen 2 of meerdere gemeenten dan kan dit separaat afgesproken worden. Het college heeft een voorstel gedaan om de intentieovereenkomst dienovereenkomstig aan te passen zodat het gesprek over de andere gemeenschappelijke regeling verder gevoerd kan worden. Parallel daaraan loopt het proces met een commissie van deskundigen die advies kan uitbrengen op de vraag hoe je met elkaar samenwerkt ondanks lokale verschillen.

Belangrijke uitgangspunten in de Lelystadse aanpak zijn: normaliseren en waar nodig doelmatige zorg (onder meer door ouder/gezin in de lead, regie bij de verwijzer en geen automatische verlengingen). Hierdoor is het gemiddeld percentage kostenstijging in Lelystad (2018 t/m 2024) lager dan die in - qua populatie en problematiek - vergelijkbare gemeenten elders. Concessies aan de huidige Lelystadse uitgangspunten en werkwijze zullen - overige omstandigheden gelijk verondersteld - resulteren in een substantiële toename van de uitgaven voor jeugdzorg.

We zien dat de kostenstijging vooral aan de kant van de regionaal gecontracteerde, specialistische zorg zit waardoor het essentieel is om over de kostenbeheersing goede afspraken met en in de regio te maken. Bij uitblijven hiervan (en bij uitblijven van eventuele aanvullende rijksmiddelen) is invulling van de in de programmabegroting 2025 - 2028 opgelegde taakstelling niet realistisch. Het knoppenplan en de van daaruit opgelegde taakstelling gaat uit van enerzijds het stoppen van de trendmatige groei en anderzijds een daling van de uitgaven oplopend tot €5 miljoen structureel.

Het is onze verwachting dat er komende periode meer duidelijk wordt voor wat betreft bovengenoemde ontwikkelingen en onzekerheden aan zowel de baten- als de lastenkant. Doorwerking daarvan zal betrokken worden bij het formuleren van een integraal actualisatievoorstel in de ontwerp programmabegroting 2026 - 2029.

Voorgesteld besluit:

18. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie Jeugdzorg' een integraal uitgewerkt voorstel tegemoet te zijn bij de programmabegroting 2026 – 2029.

19	Bijstelling	6.W	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Actualisatie Wmo		-	-	-	-

De gemeente is op grond van de Wmo 2015 verantwoordelijk voor de ondersteuning van inwoners zodat zij zoveel mogelijk meedoen en zelfstandig kunnen (blijven) participeren in de maatschappij. Belangrijke groepen van aandacht binnen de Wmo zijn kwetsbare ouderen, inwoners met fysieke of verstandelijke beperking en inwoners met psychische problematiek.

In de programmabegroting 2025 - 2028 is voor de Wmo in 2025 een budget beschikbaar van circa €30 miljoen (saldo lasten en baten). Het grootste deel van de Wmo uitgaven bestaat uit individuele maatwerkvoorzieningen zoals huishoudelijke ondersteuning, ondersteuning thuis, dagbesteding, vervoersvoorzieningen en woningaanpassingen. Een deel van deze uitgaven wordt bepaald door het aantal gebruikers en dit hangt weer samen met de vergrijzing, extramuralisering en het eigen bijdrage beleid (bepaald door de Rijksoverheid).

Het is nog onzeker welke invloed deze zaken op de (middel)lange termijn zullen hebben en wat dit in de toekomst gaat betekenen voor het gebruik van de diverse Wmo voorzieningen. Waarbij de prognoses een toenemend gebruik laten zien vanwege de effecten van (dubbele) vergrijzing en de groeiambities van de stad. In de huidige meerjarenraming is daar zo goed als mogelijk rekening mee gehouden. Het uitgangspunt blijft ook in de toekomst dat de voorzieningen beschikbaar zijn voor bewoners waarvoor dit echt nodig is.

Het voornemen van de Rijksoverheid om de eigen bijdragen voor de Wmo op de schop te nemen en voor huishoudelijke ondersteuning toch weer een inkomensafhankelijke bijdrage in te gaan voeren zal naar alle waarschijnlijkheid effect hebben op het gebruik van de Wmo. Het is nog onzeker wanneer de nieuwe wet er zal zijn en in werking zal treden. Vooralsnog is de invoeringsdatum niet eerder dan 1 januari 2027.

De enorme stijging van kosten waar de zorgaanbieders mee te maken hebben gekregen (te denken aan de forse CAO stijgingen) schijnt wel een ander licht op de toekomst. In 2024 zijn er aanbestedingstrajecten uitgevoerd binnen de maatwerkvoorzieningen (huishoudelijke hulp, hulpmiddelen, ondersteuning thuis en dagbesteding) welke ingaan vanaf 2025. Dit betekent dat er sprake is van nieuwe contracten met hogere prijzen. Voor de huishoudelijke hulp is daarop voorgesorteerd en is er een bijstelling / actualisatie van de programmabegroting 2025 - 2028 doorgevoerd aan de hand van de op dat moment bekend zijnde gegevens. In de loop van 2025 ontstaat een realistischer beeld waarbij de verwachting is dat de druk op de huidige begroting zal toenemen.

De doordecentralisatie Beschermd Wonen en de invoering van het bij behorende nieuwe verdeelmodel zijn verder uitgesteld tot in ieder geval 1 januari 2026. De doordecentralisatie gaat gepaard met een korting op het budget Beschermd Wonen. De exacte korting op de rijksbijdrage als ook het ingroeipad zijn op dit moment echter nog niet bekend. Indien mogelijk wordt de gefaseerde doordecentralisatie van de regionale Wmo taak Beschermd Wonen in de actualisatie meegenomen. De financiële consequenties hiervan zijn op dit moment nog niet bekend.

De herijking van de sociaal wijkteams zal dit jaar verder worden uitgewerkt en wellicht vanaf 2026 tot uitvoering gaan komen. De impact ervan is op dit moment nog lastig te duiden in cijfers, maar zullen op de voet worden gevolgd en gemonitord.

Al met al zijn er onzekerheden die de vraag naar - en daarmee het kostenniveau van - de Wmo bepalen. Deze worden actief gemonitord en in opmaat naar de programmabegroting 2026 – 2029 zal een actueel overzicht worden opgesteld van lasten en baten. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat deze actualisatie budgetneutraal kan worden uitgevoerd.

Voorgesteld besluit:

19. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie Wmo' de begroting en meerjarenraming vooralsnog niet bij te stellen en – indien dat nodig blijkt te zijn – een voorstel tegemoet te zien in de programmabegroting 2026 – 2029.

20	Bijstelling	6.3	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Actualisatie Participatiewet - Bijstand		-473	-473	-473	-473

De raad is op 22 oktober geïnformeerd over de voorlopige bijstandsbudgetten 2025 (via informatienota met kenmerk 24.260). Ten opzichte van de definitieve rijksbijdrage 2024 is er in 2025 sprake van een daling van afgerond €2,5 miljoen. In de informatienota werd al aangegeven dat deze ontwikkeling bekend is geworden nadat de ontwerp programmabegroting 2025 - 2028 aan de raad ter besluitvorming is aangeboden. Conform de bestendige gedragslijn is aangegeven een nadere analyse te maken en de doorwerking van deze berichtgeving te betrekken bij het opstellen van de kadernota 2026 - 2029.

Doorwerking op hoofdlijnen

Ondanks de forse korting op de rijksbijdrage blijft het effect op de gemeentebegroting per saldo beperkt. In 2025 is Lelystad voornamelijk nog steeds "voordeelgemeente". Dat houdt in dat we meer geld ontvangen van het Rijk dan dat we uitgeven aan (bijstand)uitkeringen. De afgelopen jaren waren we dat gemiddeld gezien ook. Dit ging wel gepaard met sterke fluctuaties van €0,7 miljoen nadeel tot ruim €4 miljoen voordeel. De realisatie van 2024 laat een voordelige afwijking van ruim €2 miljoen zien.

De fluctuaties binnen het verdeelmodel (rijksbijdrage) waren afgelopen jaren aanzienlijk. Aan de uitgavenkant is evenwel een stabiele daling zichtbaar van het bijstandsbestand van ongeveer 2.400 in 2017 naar minder dan 2.000 nu. Deze daling is ook zichtbaar in relatieve termen (van ongeveer 4.6% in 2017 tot minder dan 3,6% nu).

Dit heeft te maken met de krappe arbeidsmarkt in combinatie met de (aanvullend) uitgevoerde re-integratie inspanningen die onder taakveld 6.5 vallen. Zo dragen onder meer de Work first aanpak en het investeren in het netwerk van betrokken werkgevers bij aan het beperken van de uitkeringslasten. Deze stabiele infrastructuur wordt bovendien steeds doorontwikkeld, waarbij de waarde van werk wordt ingezet voor zoveel mogelijk inwoners. Dit draagt weer bij aan de ontwikkeling van de stad.

De recente forse korting maakt echter wel dat de begroting en meerjarenraming moeten worden geactualiseerd. Om het precieze effect op de gemeentebegroting inzichtelijk te krijgen is - naast de daling van de rijksbijdrage - ook gekeken naar de realisatie van het aantal verstrekte bijstandsuitkeringen. Per saldo leidt dit tot een bijstelling van -€473.000 ten opzichte van de in de begroting opgenomen bedragen.

Voorgesteld besluit:

20. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie Participatieweg - Bijstand' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met -€473.000.

21	Bijstelling	7.1	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Actualisatie bijdrage GGD Flevoland		-	-	-	-

Er lopen binnen GGD Flevoland twee omvangrijke processen die momenteel de aandacht vragen:

1. De bestuurlijke opdracht toekomstperspectief GGD Flevoland

Het bestuur van GGD werkt toe naar een financieel gezonde GGD Flevoland voor de lange termijn, in een groeiend Flevoland. Daarom heeft het bestuur van de GGD de GGD de opdracht gegeven inzicht te geven en scenario's te maken als startpunt voor een duurzaam, gezond en passend toekomstperspectief van GGD Flevoland. Op basis van het inzicht en de scenario's kunnen weloverwogen keuzes worden gemaakt.

2. Het opstellen van het Integraal Huisvestings Plan (IHP)

GGD Flevoland werkt daarnaast aan toekomstbestendig huisvestingsplan dat meebeweegt met de huidige en toekomstige huisvestingsvragen. Het proces om te komen tot een integraal huisvestingsplan (IHP) loopt parallel aan de hierboven beschreven bestuurlijke opdracht. Hierbij is het doel om vanuit inzicht en overzicht en met verschillende uitgewerkte en doorberekende scenario's een weloverwogen keuze te maken voor de huisvesting die nodig is voor onze dienstverlening en bedrijfsvoering, om zo inwoners goed te kunnen ontvangen en bedienen en een prettige werkomgeving voor onze medewerkers te realiseren.

De GGD is op dit moment nog bezig met het opstellen van hun begroting 2026, waardoor er op dit moment geen kwantificering mogelijk is. Na een besluit van het bestuur van de GGD is de gemeente gehouden aan deze bijdrage en dienen de lasten gezien te worden als onontkoombaar.

Voorgesteld besluit:

21. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie bijdrage GGD Flevoland' de begroting en meerjarenraming vooralsnog niet bij te stellen en – indien dat nodig blijkt te zijn – een voorstel tegemoet te zien in de programmabegroting 2026 – 2029.

22	Bijstelling	7.4	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Actualisatie bijdrage OFGV		-98	-98	-98	-98

De bijdrage voor de OFGV voor 2026 moet worden verhoogd vanwege de indexering van de salarissen en materiële budgetten met 3,5 procent en de overdracht van de verplichte collectieve basistaken te weten casemanagement, ketentoezicht, zeer zorgwekkende stoffen en werkgebonden personenmobiliteit.

De bijdrage van Lelystad aan de OFGV wordt in 2026 ná indexering geraamd op €1.675.615. Ten opzichte van de in de begroting van Lelystad beschikbare middelen is dit een verschil van €97.814.

Daarnaast zijn er nog enkele ontwikkelingen van belang om te benoemen:

- De kadernota 2026 van de OFGV bevat een PM-post voor de overdracht van deze collectieve taken, maar geschat wordt dat de totale kosten hiervan €554.000 gaan bedragen, waarvan ongeveer 10 procent voor de gemeente Lelystad zal zijn;
- Verder wordt in 2025 nog een voorstel voorzien voor de verdeling van de implementatie kosten voor ICT voor de jaren 2025 t/m 2027;
- Vanaf 2027 wordt een wijziging van de bijdrage verwacht als gevolg van de periodieke wijziging van de kostprijsverrekening systematiek, gebaseerd op de uitvoering van de laatste drie jaren, waarbij tevens de kostenstijging (7-9 %) als gevolg van de Omgevingswet wordt meegenomen.

Op het moment dat er meer duidelijkheid is zal een eventueel voor- of nadelig effect betrokken worden bij het opstellen van een toekomstige kadernota / programmabegroting.

Voorgesteld besluit:

22. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie bijdrage OFGV' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met -€98.000.

23	Bijstelling	7.4	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Vorbereiding vastleggen basissgeluidemissie (BGE)		-60	-60	-60	-60

De omgevingswet verplicht gemeenten om op een nog nader te bepalen tijdstip (naar verwachting 2027 of 2028) de basissgeluidemissie (BGE) vast te leggen voor gemeentelijke wegen met een verkeersintensiteit van 2.500 mvt/etmaal of meer. De basissgeluidemissie wordt bepaald op basis van de verkeersintensiteit, de rijsnelheid en het type wegdek en kan worden gezien als de geluidemissie van een wegvak. De eerste vaststelling moet plaatsvinden op basis van een zelf te kiezen basisjaar, uiterlijk 2026.

Het is daarom van belang om uiterlijk 2026 goed inzicht te hebben in de gegevens voor de basissgeluidemissie. In voorbereiding daarop wordt een adviesbureau ingeschakeld en is gemeentelijke inzet nodig om de data op orde te krijgen. Als de BGE niet op de juiste gegevens wordt vastgelegd, kan dit bij de daaropvolgende monitoring knelpunten opleveren. De kosten voor het voorbereiden en vastleggen van de BGE zijn een eerste inschatting. Momenteel lopen er inventarisaties bij adviesbureaus.

Voorgesteld besluit:

23. Op basis van bovenstaand voorstel 'Vorbereiding vastleggen basissgeluidsemissies (BGE)' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met -€60.000.

24	Bijstelling	7.4	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Wettelijke taken ecologie		-40	-40	-40	-40

Om te voldoen aan de wettelijke taken op het gebied van ecologie is extra budget nodig, aangezien het huidige budget exclusief is toegewezen aan monitoring. Zonder aanvullende middelen kunnen noodzakelijke maatregelen, ecologisch herstel en naleving van wet- en regelgeving, niet worden uitgevoerd. Dit brengt juridische en ecologische risico's met zich mee en beperkt de mogelijkheid om proactief in te spelen op ruimtelijke en interne ontwikkelingen. Daarom wordt voorgesteld om een aanvullend budget van €40.000,- toe te kennen, zodat niet alleen monitoring plaatsvindt, maar ook daadwerkelijke uitvoering van ecologische taken wordt gewaarborgd.

Voorgesteld besluit:

24. Op basis van bovenstaand voorstel 'Wettelijke taken ecologie' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met -€40.000.

B. Loon- en prijsontwikkelingen

De bijstellingen die in deze categorie aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd zijn direct gerelateerd aan de loon- en prijsontwikkeling. De inkomsten uit de onroerende zaakbelasting en de inkomsten uit de algemene uitkering worden in de meerjarenraming geraamd tegen constante prijzen. De effecten van loon- en prijsstijgingen in het aankomende begrotingsjaar komen terug in de kadernota, als een meerjarig doorwerkende reeks (zowel aan de baten- alsook aan de lastenkant van de begroting).

Het te hanteren indexpercentage voor het aankomende begrotingsjaar wordt bepaald door te kijken naar het gemiddelde percentage van de consument prijsindex over het voorgaande begrotingsjaar, het lopende begrotingsjaar en het aankomende begrotingsjaar. De inschatting die in deze kadernota wordt gemaakt is gebaseerd op het Centraal Economisch Plan 2025 van het CPB en resulteert voor 2026 in een percentage van 3,0%.

25	Bijstelling	0.61	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Actualisatie OZB inkomsten woningen - bijstelling, indexatie en areaal		691	691	691	691

De inkomsten uit de onroerende zaakbelasting worden in de meerjarenraming geraamd tegen constante prijzen. Ieder jaar wordt er bij de kadernota een besluit genomen over de bijstelling, het indexeren van de totaal te realiseren opbrengst en de verwachte uitbreiding van het areaal. De correctie voor de uitbreiding van het areaal en de indexatie resulteren in een totale bijstelling ter grootte van € 691.000.

Areaaluitbreiding

Op basis van de vastgestelde en op Lelystad in zicht gepubliceerde prognose van opgeleverde woningen (scenario 2) worden de extra inkomsten voor de OZB woningen geraamd op €246.000 (taakveld 0.61).

Indexatie

Het indexpercentage voor het komende begrotingsjaar wordt berekend op basis van de percentages zoals begin maart door het CPB worden gepubliceerd in het Centraal Economisch Plan (CEP). Hierbij wordt het gemiddelde percentage genomen over drie jaren, zijnde 3%. Deze index over de inkomsten ozb woningen resulteert in een bijstelling van €445.000 structureel.

Voorgesteld besluit:

25. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie OZB inkomsten woningen – bijstelling, indexatie en areaal' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met €691.000.

26	Bijstelling	0.62	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Actualisatie OZB inkomsten niet woningen - bijstelling, indexatie en areaal		2.300	2.300	2.300	2.300

De inkomsten uit de onroerende zaakbelasting worden in de meerjarenraming geraamd tegen constante prijzen. Ieder jaar wordt er bij de kadernota een besluit genomen over de bijstelling, het indexeren van de totaal te realiseren opbrengst en de verwachte uitbreiding van het areaal. De correctie voor de bijstelling, de uitbreiding van het areaal en de indexatie resulteren in een totale bijstelling ter grootte van €2.380.000.

Bijstelling realisatie 2024

De realisatie 2024 geeft aanleiding om de begroting voor 2026 en verder structureel bij te stellen met een bedrag van €850.000.

Areaaluitbreiding

De extra inkomsten voor de OZB niet-woningen worden op basis van de verwachte vergunningaanvragen geraamd op €1.000.000 (taakveld 0.62).

Indexatie

Het indexpercentage voor het komende begrotingsjaar wordt berekend op basis van de percentages zoals begin maart door het CPB worden gepubliceerd in het Centraal Economisch Plan (CEP). Hierbij wordt het gemiddelde percentage genomen over drie jaren, zijnde 3%. Deze index over de inkomsten ozb niet-woningen resulteert in een bijstelling van €530.000 structureel.

Doorwerking op lastenkant begroting

De gemeente is zelf ook eigenaar van diverse niet- woningen, zoals het stadhuis, MFA's en schoolgebouwen. Met het actualiseren van de inkomstenkant- moet gelijktijdig ook een actualisatie worden doorgevoerd aan de lastenkant van de begroting ter grootte van afgerond -€80.000 per jaar.

Voorgesteld besluit:

26. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie OZB inkomsten niet woningen – bijstelling, indexatie en areaal' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met €2.300.000.

27	Bijstelling	0.7	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Nominale compensatie algemene uitkering gemeentefonds		5.285	5.285	5.285	5.285

De bijdrage die de gemeente ontvangt als algemene uitkering uit het gemeentefonds is niet langer gekoppeld aan de rijksuitgaven. Voor wat betreft de prijsontwikkeling ontvangen gemeenten compensatie aan de hand van de ontwikkeling van het 'prijs bbp'.

Bij het opstellen van de raming van de algemene uitkering wordt rekening gehouden met een opslag voor loon- en prijsstijgingen. Met andere woorden: bij het 'defleren' naar constante prijzen wordt een deel van het accres afgezonderd voor het opvangen van loon- en prijsstijgingen. Voor jaarschijf 2026 gaat het om een totaalbedrag van afgerond €5,3 miljoen dat structureel beschikbaar zal komen via de meicirculaire 2025.

Voorgesteld besluit:

27. Op basis van bovenstaand voorstel 'Nominale compensatie algemene uitkering gemeentefonds' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met €5.285.000.

28	Bijstelling	0.7	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Aanvullende nominale compensatie algemene uitkering gemeentefonds		1.600	1.600	1.600	1.600

Op basis van het Centraal Economisch Plan 2025 is het de verwachting dat er nog een aanvullende bijstelling zal worden doorgevoerd wat betreft de compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen. De actuele raming van het prijs bbp 2025 ligt namelijk hoger dan waar in de septembercirculaire 2024 nog mee werd gerekend (3,6% in plaats van 2,7%). Wanneer dit geëffectueerd wordt resulteert dat naar verwachting in een hogere compensatie ter grootte van afgerond €1,6 miljoen structureel. Hierbij moet tegelijkertijd de koppeling naar de lastenkant gemaakt worden, aangezien de hogere loon- en prijsontwikkelingen direct doorwerkt op de diverse budgetten in de gemeentebegroting. Via bijstelling '32 - Compensatie inflatie - aanvullende stelpost loon- en prijsontwikkeling' wordt voorgesteld deze aanvullende middelen slechts voor de helft beschikbaar te stellen, ter compensatie van de hogere loon- en prijsontwikkeling.

Wat hier meespeelt is dat de prijscompensatie die via de algemene uitkering beschikbaar wordt gesteld jaarlijks in de meicirculaire wordt vastgesteld op basis van de prognose uit het Centraal Economisch Plan. In de voorgaande 7 jaar bleek de definitieve loon- prijsontwikkeling uiteindelijk gemiddeld nog eens 1% hoger uit te komen in vergelijking met deze prognose. Ook over 2024 blijkt dat weer het geval te zijn geweest met een verschil tussen prognose en raming ter grootte van 1,1% (waarmee gemeenten gezamenlijk voor ruim €400 miljoen structureel benadeeld worden). Gemeenten lopen hierdoor jaarlijks steeds verder uit de pas en dat structurele effect wordt steeds groter. De budgetten aan de lastenkant van de begroting worden immers jaar in jaar uit geconfronteerd met een hogere structurele kostenstijging dan dat er aan compensatie beschikbaar komt.

Deze problematiek maakt het des te belangrijker om de compensatie die wel overkomt ook daadwerkelijk beschikbaar te stellen voor inflatiecorrectie. Het voorstel om deze middelen slechts voor de helft beschikbaar te stellen zal betekenen dat er nog kritischer gekeken moet worden naar het corrigeren van budgetten voor prijsontwikkelingen. De VNG brengt deze problematiek actief onder de aandacht in de gesprekken met het Rijk en wellicht leidt dat - op termijn - nog tot een wijziging van de systematiek.

Voorgesteld besluit:

28. Op basis van bovenstaand voorstel 'Aanvullende nominale compensatie algemene uitkering gemeentefonds' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met €1.600.000.

29	Bijstelling	0.8	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Compensatie inflatie - gesubsidieerde instellingen (tranche 2026)		-893	-893	-893	-893

De begroting wordt jaarlijks in de kadernota geactualiseerd voor loon- en prijsontwikkelingen. Het hierbij gehanteerde indexpercentage voor het aankomende begrotingsjaar wordt berekend op basis van de percentages zoals eind februari door het CPB worden gepubliceerd in het Centraal Economisch Plan (CEP). Voor jaarschijf 2026 wordt hierbij gekeken naar het gemiddelde percentage over de jaren 2024, 2025 en 2026, zijnde 3,0%.

Een indexatiepercentage van 3,0% resulteert in een bedrag van afgerond €893.000 structureel (gerekend over een totaalbedrag van afgerond €29.750.000 aan begrotingssubsidies en -regelingen).

Voorgesteld besluit:

29. Op basis van bovenstaand voorstel 'Compensatie inflatie – gesubsidieerde instellingen (tranche 2026)' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met -€893.000.

30	Bijstelling	0.8	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Compensatie stijging CAO lonen en sociale lasten (tranche 2026)		-3.591	-3.591	-3.591	-3.591

Gemeenten moeten bij het opstellen van de programmabegroting voor aankomend jaar rekening houden met een structurele stijging van de salarissen. De huidige CAO loopt op 31 maart 2025 af en er wordt overleg gevoerd tussen de vakbonden en de VNG over een CAO met een looptijd tot 31-12-2026 (inzet vakbonden) / 31 maart 2027 (inzet VNG).

De ontwikkeling van de loonvoet voor de sector overheid wordt in het Centraal Economisch Plan 2025 ingeschat op 6,0% voor 2025 en 2,0% voor 2026. De daadwerkelijke loonontwikkeling is afhankelijk van de onderhandelingen die op dit moment nog gevoerd worden. Deze inschatting van het CPB ligt ongeveer tussen wat er door de VNG als bod is neergelegd en wat er door de bonden wordt gevraagd. Iedere procent loonsverhoging betekent voor de gemeente Lelystad - inclusief doorwerking op de sociale lasten - een bedrag van afgerond €790.000.

In de meerjarenraming is er nog budget beschikbaar voor het opvangen van een structurele loonstijging van 3,8 % in 2025 (inclusief de aanvullend geraamde stelpost voor loon- / prijsbijstelling uit de programmabegroting 2025 - 2028). Een totale loonstijging van 6% in 2025 en 2% in 2026 betekent dat een structureel benodigd bedrag ter grootte van €3.266.000. Daarnaast stijgen de sociale lasten van 28,5% naar 29,04%, wat neerkomt op een effect van €325.000 structureel.

Op het moment dat de daadwerkelijke ontwikkeling van de salarissen en sociale lasten hoger of lager uitvalt ten opzichte van deze inschatting wordt het effect daarvan betrokken bij het opstellen van de programmabegroting 2026 - 2029.

Voorgesteld besluit:

30. Op basis van bovenstaand voorstel 'Compensatie stijging CAO lonen en sociale lasten (tranche 2026)' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met -€3.591.000.

31	Bijstelling	0.8	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Compensatie inflatie - gemeentebegroting (tranche 2026)		-4.500	-4.500	-4.500	-4.500

De begroting wordt jaarlijks in de kadernota geactualiseerd voor loon- en prijsontwikkelingen. Het hierbij gehanteerde indexpercentage voor het aankomende begrotingsjaar wordt berekend op basis van de percentages zoals eind februari door het CPB worden gepubliceerd in het Centraal Economisch Plan

(CEP). Voor jaarschijf 2026 wordt hierbij gekeken naar het gemiddelde percentage over de jaren 2024, 2025 en 2026, zijnde 3,0%.

Een indexatiepercentage van 3,0% resulteert in een bedrag van afgerond €4.500.000 structureel (gerekend over een totaalbedrag van afgerond €150.000.000 aan budgetten die aan inflatie onderhevig zijn, inclusief het sociaal domein).

Voorgesteld besluit:
31. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Compensatie inflatie – gemeentebegroting (tranche 2026)’ de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met -€4.500.000.

32	Bijstelling	0.8	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Compensatie inflatie - aanvullende stelpost loon- / prijsontwikkeling (tranche 2026)		-800	-800	-800	-800

Zoals in bijstelling '28 - Aanvullende nominale compensatie algemene uitkering gemeentefonds' staat verwoord is het de verwachting dat er nog een aanvullende bijstelling zal worden doorgevoerd wat betreft de compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen. De actuele raming van het prijs bbp 2025 ligt namelijk hoger dan waar in de septembercirculaire 2024 nog mee werd gerekend (3,6% in plaats van 2,7%). Dit resulteert in een positieve bijstelling van de algemene uitkering die de gemeente ontvangt uit het gemeentefonds ter grootte van €1,6 miljoen structureel.

Zoals ook in de toelichtende tekst bij die bijstelling staat verwoord wordt voorgesteld de helft van dit bedrag structureel beschikbaar te stellen als aanvullende stelpost voor het opvangen van loon- en prijsontwikkelingen (=€0,8 miljoen structureel). Dit zal betekenen dat er nog kritischer gekeken moet worden naar het corrigeren van budgetten voor prijsontwikkelingen.

Voorgesteld besluit:
32. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Compensatie inflatie – aanvullende stelpost loon-/prijsontwikkeling (tranche 2026)’ de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met -€800.000.

C. Gemeentefonds

De bijstellingen die in deze categorie aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd zijn direct gerelateerd aan mutaties binnen de uitkeringen die de gemeente ontvangt uit het gemeentefonds. Gemeenten worden doorgaans drie maal per jaar geïnformeerd over de ontwikkelingen binnen het gemeentefonds (in de mei-, september- en decembercirculaire). De meicirculaire 2025 verschijnt traditiegetrouw eind mei / begin juni en zal dan doorgerekend en geanalyseerd moeten worden. De raad zal via een informatienota worden geïnformeerd over de inhoud van deze circulaire.

33	Bijstelling	0.7	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Algemene uitkering - herijking gemeentefonds		-	-1.261	-2.522	-3.191

Het verdeelmodel van het gemeentefonds heeft als doel om iedere gemeente een gelijkwaardige financiële uitgangspositie te geven, zodat gemeenten een gelijkwaardig voorzieningenniveau kunnen realiseren tegen gelijke belastingdruk. Aan de uitgavenkant bij de verdeling van de middelen van het gemeentefonds wordt rekening gehouden met de kosten die gemeenten moeten maken, gegeven de objectieve kostenbepalende kenmerken van elke gemeente (kostenoriëntatie). Daarnaast wordt aan de inkomstenkant rekening gehouden met verschillen in de mogelijkheden die gemeenten hebben om een deel van hun uitgaven uit eigen middelen te bekostigen (inkomstenverevening).

In 2022 is besloten tot invoering van het herijkte verdeelmodel voor het gemeentefonds per 1 januari 2023. Invoering van dit verdeelmodel vindt gefaseerd plaats in afwachting van een aantal nog uit te voeren onderzoeken:

1. onderzoek naar de maatstaf regionale centrumfunctie / stapeling problematiek sociaal domein;
2. onderzoek naar de overige eigen middelen van gemeenten en de mogelijkheden tot verevening;
3. onderzoek naar grootstedelijkheid / meerkosten bebouwingsdichtheid en sociale problematiek).

De herijking resulteerde voor Lelystad in een nadelig herverdeeleffect van -€60 per inwoner per jaar. Tot en met dit jaar is -€22,50 per inwoner per jaar reeds doorgevoerd (-€5 per inwoner in 2023; -€12,50 per inwoner in 2024 en -€22,50 per inwoner in 2025). Dit nadelige effect is in een eerder stadium al structureel verwerkt in de meerjarenraming van de gemeente. Het resterende negatieve herverdeeleffect van -€37,50 hangt nog boven de markt en dit is ook consequent als risico benoemd in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de programmabegroting en jaarstukken.

De hierboven genoemde vervolgonderzoeken zijn in februari 2025 gepubliceerd. De conclusie van de fondsbeheerders is dat er op dit moment niet voldoende houvast is voor een concrete aanpassing van het verdeelmodel en dat er verder vervolgonderzoek nodig is. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft per brief (dd 7 februari 2025) aangegeven dat per 1 januari 2027 een volgende stap wordt gezet met betrekking tot het ingroei-pad. Het maximale herverdeeleffect wordt - zoals gebruikelijk - gemaximeerd op -€15 per inwoner per jaar. Indien van toepassing wordt er voor gemeenten met een beperkte financiële draagkracht en een relatief hoog aantal inwoners met een lage sociaal economische status een aangepast ingroei-pad gehanteerd. Het is op dit moment nog niet duidelijk of Lelystad daarvoor in aanmerking komt.

Vooralsnog wordt ervanuit gegaan dat het herijkte verdeelmodel volledig wordt ingevoerd in de periode 2027 - 2029, wat voor Lelystad resulteert in een nadelig effect dat oploopt tot €3,2 miljoen structureel.

Voorgesteld besluit:

33. Op basis van bovenstaand voorstel 'Algemene uitkering – herijking gemeentefonds' de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met de volgende bedragen: -€1.261.000 in 2027, -€2.522.000 in 2028 en -€3.191.000 met ingang van 2029.

34	Bijstelling	0.7	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Algemene uitkering - herziening accresberekening		414	697	972	1.094

De minister heeft op 7 oktober de Tweede Kamer geïnformeerd dat actuele CBS cijfers over de ontwikkeling van het bruto binnenlands product abusievelijk slechts gedeeltelijk waren verwerkt in de

septembercircular 2024. Dit betekent dat de index voor het volumedeel van de algemene uitkering circa 0,1% hoger uitvalt in de komende jaren.

Deze ontwikkeling is bekend geworden nadat de ontwerp programmabegroting 2025 – 2028 aan de raad ter besluitvorming is aangeboden. Via informatienota met kenmerk 24.360 is de raad hierover geïnformeerd. Aangegeven is dat de bestendige gedragslijn zou worden gevolgd en dat deze ontwikkeling zal worden betrokken bij het opstellen van deze kadernota 2026 - 2029. Deze meerjarige wijziging van de algemene uitkering is inmiddels ook formeel verwerkt in de decembercircular 2024 en wordt via deze bijstelling verwerkt in de meerjarenraming.

Voorgesteld besluit:

34. Op basis van bovenstaand voorstel 'Algemene uitkering – herziening accresberekening' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met de volgende bedragen: €414.000 in 2026, €697.000 in 2027, €972.000 in 2028 en €1.094.000 met ingang van 2029.

35	Bijstelling	0.7	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Algemene uitkering - overige ontwikkelingen		PM	PM	PM	PM

In de bijstellingen hierboven wordt ingegaan op de ontwikkelingen die effect hebben op de bijdrage die de gemeente ontvangt uit het gemeentefonds. Het gaat om ontwikkelingen die op voorhand redelijk goed zijn in te schatten. Dat maakt ook dat er in die gevallen een concrete bijstelling is voorbereid, vooruitlopend op de mei- en septembercircular 2025.

Daarnaast zijn er een aantal ontwikkelingen die op voorhand nog niet goed te kwantificeren zijn, bijvoorbeeld omdat er nog duidelijkheid over moet ontstaan vanuit het kabinet. Een belangrijk voorbeeld daarvan is wat het kabinet zal doen met het adviesrapport van de Commissie van Ark met betrekking tot de Hervormingsagenda Jeugd (zie ook de toelichting onder bijstelling 18 en de duiding in bijlage 2).

Naast de discussie over de eventuele compensatie van financiële tekorten binnen de jeugdzorg spelen er nog diverse andere ontwikkelingen, die in meer of mindere mate een effect kunnen gaan hebben op de bijdrage die gemeenten uit het gemeentefonds ontvangen. De VNG voert daar gesprekken over met het Rijk en voorbeelden hiervan zijn:

- Discussie over het 'ravijnjaar' waarbij het in eerste instantie gaat om een structurele korting van €2,3 miljard per jaar met ingang van 2026 (als gevolg van de nieuwe financiering systematiek).
- Discussie over de compensatie van loon- en prijsontwikkelingen via de prijs bbp systematiek, waarbij de prognose (waarop de compensatie wordt gebaseerd) gemiddeld 1% lager ligt dan wat het had moeten zijn op basis van de daadwerkelijke realisatie. Dit maakt op lange termijn de problematiek van het 'ravijnjaar' ieder jaar een stukje groter.
- Het toevoegen van diverse specifieke uitkeringen aan de algemene uitkering (voorzien van een korting van 10%).

Voorgesteld besluit:

35. Op basis van bovenstaand voorstel 'Algemene uitkering – overige ontwikkelingen' de begroting en meerjarenraming niet bij te stellen en – op het moment dat er meer informatie beschikbaar is – een voorstel tegemoet te zien in de programmabegroting 2026 - 2029.

D. Overig

Gezien de financiële krapte binnen het meerjarenperspectief beperkt deze kadernota 2026 – 2029 zich tot onontkoombare bijstellingen en actualisaties. Het onderscheid tussen wat redelijkerwijs als onontkoombaar beschouwd moet worden is niet altijd eenvoudig te maken. In de categorie D. Overig worden enkele bijstellingen aan de raad voorgelegd die om diverse redenen als zeer wenselijk beschouwd worden.

Daarnaast zijn er nog meer beleidsvoornemens inzichtelijk gemaakt in bijlage 3. Die beleidsvoornemens worden echter niet aan de raad ter besluitvorming voor gelegd in verband met het ontbreken van voldoende dekking.

36	Bijstelling	0.1	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Samen maken we Flevoland, Kernteam Flevoland		-90	-90	-90	-90

Samen Maken We Flevoland is een informeel bestuurlijk overlegplatform van alle Flevolandse overheden (6 gemeenten, provincie en waterschap), gericht op de behartiging van de strategische belangen van Flevoland. Het is een informele publiekrechtelijke samenwerking, met korte lijnen die heeft geleid tot de vorming van de Strategische Agenda Flevoland (SAF) en leidt tot langjarige samenwerking. De bijbehorende Uitvoeringsagenda heeft een 'rollend' karakter. Deze wordt periodiek aangepast en aangevuld.

Een ondersteunend Kernteam Regio Flevoland (KRF) is ingesteld om deze samenwerking te faciliteren. De besluitvorming hiertoe heeft in de colleges van alle acht overheden in mei/juni 2023 plaatsgevonden. Ook is besloten eind 2024 een evaluatie uit te voeren en op basis daarvan te besluiten over voortzetting van het KRF. Na oplevering heeft het secretarissenoverleg deze onafhankelijk uitgevoerde evaluatie met een positief advies laten agenderen bij de Bestuurlijke Contactgroep (BCG) (hieraan nemen alle kroon benoemden van de regio deel). In de BCG is afgesproken dat in alle dagelijkse besturen wordt voorgesteld over te gaan tot borging van de structurele inzet door het KRF.

Dit voorstel ligt in maart voor aan het college. In principe wordt de bezetting geleverd door de deelnemende overheden, maar om tot een eerlijke verdeling te komen, worden de kosten hiervan omgeslagen en vergoed aan de werkgevers van de medewerkers van het kernteam. Zo levert iedere Flevolandse overheid een bijdrage naar rato van de organisatieomvang. Voorgesteld wordt om vanaf 2026 structureel middelen beschikbaar te stellen voor de inzet en de proceskosten conform de eerder (incidenteel) gemaakte afspraken, voor Lelystad is dat €90.000.

Voorgesteld besluit:

36. Op basis van bovenstaand voorstel 'Samen maken we Flevoland, Kernteam Flevoland' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met -€90.000.

37	Bijstelling	2.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Parkeerhub Campusgebied Midden		-	-	-	-

In het plan van de ontwikkelaar Verwelius voor Campusgebied Midden zit een parkeerhub voor de leerlingen van Porteuum, de sporthal De Rietlanden, bezoekers en bewoners. Deze parkeerhub is onderdeel van de overdracht van de openbare ruimte aan de gemeente. De gemeente is na overdracht verantwoordelijk voor het eigendom en beheer van deze parkeeroplossing. De gemeentelijke projectgroep werkt aan een verkenning hoe deze parkeerhub beheerd kan gaan worden.

Dit vraagt op de langere termijn mogelijk structurele dekking vanuit de gemeentelijke begroting. De 'sporthub' zal naar verwachting op zijn vroegst in 2030 eigendom worden van de gemeente. Wanneer het onderzoek naar de kosten is afgerond zal hiervoor structurele dekking aangevraagd worden in de eerstvolgende kadernota / programmabegroting.

Voorgesteld besluit:

37. Op basis van bovenstaand voorstel 'Parkeerhub Campusgebied Midden' op een later moment een uitgewerkt voorstel tegemoet te zien.

38	Bijstelling	3.3	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Verplaatsing zaterdagmarkt		-10	-10	-10	-10

Op 8 februari 2022 is het bestemmingsplan "Parapluplan Algemene regels evenemententerreinen Lelystad" door de raad vastgesteld. In dit plan is opgenomen dat de Agorahof de noordelijke poort naar het Stadshart vormt. Op zaterdag wordt de weekmarkt op de Agorahof gehouden, mogelijkheden voor evenementen in het weekend zijn daarmee beperkt tot een aantal keren per jaar. De markt kan ten tijde van een evenement tijdelijk worden verplaatst naar de ABC-locatie (Agoraweg). Oppervlakte van het plein binnen de plantenbakken is ca 1500 m2.

Bij het opstellen van dit bestemmingsplan zou de zaterdagmarkt, voor de herinrichting van de Agorahof, nog tijdelijk verplaatst gaan worden naar de heringerichte ABC locatie. Deze locatie zou dan ook na het terugverhuizen van de zaterdagmarkt naar de Agorahof, als uitwijklocatie beschikbaar blijven. De herinrichting van de ABC locatie heeft echter nooit plaatsgevonden en voor de herinrichting van de Agorahof is de zaterdagmarkt tijdelijk verplaatst naar Station Balkon Noord. Station Balkon Noord is niet meer beschikbaar voor de zaterdagmarkt en de ABC locatie is hiervoor, met de huidige inrichting ongeschikt.

In het raadsakkoord is opgenomen dat we de naamsbekendheid en positieve aantrekkingskracht van Lelystad nog meer versterken en vergroten door in te zetten op "Lelystad Evenementenstad". Als er nu aanvragen binnen komen voor het organiseren van een evenement op de Agorahof, op zaterdag, wordt hier negatief op geadviseerd omdat er geen alternatieve locatie voor de zaterdagmarkt beschikbaar is. Dit draagt niet bij aan de ambities uit het raadsakkoord. Voor de herinrichting van de ABC locatie gaat de A-H tijdelijk verplaatst worden naar de locatie waar de Arcus is gesloopt. Voor deze tijdelijke A-H wordt een parkeerplaats aangelegd waar incidenteel de zaterdagmarkt, ten tijde van een evenement op zaterdag, georganiseerd zou kunnen worden. De aangevraagde middelen zijn voor het huren van stroom- en afvalwatervoorzieningen die nodig zijn voor het organiseren van de zaterdagmarkt op deze locatie. De aangevraagde middelen zijn vooralsnog structureel omdat niet duidelijk is wanneer er in het stadshart een definitieve uitwijklocatie voor de zaterdagmarkt beschikbaar is.

Voorgesteld besluit:

38. Op basis van bovenstaand voorstel 'Verplaatsing zaterdagmarkt' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met -€10.000.

39	Bijstelling	5.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Blaashal tbv binnensportcapaciteit		-	-77	-77	-77

Op 16 juli 2024 heeft de raad het Integraal Huisvestingsplan Sport (IHP Sport) vastgesteld. De raad heeft bij de vaststelling van dit plan onder andere besloten bij de kadernota 2026 - 2029 integraal een afweging te maken over het budget voor het op orde brengen van de basis op het gebied van sportfaciliteiten.

Uit het IHP Sport is naar voren gekomen dat voor het oplossen van huidige knelpunten in vraag en aanbod een blaashal uitkomst biedt. Dit gaat om een blaashal die in ieder geval voor zaalhockey gebruikt kan worden. In Lelystad wordt het gebruik van sportzalen door de hockeyvereniging voor een groot deel ingeroosterd op piekmomenten (18.00 – 22.00 uur), van december t/m februari. Dit leidt tot een minder optimale exploitatie van de accommodaties. De aanschaf van een blaashal voor zaalhockey lost het capaciteitsprobleem van andere binnensportverenigingen op. De keuze voor het plaatsen van een blaashal tijdens het zaalhockeyseizoen is een gangbare oplossing.

De eenmalige investeringslasten bedragen € 735.000 en de daarbij horende kapitaallasten zijn € 31.238. De bijdrage in de exploitatielijsten zijn jaarlijks € 46.000 en de ingebruikname is vanaf 2027. Met dit voorstel worden de middelen hiervoor gereserveerd. Definitieve besluitvorming over het daadwerkelijk beschikbaar stellen kan dan op een later moment plaatsvinden.

Voorgesteld besluit:

39. Op basis van bovenstaand voorstel 'Blaashal tbv binnensportcapaciteit' de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met -€77.000 en deze middelen te reserveren in afwachting van een nader uitgewerkt voorstel.

40	Bijstelling	8.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Grondexploitatie & investerings- en exploitatielasten Fjord Centrada		-95	-48	-48	-48

De grondexploitatie wordt opgesteld ten behoeve van de (her)ontwikkeling van de locatie "Fjord". Het project betreft de herontwikkeling van het huidige gebouw van Buurtvereniging IDO, waarbij het bestaande gebouw volledig wordt vernieuwd en verduurzaamd. In het kader van deze herontwikkeling zal woningcorporatie Centrada circa 46 appartementen realiseren. Het project beoogt niet alleen het moderniseren en verduurzamen van het gebouw, maar ook het toevoegen van nieuwe woonruimte in de vorm van duurzame appartementen, waarmee een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan de woningbehoefte in Lelystad.

Op basis van de huidige ramingen wordt verwacht dat de grondexploitatie voor deze ontwikkeling leidt tot een incidenteel tekort van €95.000. Daarnaast bedragen de jaarlijkse investeringslasten voor het gebouw €38.500, terwijl de additionele exploitatiekosten op €9.000 worden geraamd. Dit tekort is een voorlopige schatting, gebaseerd op een globale kostenraming met verschillende aannames. Naarmate het project verder wordt uitgewerkt, kunnen deze aannames worden herzien, wat kan leiden tot afwijkingen in de uiteindelijke bedragen.

Voorgesteld besluit:

40. Op basis van bovenstaand voorstel 'Grondexploitatie & investerings- en exploitatielasten Fjord Centrada' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met de volgende bedragen: -€95.000 in 2026 en -€48.000 met ingang van 2027.

41	Bijstelling	8.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Grondexploitatie & investerings- en exploitatielasten Voorhof Centrada		-240	-20	-20	-20

De grondexploitatie wordt opgesteld ten behoeve van de (her)ontwikkeling van locatie "Voorhof". Het project betreft de herontwikkeling van het gebouw van Buurtvereniging Het Palet in "Voorhof", waarbij het bestaande gebouw volledig wordt vernieuwd en verduurzaamd. In het kader van deze herontwikkeling zal woningcorporatie Centrada ongeveer 39 appartementen realiseren. Het project richt zich op het moderniseren en verduurzamen van het gebouw, terwijl tegelijkertijd nieuwe, duurzame woonruimte wordt toegevoegd. Deze herontwikkeling speelt in op de toenemende vraag naar betaalbare woningen en draagt bij aan de verduurzaming van de wijk.

Op basis van de huidige ramingen wordt verwacht dat de grondexploitatie voor deze ontwikkeling leidt tot een incidenteel tekort van €240.000. Daarnaast bedragen de jaarlijkse investeringslasten voor het gebouw €19.500, terwijl de additionele exploitatiekosten op €0 worden geraamd. Dit tekort is een voorlopige schatting, gebaseerd op een globale kostenraming met verschillende aannames. Naarmate het project verder wordt uitgewerkt, kunnen deze aannames worden herzien, wat kan leiden tot afwijkingen in de uiteindelijke bedragen. De opgenomen lasten zijn bepaald aan de hand van kengetallen, waardoor het tekort zowel kan toenemen als afnemen. De verwachte afwijking ligt binnen een marge van 20%, afhankelijk van de keuzes die tijdens de verdere uitwerking van het project worden gemaakt.

Voorgesteld besluit:

41. Op basis van bovenstaand voorstel 'Grondexploitatie & investerings- en exploitatielasten Voorhof Centrada' de begroting 2026 en de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met de volgende bedragen: -€240.000 in 2026 en -€20.000 met ingang van 2027.

4. Inzet incidentele middelen

Vanuit het financieel toezicht is het van belang om onderscheid te maken tussen baten en lasten die structureel van karakter zijn (en dus jaar in jaar uit terugkeren) en incidenteel van karakter zijn (en dus maar voor enkele jaren van toepassing zijn). Achterliggende reden hiervoor is dat moet worden voorkomen dat structurele lasten gedekt worden door incidentele baten en er daarmee geen sprake is van structureel begrotingsevenwicht. Daarom wordt onderscheid gemaakt tussen structurele bijstellingen (zie vorige hoofdstuk) en bijstellingen die incidenteel van karakter zijn (dit hoofdstuk).

Wat is beschikbaar?

Op dit moment is er nog een beperkt bedrag aan onbepaalde ruimte beschikbaar binnen de reserve ontwikkeling stad. Op basis van de huidige inzichten zal de reserve ontwikkeling stad met een fors bedrag worden aangezuiverd bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2024¹. Met de toevoeging van deze middelen komt de onbepaalde ruimte naar verwachting uit op een bedrag boven de €25 miljoen.

Wat wordt voorgesteld?

In onderstaande tabel is inzichtelijk gemaakt welke bijstellingen aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd. Het gaat om een totaalbedrag ter grootte van €15,3 miljoen dat aan incidentele middelen wordt ingezet in de komende jaren. Na besluitvorming resteert er nog ruim €10 miljoen aan incidentele middelen binnen de reserve ontwikkeling stad.

Onderwerp	Taakveld	Inzet incidentele middelen	Meerjarenraming 2026 - 2029			
			2026	2027	2028	2029
42	0.1	Budget voor verkiezingsactiviteiten	-40	-	-	-
43	0.1	Viering Lelystad 60 jaar	-1.500	-	-	-
44	2.1	Fietsvoorziening Fivelingo - Het Bildt	-75	-	-	-
45	5.2	Voorstel verduurzaming sportcomplex De Rietlanden	-100	-	-	-
46	5.2	Wederom kantelen kunstgrasveld Sportpark Schouw	-303	-	-	-
47	6.6	Scootmobielstallingen	-263	-200	-150	-
48	6.1	Jongerenwerk	-	-700	-700	-700
49	6.1	Versterken van de basis	-	-775	-775	-775
50	6.1	WachtVerzachter	-110	-110	-110	-110
51	7.1	Sociaal Vitaal	-60	-160	-160	-160
52	8.1	Programma Hart van de stad	-350	-350	-200	-100
53	8.1	Kader planontwikkeling ziekenhuis	-200	-	-	-
54	8.1	Gebiedsontwikkeling Binnendijk (Groupius)	-	-	-	-
55	8.2	Aanvullend voorbereidingskrediet Waterfront	-	-	-	-
56	8.2	Grondexploitatie Binnendijk Skatepark (Centrada)	-	-	-	-
57	8.2	Turbolocatie Agoraweg (voormalig MBO)	-1.100	-	-	-
58	8.2	Ontwikkeling turbolocaties	-	-	-	-
59	8.3	Woningbouwversnelling en relatie programma LNL	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Inzet incidentele middelen			-5.101	-3.295	-3.095	-2.845

42	Inzet incidentele middelen	0.1	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Budget voor verkiezingsactiviteiten		-40	-	-	-

In 2026 worden er gemeenteraadsverkiezingen gehouden. Activiteiten die hieromtrent georganiseerd worden kosten geld, exact bedrag en invulling is nog niet bekend.

Voorgesteld besluit:

42. Op basis van bovenstaand voorstel 'Budget voor verkiezingsactiviteiten' de begroting 2026 bij te stellen met -€40.000 en dit bedrag beschikbaar te stellen uit de reserve ontwikkeling stad.

¹ Zie bijlage 1 voor een toelichting op het voorlopige jaarrekeningresultaat 2024 op hoofdlijnen.

43	Bijstelling	0.1	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Viering Lelystad 60 jaar		-1.500	-	-	-

Er zijn conceptueel plannen in de maak voor een grootse viering van 60 jaar Lelystad en tegelijk - en in combinatie met - 40 jaar provincie Flevoland. Het moet een vrolijk en wervelend feest worden voor jong en oud. Een feest van en voor Lelystedelingen, met bezoekers van binnen en buiten de stad. Bij de organisatie van het feest worden inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties betrokken. De geschatte kosten van een dergelijke unieke viering zijn 1,5 miljoen euro. In een later stadium worden de plannen concreter aan uw raad voorgelegd.

Voorgesteld besluit:

43. Op basis van bovenstaand voorstel 'Viering Lelystad 60 jaar' de begroting 2026 bij te stellen met - €1.500.000 en dit bedrag beschikbaar te stellen uit de reserve ontwikkeling stad.

44	Bijstelling	2.1	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Fietsvoorziening Fivelingo - Het Bildt		-75	-	-	-

In 2024 is het fietspad parallel aan de Middendreef naar de gelijkvloerse oversteek met de Grietenij (achter de carwash langs) opgeheven, met als doel de gelijkvloerse oversteek over de Middendreef onaantrekkelijker te maken voor fietsers van en naar Porteuim. De situatie is nu zo dat er twee fietsoversteeken over Het Bildt zijn op korte afstand van elkaar: parallel aan de Middendreef en in het verlengde van de Fivelingo. Dit veroorzaakt twee potentiële conflictpunten tussen fiets- en autoverkeer. Na het verwijderen van het fietspad achter de carwash langs resteert een stuk fietspad parallel aan Het Bildt onder het spoor door, met een kruising over Het Bildt bij de Middendreef. Dit stuk fietspad is overbodig geworden door het opheffen van het fietspad langs de carwash.

De verkeersveiligheid op deze locatie kan verbeterd worden door de fietsoversteek over Het Bildt parallel aan de Middendreef, inclusief het zuidelijk stukje fietspad langs Het Bildt, te verwijderen. Hierdoor zal de oversteek van fietsverkeer zich concentreren op de kruising Fivelingo-Het Bildt. Deze kruising kan veiliger worden ingericht door hier een snelheidsremmend plateau aan te leggen met een voorrangskruispunt op Het Bildt - Fivelingo. Zo wordt de voorrangssituatie van de fietser duidelijker en dus veiliger. Dit uitgangspunt past bij het minder aantrekkelijk maken van de gelijkvloerse oversteek op de Middendreef en past bij de ambitie uit het Raadsakkoord om tot de beste fietssteden van Nederland te behoren.

De kosten van deze maatregel worden geschat op € 150.000. Deze maatregel past echter ook binnen de spelregels van de provinciale verkeer en vervoer subsidie. Deze subsidie biedt de mogelijkheid aan maatregelen die bijdragen aan het verduurzamen of verbeteren van de verkeersveiligheid om een co-financiering aan te vragen van 50%. In deze kadernota wordt daarom € 75.000 aangevraagd. Met dit bedrag kunnen de maatregelen worden uitgevoerd op voorwaarde dat de provinciale subsidie wordt toegekend.

Voorgesteld besluit:

44. Op basis van bovenstaand voorstel 'Fietsvoorziening Fivelingo – Het Bildt' de begroting 2026 bij te stellen met -€75.000 en dit bedrag beschikbaar te stellen uit de reserve ontwikkeling stad.

45	Bijstelling	5.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Voorstel verduurzaming sportcomplex De Rietlanden		-100	-	-	-

Op 16 juli 2024 heeft de raad het Integraal Huisvestingsplan Sport (IHP Sport) vastgesteld. De raad heeft bij de vaststelling van dit plan onder andere besloten bij de kadernota 2026-2029 integraal een afweging te maken over het budget voor verduurzaming van sportaccommodaties, waaronder sportcomplex de Rietlanden.

Bij Sportcomplex de Rietlanden is een aantal jaar geleden gestart om binnen de huidige middelen en op het juiste renovatiemoment het gebouw te verduurzamen indien de verduurzaming een terugverdientijd heeft van maximaal 5 jaar. De volgende duurzaamheidsmaatregelen zijn uitgevoerd: LED verlichting, zonnepanelen, waterbesparende douchekoppen, warmteterugwinning, aanvullend GBS-bewaking en

deels HR++ beglazing en deels geïsoleerde bouwkundige schil. Voor verdere verduurzaming van het gebouw met een terugverdientijd tussen de 5 en 15 jaar is binnen de huidige middelen is aanvullend budget nodig. Dit vraagt een investering van €100.000 voor onder andere isoleren leidingwerk en appendages en energimanagement.

Voorgesteld besluit:

45. Op basis van bovenstaand voorstel 'Voorstel verduurzaming sportcomplex de Rietlanden' de begroting 2026 bij te stellen met -€100.000 en dit bedrag beschikbaar te stellen uit de reserve ontwikkeling stad.

46	Bijstelling	5.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Wederom kantelen kunstgrasveld Sportpark Schouw		-303	-	-	-

In september 2022 is besloten incidenteel €1,3 miljoen te verstrekken aan Sportbedrijf Lelystad om de toenmalige sportaccommodaties op orde te kunnen brengen. Een deel van dit bedrag is ingezet om een voetbalveld op Sportpark Schouw 90 graden te draaien en te voorzien van kurk (€ 300.000). Dit met de gedachtegang om in de toekomst een 5e veld aan te leggen in het kader van de groei van de vereniging/stad.

De draaiing van het veld heeft geleid tot aanzienlijke overlast voor omwonenden, omdat het kunstgrasveld nu +/- 10 meter van de achtertuin van omwonenden ligt. In overleg met buurtbewoners, V.V. Unicum en Sportbedrijf Lelystad is sinds de draaiing van het veld geprobeerd de overlast te verminderen. Helaas heeft diverse inzet niet geleid tot het gewenste resultaat. Om tot een structurele oplossing te komen is het terugdraaien van het veld de enige optie. De eenmalige kosten voor het draaien van het veld en hergebruik van materialen en huidige mat bedragen €302.560.

Voorgesteld besluit:

46. Op basis van bovenstaand voorstel 'Wederom kantelen kunstgrasveld Sportpark Schouw' de begroting 2026 bij te stellen met -€303.000 en dit bedrag beschikbaar te stellen uit de reserve ontwikkeling stad.

47	Bijstelling	6.6	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Scootmobielstallingen		-263	-200	-150	-

Per 1 juli 2024 is het nieuwe artikel 6.15a Bbl (Besluit bouwwerken leefomgeving) in werking getreden. Dit artikel benadrukt dat in een gemeenschappelijke verkeersruimte van een woongebouw, waardoor een vluchtroute voert, geen brandgevaarlijke objecten aanwezig mogen zijn. Dit geldt nu ook voor scootmobielen die als brandgevaarlijk worden aangemerkt. In Lelystad zijn er wooncomplexen waarbij dit direct consequenties heeft voor de stalling van scootmobielen. Conform de prestatieafspraken met Centrada zijn bij bestaande wooncomplexen voor senioren de aanpassingen voor rekening van Centrada.

Bij wooncomplexen niet specifiek voor senioren of jongeren komen deze voor rekening van de Wmo/gemeente. Aangezien er in wooncomplexen vaker sprake is van een gemixte doelgroep is een wooncomplex niet altijd te labelen als zijnde wel/niet voor senioren. Het voorstel is om de benodigde aanpassingen gefaseerd te realiseren waarbij we voorsnag zijn uitgegaan van het delen van de kosten. Hier worden nog nadere afspraken over gemaakt. Een eerste inventarisatie van wooncomplexen komt bij benadering op een kostenpost van € 527.500 welke in 2026 gerealiseerd dient te worden. Dit betreft nog niet alle locaties. Dit jaar vindt er een nadere inventarisatie plaats om tot een volledig beeld te komen. De totale kosten zijn op dit moment dan ook nog niet in te schatten.

Voorgesteld besluit:

47. Op basis van bovenstaand voorstel 'Scootmobielstallingen' de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027 en 2028 bij te stellen met de volgende bedragen: -€263.000 in 2026, -€200.000 in 2027 en -€150.000 in 2028 en deze bedragen beschikbaar te stellen uit de reserve ontwikkeling stad.

48	Bijstelling	6.1	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Jongerenwerk		-	-700	-700	-700

Om de ombuigingen van de jeugdhulp waar te kunnen maken, is het noodzakelijk om te investeren in een sterke pedagogische basis. Daarom is één van de knoppen uit het knoppenplan jeugdzorg het versterken van 'communities' in de stad. Eén van de onmisbare factoren bij deze 'community building' is het jongerenwerk.

Sinds 2020 is er 4 FTE ambulant jongerenwerk voor de hele stad beschikbaar. Voor een stad als Lelystad, qua omvang van de jeugdpopulatie, uitdagingen die spelen in de levens van de jongeren én de ambities voor ombuigingen jeugdhulp, is 4FTE te weinig. Sinds 2023 is het jongerenwerk vanuit het programma Preventie met gezag, in Lelystad Oost, uitgebreid met extra inzet op locatie-gebonden jongerenwerk en jongerenwerk op school, met name gericht op het voorkomen dat jongeren in de criminaliteit afglijden (circa 4 FTE). Vanuit het programma School en Omgeving wordt daarbij extra ingezet op kinderbuurtwerk (circa 2 FTE). In principe worden vanuit deze 'extra' programma's gaten in de basisinfrastructuur opgevuld. Het is echter niet wenselijk dat een basisvoorziening als het jongerenwerk afhankelijk is van 'plusprogramma's' zoals Preventie met gezag en School en Omgeving.

Om de ombuigingen van de jeugdhulp op te kunnen vangen én het community gedachtegoed daadwerkelijk te bereiken, is het zeer wenselijk om de inzet te bestendigen in de gemeentebegroting. Voor een gedeelte van 2026, tot en met mei, kan het jongerenwerk ieder geval nog gefinancierd worden vanuit de rijksmiddelen van Preventie met Gezag (PmG). Als richtlijn voor de begroting is de huidige inzet genomen, vanuit de gemeentelijke middelen en de rijksprogramma's. Als er een vervolg, met betrekking tot jongerenwerk, komt vanuit rijksmiddelen vloeien deze middelen terug in de gemeentemiddelen.

Voorgesteld besluit:

48. Op basis van bovenstaand voorstel 'Jongerenwerk' de meerjarenraming 2027 - 2029 bij te stellen met -€700.000 en deze bedragen beschikbaar te stellen uit de reserve ontwikkeling stad.

49	Bijstelling	6.1	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Versterken van de basis		-	-775	-775	-775

In 2020 heeft de raad de Aanpak Sociaal Domein vastgesteld. In verband met geconstateerde aandachtspunten in combinatie met grote financiële tekorten binnen het sociaal domein is ingestemd met een fundamentele koerswijziging. Voor de jeugdhulp betekende dit drie maatregelen. Eén maatregel is het investeren in een sterke basis als voorliggende voorziening om een groot deel van de ondersteuning op te kunnen vangen. Om handen en voeten te geven aan deze wijziging, is in 2022 gestart met het traject het Versterken van de Basis.

Hiervoor zijn vier opgaven opgesteld waarmee de basis rondom kinderen en gezinnen wordt versterkt:

- Opgave 1. Een laagdrempelig informatie- en adviespunt voor opvoed- en opgroevragen (LISA).
- Opgave 2. Versterken van de basisondersteuning in en rondom:
 - a. voorschoolse voorzieningen;
 - b. primair en
 - c. voortgezet onderwijs.
- Opgave 3. Uitbreiding van preventieve en lichte ondersteuning voor kinderen en ouders in de wijk.
- Opgave 4. Versterken van de vrij toegankelijke ondersteuning voor kwetsbare gezinnen.

De afgelopen vier jaren zijn deze opgaven uitgevoerd door verschillende maatschappelijke partners waaronder GGD Flevoland, MDF, Welzijn, Onderwijs, Icare JGZ, Humanitas, Samenwerkingsverbanden primair- en voortgezet onderwijs en andere partners. Uit de diverse verantwoordingen blijkt de meerwaarde van het traject 'versterken van de basis'. Het traject is opgebouwd uit een deel gemeentelijke, structurele middelen van €517.000 met daarnaast een incidentele ophoging van €775.000. Ieder jaar is echter de vraag of de incidentele subsidie verlengd wordt, wat het bemoeilijkt om structureel de basis te versterken. Om blijvend de basis te versterken zijn structurele middelen benodigd. In verband met het

ontbreken van structurele middelen wordt voorgesteld de inzet in ieder geval tot en met 2029 te borgen vanuit incidentele middelen.

Voorgesteld besluit:

49. Op basis van bovenstaand voorstel 'Versterken van de basis' de meerjarenraming 2027 - 2029 bij te stellen met -€775.000 en deze bedragen beschikbaar te stellen uit de reserve ontwikkeling stad.

50	Bijstelling	6.1	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	WachtVerzachter		-110	-110	-110	-110

De WachtVerzachter richt zich op jongvolwassenen die op de wachtlijst staan voor de GGZ. Tijdens het wachten op GGZ wordt de deelnemer gekoppeld aan een ervaringsdeskundige om de wachtperiode te overbruggen. Daarnaast zijn er wekelijks activiteiten waaraan deelgenomen kunnen worden. Naast het wachten op GGZ behandeling kan de WachtVerzachter ook ingezet worden voor inwoners zonder Ggz verwijzing. Stut en steun bij bijvoorbeeld angsten, depressie en eenzaamheidsgevoelens is veelal helpend om weer zelfstandig verder te kunnen.

De WachtVerzachter is in Lelystad in april 2024 gestart waarbij de eerste maanden vooral in het teken hebben gestaan van netwerk opbouw en bekendheid. De eerste ervaringen van deelnemers zijn positief. Zij voelen zich gezien / gehoord, ervaren minder eenzaamheid en een verbetering van de mentale gezondheid. De uitvoering van de WachtVerzachter is in 2024 en 2025 bekostigd uit diverse incidentele potjes dat stopt per 2026. In 2025 wordt gekeken op welke wijze de Wachtverzachter ingezet kan worden in het proces van Jeugdhulp. Voorgesteld wordt om deze inzet in ieder geval te borgen tot en met 2029 vanuit incidentele middelen.

Voorgesteld besluit:

50. Op basis van bovenstaand voorstel 'WachtVerzachter' de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027 - 2029 bij te stellen met -€110.000 en deze bedragen beschikbaar te stellen uit de reserve ontwikkeling stad.

51	Bijstelling	7.1	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Sociaal Vitaal		-60	-160	-160	-160

Sociaal Vitaal is een erkend beweegprogramma voor kwetsbare ouderen van 55-85 jaar met een lage sociaal economische status. Het laagdrempelige groepsprogramma wordt gecombineerd met vaardigheidstrainingen die gericht zijn op het verminderen van eenzaamheidsklachten, het verbeteren van het zelfvertrouwen en het omgaan met gevoelens van somberheid.

Na een persoonlijke benadering en fittest wordt het programma wekelijks onder deskundige leiding in de eigen wijk of buurt aangeboden. Ook een vitaliteitsmarkt maakt onderdeel uit van het programma, waarbij de doelgroep kennismaakt met divers aanbod in Lelystad op het gebied van vitaliteit en gezondheid.

Het programma Sociaal Vitaal wordt uitgevoerd door Sportbedrijf Lelsytad. De financiële middelen voor het programma komen uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Het GALA heeft een looptijd t/m 2026, echter lopen een aantal budgetten binnen deze regeling na 2025 al af. Dit heeft ook invloed op het budget voor het programma Sociaal Vitaal. Dat wordt per 2026 gekort met € 60.000 (op een totaal van € 160.000). Per 2026 loopt het GALA af, en is het onzeker of er alternatieve financiering vanuit het rijk volgt. Om Sociaal Vitaal te borgen al succesvolle interventie is het zeer wenselijk hier budget voor vrij te maken. Daarnaast draagt dit programma bij aan de ambitie om een van de gezondste gemeenten van Nederland te worden. Voorgesteld wordt om deze inzet in ieder geval te borgen tot en met 2029 vanuit incidentele middelen.

Voorgesteld besluit:

51. Op basis van bovenstaand voorstel 'Sociaal Vitaal' de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027 - 2029 bij te stellen met de volgende bedragen: -€60.000 in 2026 en -€160.000 in de jaren 2027 – 2029 en deze bedragen beschikbaar te stellen uit de reserve ontwikkeling stad.

52	Bijstelling	8.1	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Programma Hart van de stad		-350	-350	-200	-100

Het stadshart is in de Omgevingsvisie 2040 benoemd als prioritair gebied, waarbij integraal werken het uitgangspunt is. Het Programma Hart van de stad speelt daarom een cruciale rol in de (door)ontwikkeling van de stad. Het stadshart is een veelzijdig gebied waar diverse uitdagende opgaven en kansen liggen. Deze raken meerdere thema's, kennen onderlinge afhankelijkheden en vormen ook de schakel met andere stadsdelen en programma's. Keuzes bij de verdere ontwikkeling hebben niet alleen consequenties binnen het programmagebied maar kunnen ook van invloed zijn op de andere stadsdelen en vice versa. De complexiteit en samenhang van de projecten binnen het gebied is groot en behoeft een integrale benadering om de juiste keuzes voor de stad te kunnen maken.

Een gebiedsgericht programma draagt meer bij aan de ontwikkeling van een sterkere en aantrekkelijker stad dan het uitvoeren van op zichzelf staande projecten. De voordelen betreffen:

1. Een programmatische aanpak sluit aan op de Omgevingsvisie en de bevindingen van de rekenkamer over het stadshart;
2. Integraliteit en afstemming op gebieds- en stadsniveau zorgen voor een evenwichtige groei van de stad;
3. Een gezamenlijke doelstelling bevordert de samenwerking, zowel intern als extern;
4. Het biedt overzicht en beheersing: van ad hoc naar strategische uitvoering, rust en control;
5. Zorgt voor regie, handelingsperspectief en duidelijkheid, zowel intern als voor de grondeigenaren, ondernemers en initiatiefnemers etc.;
6. De benodigde inzet kan efficiënter worden ingezet, waardoor effectiever gewerkt kan worden en herkenbaarheid ontstaat.

Deze bijstelling is bij de programmabegroting 2025 - 2028 inzichtelijk gemaakt, maar in verband met het ontbreken van dekking niet ter besluitvorming voorgelegd. Bestuurlijk wordt uitvoering van het programma echter als wenselijk gezien.

Met de gevraagde financiële dekking kan het programma opgestart worden en invulling worden gegeven aan: programmasecretaris, strategisch adviseur stedelijke ontwikkeling, omgevingsmanagement, communicatie/participatie en overig advies en onderzoeken. Zonder deze dekking kan onvoldoende integraal gewerkt worden waardoor het Programma niet optimaal tot uitvoering gebracht kan worden en mogelijk kansen gemist worden. In de opstartfase is extra inzet nodig om het programma vorm te geven en in de organisatie in te bedden. Dit wordt afgebouwd. Met deze middelen heeft het programma voldoende middelen om een goede start te maken de komende jaren en zal voor 2028 en verder ter zijner tijd beoordeeld moeten worden of een budgetafbouw realistisch en wenselijk is.

Voorgesteld besluit:

52. Op basis van bovenstaand voorstel 'Programma Hart van de stad' de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027 - 2029 bij te stellen met de volgende bedragen: -€350.000 in 2026 en 2027, -€200.000 in 2028 en -€100.000 in 2029 en deze bedragen beschikbaar te stellen uit de reserve ontwikkeling stad.

53	Bijstelling	8.1	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Kader planontwikkeling ziekenhuis		-200	-	-	-

Gemeente Lelystad en St Jansdal hebben een goede relatie opgebouwd bij de gebiedsontwikkeling Ziekenhuisweg 100, de Zorgcampus, waarin de gemeente een faciliterende rol heeft aangenomen. Diverse scenario's zijn verkend om uiteindelijk te komen tot een gedragen voorstel, dat is verwoord in

de nota van uitgangspunten voor het gehele gebied. De Zorgcampus gedachte spreekt diverse partijen aan en biedt kansen aan partijen die meerwaarde zien in een positie dicht bij het ziekenhuis in het centrale deel van de stad. Ondanks het goede proces heeft St. Jansdal op 10 december 2024 onverwachts gecommuniceerd dat de bouw van het ziekenhuis vertraging zal oplopen vanwege de financiering van het beoogde nieuwe ziekenhuis.

Tijdens het bestuurlijk overleg met St Jansdal, na de berichtgeving in december, is geconcludeerd, dat de bouw van het ziekenhuis en de gebiedsontwikkeling een complex geheel vormen, die mogelijk een andere rolverdeling nodig heeft. In dat kader is in goed overleg met St. Jansdal besproken, dat we als gemeente gaan verkennen of er binnen de gebiedsontwikkeling voldoende kansen en mogelijkheden zijn om een andere (meer initiërende) rol aan te nemen, met als doel om de bouw van het ziekenhuis en de gebiedsontwikkeling (sneller) te kunnen voortzetten.

Op basis van bovenstaande is het wenselijk middelen op te nemen voor een verdere verkenning binnen het proces van faciliterend naar initiërend/actief grondbeleid. Het voorstel is om €200.000 op te nemen voor de verkenning en het verder vorm geven van het ontwikkelproces. Indien de verkenning tot een positief resultaat leidt zal dit leiden tot het opstellen van een (anterior) overeenkomst en grondexploitatie, waarin de financiële voorwaarden en uitgangspunten worden vastgelegd.

Voorgesteld besluit:

53. Op basis van bovenstaand voorstel 'Kader planontwikkeling ziekenhuis' de begroting 2026 bij te stellen met -€200.000 en dit bedrag beschikbaar te stellen uit de reserve ontwikkeling stad.

54	Bijstelling	8.1	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Gebiedsontwikkeling Binnendijk (Groupius)		-	-	-	-

Deze gebiedsontwikkeling wordt opgesteld ten behoeve van de ontwikkeling van het project "Binnendijk Groupius". Op de huidige locatie, die maatschappelijke functies huisvest zoals een kinderopvang en tandartsenpraktijk in laagbouw, heeft Groupius plannen om de voorzieningen uit te breiden en te combineren met circa 60 appartementen. Het project beslaat 5000 vierkante meter en draagt significant bij aan de transformatie van de locatie, door zowel bestaande voorzieningen te versterken als nieuwe woonruimte te creëren. Deze ontwikkeling speelt een belangrijke rol in de herstructurering van het gebied, met een balans tussen maatschappelijke functies en woningbouw.

Verwacht wordt dat door onder andere de herinrichting van de openbare ruimte er voor de gemeente kosten zullen ontstaan. Op dit moment is nog niet duidelijk wat de aard en omvang van deze kosten of investeringen zullen zijn. In de komende maanden wordt meer duidelijkheid verwacht over deze financiële aspecten van het project hetgeen mogelijk zal leiden tot een voorstel bij de programmabegroting 2026 - 2029 voor dekking.

Voorgesteld besluit:

54. Op basis van bovenstaand voorstel 'Gebiedsontwikkeling Binnendijks (Groupius)' de begroting en meerjarenraming niet bij te stellen en – op het moment dat er meer informatie beschikbaar is – een voorstel tegemoet te zien in de programmabegroting 2026 - 2029.

55	Bijstelling	8.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Aanvullend voorbereidingskrediet Waterfront		-	-	-	-

In 2023 is een voorbereidingskrediet van €1,4 mln. beschikbaar gesteld voor de gebiedsontwikkeling van het Waterfront Lelystad. In december 2023 is het bestemmingsplan ter inzage gelegd. Hierop zijn zienswijzen ontvangen en bleek het noodzakelijk om met het Rijk en het waterschap overeenstemming te bereiken over het kunnen realiseren van een landaanwinning. Door het nieuwe rijksbeleid 'Water & Bodem sturend' is meer voorbereiding nodig om tot een vaststelling van het bestemmingsplan te komen en er is een verhoging gevraagd van het voorbereidingskrediet met €0,7 mln. voor 2025.

In de zomer van 2024 is samen met rijks- en regionale partners een proces gestart om te komen tot overeenstemming waarbij de ambities van het Waterfront Lelystad gerealiseerd kunnen worden en (zoals het nieuwe rijksbeleid vraagt) zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met Water & Bodem. Dit proces is nog in volle gang. Er worden belangrijke stappen gezet om te komen tot overeenstemming. Als gevolg dit proces is het aannemelijk dat het moment waarop de grondexploitatie voor Meerdijkhaven kan worden vastgesteld in tijd naar achteren schuift (ca. medio 2026). Het huidige voorbereidingskrediet is hierdoor niet toereikend en vraagt ophoging. De mate waarin is sterk afhankelijk van de te bereiken

overeenstemming over de landaanwinning, de wijze waarop daarna met betrokken overheden kan worden samengewerkt en daaruit volgende onderzoekslast.

Op basis van de huidige inzichten gaan wij uit van een extra benodigd budget van € 0,2 mln. Mogelijk wordt dit bedrag bijgesteld wanneer de besluitvorming concreter is. Aangezien er op dat moment meer duidelijkheid is over de het vervolgen van de ruimtelijke procedures. De voorbereidingskosten worden te zijner tijd ten laste gebracht van een nieuw vast te stellen grondexploitatie. Voor zover de voorbereidingskosten in de toekomst niet geheel aan de GREX kunnen worden toegerekend, worden deze ten laste gebracht van het rekeningresultaat van dat boekjaar.

Voorgesteld besluit:

55. Op basis van bovenstaand voorstel 'Aanvullend voorbereidingskrediet Waterfront' een aanvullend voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen ter grootte van €200.000 en deze te zijner tijd toe te rekenen aan de nieuw vast te stellen grondexploitatie.

56	Bijstelling	8.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Grondexploitatie Binnendijk Skatepark (Centrada)		-	-	-	-

Deze grondexploitatie wordt opgesteld ten behoeve van de ontwikkeling van het project "Binnendijk Skatepark". Het project "Binnendijk Skatepark" betreft de herontwikkeling van het gemeentelijke terrein, dat momenteel wordt gebruikt als groen/skatepark, waarbij woningcorporatie Centrada de prioriteit legt bij woningbouw. Het door Centrada opgestelde bouwprogramma voorziet in de realisatie van 85 appartementen. Er wordt echter onderzocht of een optimalisatie van het programma mogelijk is, wat naar schatting kan resulteren in 100 tot 140 sociale huurwoningen, inclusief de benodigde parkeerruimte. Dit project speelt een belangrijke rol in het vergroten van het (sociale)woningaanbod in de regio en de transformatie van het huidige terrein naar een duurzame woonomgeving.

Op dit moment is er nog geen duidelijk inzicht in de baten en lasten van het project. Verwacht wordt echter dat de grondexploitatie zal resulteren in een incidenteel tekort m.n. door de aanleg van parkeerplaatsen en de herinrichting van de openbare ruimte. In de komende maanden wordt meer duidelijkheid verwacht over de financiële aspecten van het project hetgeen mogelijk zal leiden tot een voorstel bij de programmabegroting 2026 - 2029 voor dekking van het tekort.

Voorgesteld besluit:

56. Op basis van bovenstaand voorstel 'Grondexploitatie Binnendijk Skatepark (Centrada)' de begroting en meerjarenraming niet bij te stellen en – op het moment dat er meer informatie beschikbaar is – een voorstel tegemoet te zien in de programmabegroting 2026 - 2029.

57	Bijstelling	8.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Turbolocatie Agoraweg (voormalig MBO)		-1.100	-	-	-

Het project Turbolocatie Agoraweg (voormalig MBO) is in 2023 door het college aangewezen als "turbolocatie". Het college spant zich met Centrada in om hier te versnellen. De grondexploitatie ten behoeve van de ontwikkeling wordt in 2025 opgesteld nadat bekend is wat de exacte kosten zijn van de planontwikkeling. Onderzoek is momenteel gaande. Het project betreft de herontwikkeling van het gemeentelijk terrein en is op dit moment een openbare parkeergelegenheid. Het door Centrada opgestelde bouwprogramma voorziet in de realisatie van 120 sociale huurwoningen. De baten van het project worden geschat op €1,9 miljoen. De totale kosten van het project: €3 miljoen. De kosten zijn opgebouwd uit bouwrijp maken/tijdelijk parkeervoorziening in verband met opheffen van de huidige openbare parkeerplaatsen en planvorming €500.000. Alsook in de definitieve fase parkeren(gebouwd): €2,5 miljoen aan kosten, conform de prestatieafspraken met Centrada. Deze komen voor rekening van de Gemeente Lelystad (120 x 0.6 = 72 parkeerplaatsen). Dit resulteert in een tekort van €1,1 miljoen.

Voorgesteld besluit:

57. Op basis van bovenstaand voorstel 'Turbolocatie Agoraweg (voormalig MBO)' de begroting 2026 bij te stellen met -€1.100.000 en dit bedrag beschikbaar te stellen uit de reserve ontwikkeling stad.

58	Bijstelling	8.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Ontwikkeling turbolocaties		-	-	-	-

Lelystad heeft de ambitie om sterk te groeien. In het Raadsakkoord is afgesproken dat de woningbouw wordt versneld. Gelet op deze urgentie, en zoals door het college toegezegd in de benen op tafel sessie over de woningbouwopgave van 18 april 2023, heeft het college zich ingespannen om “turbolocaties” voor woningbouw en CPO voor te stellen.

Bij de ontwikkeling van deze turbolocaties is de insteek dit zoveel als mogelijk budgetneutraal in te vullen. Desondanks kan het zijn dat er op onderdelen sprake is van een (beperkt) tekort dat niet binnen het project zelf kan worden opgevangen. Wanneer dat het geval is zal de raad een onderbouwd voorstel ontvangen, op basis waarvan de definitieve afweging gemaakt kan worden.

Voorgesteld besluit:

58. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Ontwikkeling turbolocaties’ de begroting en meerjarenraming niet bij te stellen en – op het moment dat er voor een bepaalde ontwikkeling aanvullende middelen benodigd zijn – een voorstel tegemoet te zien in de eerstvolgende kadernota of programmabegroting.

59	Bijstelling	8.3	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Woningbouwversnelling en relatie programma LNL		-1.000	-1.000	-1.000	-1.000

Lelystad heeft de uitvoeringskracht georganiseerd in programma's (een beperkt aantal thematische en gebiedsprogramma's). Dit zijn onder andere de grote gebiedsontwikkelingen Stadshart en Waterfront. Voor Zuiderhage is het programma in een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie met het Rijk ondergebracht. Voor Lelystad Oost is het een externe uitvoeringsorganisatie met diverse maatschappelijke partners, gemeente en rijk. Het gemeentelijke programma LNL heeft een bijzondere rol en is gericht op beleidsontwikkeling en agendering. De uitvoering van de acht programmalijnen is ondergebracht in de andere programma's, programmering en beleid.

Deze analyse over de uitvoeringskracht van de gemeente Lelystad concentreert zich op het fysieke domein, gaat uit van realisatie van de beschreven ambities en is binnen Lelystad verbonden met het strategische beleidskader van de omgevingsvisie. De uitvoering voor het sociaal domein valt onder het strategisch beleidskader: de Maatschappelijke Agenda (MAG).

Vanuit het Bestuurlijk Overleg Gemeente – Rijk- Provincie is aangegeven dat een ambitieus programma om van Lelystad een aantrekkelijke stad te maken alleen kan slagen indien de uitvoeringskracht van de gemeente -voor deze ambities- voldoende sterk is. De gemeente Lelystad heeft een analyse gemaakt van de uitvoeringskracht en benoemt vijf ontwikkelpunten waarop bijgedragen kan worden om de uitvoeringskracht te versterken. Voor het Bestuurlijk Overleg is bij elk van die vijf punten een concrete opgave geformuleerd:

1. Versterken programma hart van de stad: de huidige projectorganisatie voor het programma hart van het stad heeft versterking om de stevige ambities waar te maken. We vragen het bestuurlijk overleg om via een nader te bepalen verdeelsleutel professionals te leveren om een gezamenlijke projectenorganisatie op te zetten.
2. Sturen op samenhang van de programma's: voor de sturing en regie in samenhang op de uitvoering van programma's is het noodzakelijk om overzicht te hebben van de voortgang van de hoofdopgaven. We vragen van het bestuurlijk overleg om eenmalig bij te dragen aan de ontwikkeling van een regie- en monitoringssysteem.
3. Versterken integrale programmering: Lelystad wil sturen op meer integrale ruimtelijke programmering, in plaats van voornamelijk individuele programma's. We vragen het bestuurlijk overleg eenmalig financieel bij te dragen aan de ontwikkeling van integrale ruimtelijke programmering.
4. Stedenbouwkundige samenhang: deze opgave is separaat beschreven. We vragen een financiële bijdrage aan en betrokkenheid bij de opdracht voor een stedenbouwkundig bureau t.b.v. stedenbouwkundige samenhang.

5. Versnellingstafel: deze opgave is separaat beschreven. We vragen van het ministerie van VRO blijvende betrokkenheid, continueer de deelname aan de lokale versnellingstafel en helpt mee aan het realiseren van doorbraken op energie en Rijksafspraken.

In de voorbereidende gesprekken is opgehaald welke doorbraken de partijen nodig achten om aanvullend op de reguliere operatie Lelystad tot een aantrekkelijke stad te maken. De volgende drie onderwerpen zijn naar voren gekomen:

- a. Versterken en breder inzetten van het NPLV-programma. Leidend tot een intensiverings- en verbredingsvoorstel, waarbij tevens aandacht is voor de uitvoeringskracht van Lelystad op dit terrein. Voorgestelde tijdspad is oplevering in de tweede helft van oktober 2025.
- b. Focusprogramma Lelystad Economie, waarin de focusgebieden voor economie, werkgelegenheid, arbeidsmarkt en onderwijs centraal staan, alsmede een actieprogramma om dit de komende jaren aan te jagen. Voorgestelde tijdspad is oplevering in de tweede helft van oktober 2025.
- c. Een afsprakenset waarin duidelijk wordt wat Lelystad gaat realiseren (SMART geformuleerd) en wat provincie en VRO op zich nemen (doorbraken of financiën). Voorgestelde tijdspad is besluitvorming in het eerste kwartaal van 2026.

Voorgesteld besluit:

59. Op basis van bovenstaand voorstel 'Woningbouwversnelling en relatie programma LNL' een bedrag van €5.000.000 te reserveren in de ROS te verdelen over de jaren 2026-2030 met als inzet 1 miljoen per jaar op voorwaarde van (in kind) cofinanciering door Rijk en regio ten behoeve van de versnelling Lelystad Oost, Stadshart, Zuiderhage en Waterfront, voorzieningen inclusief en rekening houdend met de sociaal- economische opgaven per gebied.

5. Proces richting programmabegroting 2026 - 2029

De dreiging van het 'ravijnjaar 2026' is afgewend doordat er in de programmabegroting 2025 – 2028 een groot pakket met ombuigingsmaatregelen is vastgesteld. Tegelijkertijd is destijds ook aangegeven dat het financieel perspectief onder druk zal blijven staan in verband met de nieuwe financieringssystematiek van het gemeentefonds. De stijging van het loon- prijspeil en de volumeontwikkelingen liggen namelijk hoger dan de compensatie die het Rijk hiervoor geeft binnen het gemeentefonds. Het zal voor gemeenten ieder jaar een klein beetje moeilijker worden om het voorzieningenniveau te handhaven op het huidige niveau.

Deze kadernota 2026 – 2029 bevestigt dit beeld. In de jaren 2026, 2027 en 2028 is er sprake van een relatief beperkt tekort, maar in 2029 loopt dit tekort op tot afgerond €6,5 miljoen. Wat het college betreft vormt dit vooruitzicht op dit moment echter geen aanleiding om opnieuw een omvangrijk bezuinigingstraject op te starten. Het college wil voorkomen dat er nu besluiten worden genomen over 2029 en verder die – achteraf gezien – wellicht niet nodig waren. Er zijn twee overwegingen die hierin een rol spelen.

Aan de ene kant speelt de financiële problematiek pas richting het einde van het huidige meerjarenperspectief. De raad heeft in de programmabegroting 2025 – 2028 al een omvangrijk pakket met ombuigingen vastgesteld. Hierdoor zijn de budgetten met ingang van 2025 naar beneden toe bijgesteld en is de nog aanwezige 'lucht' in de begroting eruit gehaald. Op een aantal terreinen ligt er een forse taakstellende opgave om richting de toekomst via een andere werkwijze de kosten naar beneden te brengen. De implementatie van deze ombuigingen moet zorgvuldig gebeuren en het stapelen van nieuwe bezuinigingen helpt daar niet bij.

Aan de andere kant kan de gemeente het zich in de eerstkomende jaren ook permitteren om alle ontwikkelingen nog even aan te zien. Het voorlopige rekeningresultaat over 2024 ter grootte van €15,87 miljoen en de winstname vanuit de grondexploitaties ter grootte van €11,63 miljoen zorgt ervoor dat de financiële positie van de gemeente er op de korte termijn goed voorstaat. Het weerstandsvermogen is op niveau en in de komende paar jaar zal er – naar verwachting – nog sprake zijn van een incidentele winstname vanuit de grondexploitaties.

Bovenstaande afwegingen maken dat het college er niets voor voelt om bezuinigingen door te voeren voor jaarschijf 2029 en verder. Mocht dat noodzakelijk zijn dan is dat iets waarover in de nieuwe bestuursperiode een weloverwogen afweging gemaakt kan worden. Wel zal het college in opmaat naar de programmabegroting 2026 – 2029 een nadere analyse uit laten voeren om te zien of er op onderdelen mogelijkheden zijn om strakker te begroten.

1. Analyse structurele doorwerking jaarrekeningresultaat

De raad wordt in bijlage 1 van deze kadernota 2026 - 2029 op hoofdlijnen geïnformeerd over het voorlopige jaarrekeningresultaat 2024. In deze bijlage wordt ook ingegaan op het verschijnsel van 'incidentele jaarrekeningresultaten versus structurele tekorten'. De positieve jaarrekeningresultaten over de afgelopen jaren zijn voor het overgrote deel incidenteel van karakter. Het is dan ook niet opportuun om in de meerjarenraming ervan uit te gaan dat deze lijn zich altijd maar zal voortzetten.

Er liggen wellicht wel mogelijkheden om op onderdelen strakker te begroten. Voorbeelden zijn de inkomsten uit omgevingsvergunningen, de inkomsten uit de onroerende zaakbelasting, het ramen van de algemene uitkering gemeentefonds en de budgetten op het vlak van treasury. Het is de verwachting dat deze exercitie leidt tot het kunnen inboeken van structurele begrotingsruimte. De consequentie van het strakker begroten is natuurlijk wel dat er eerder sprake zal zijn van een tekort op rekeningbasis bij die desbetreffende onderdelen. Dat is dan een weloverwogen risico dat wordt genomen en is verdedigbaar omdat dit voorkomt dat er op dit moment verdere bezuinigingen moeten worden doorgevoerd.

2. Kritisch kijken naar de budgetten voor compensatie van inflatie

Er is ieder jaar sprake van inflatie en de budgetten in de begroting – en de verstrekte begrotingssubsidies - worden daar ook ieder jaar voor gecorrigeerd. Het gaat hierbij veelal om onontkoombare kostenstijgingen: de inflatie waar marktpartijen of leveranciers mee worden geconfronteerd wordt simpelweg doorberekend aan de gemeente. Zoals bekend ontvangen gemeenten eigenlijk te weinig compensatie voor deze kostenstijgingen via het gemeentefonds. Dit maakt dat er sowieso al kritisch

gekeken moet worden naar de wijze waarop de diverse budgetten binnen de gemeentebegroting geïndexeerd worden.

Het spreekt voor zich dat budgetten waarbij sprake is van onderbesteding géén aanvullende middelen nodig hebben in verband met inflatie. Tegelijkertijd zijn er ook begrotingsonderdelen waarbij er sprake is van hogere stijging van de kosten. Door hier kritisch naar te kijken is het tot dusver mogelijk gebleken om uit te komen met de beschikbare middelen. In de programmabegroting 2025 – 2028 is zelfs gekozen om een aanzienlijk bedrag structureel vrij te laten vallen. Dit zijn keuzes die niet jaar in jaar uit gemaakt kunnen worden, want de doorwerking van de jaarlijkse inflatie is structureel en op een bepaald moment is de rek er uit.

In opmaat naar de programmabegroting 2026 – 2029 zal kritisch gekeken worden naar de beschikbare middelen op dit vlak. Zowel de budgetten die beschikbaar zijn voor de compensatie van de budgetten binnen onze eigen gemeentebegroting, alsook het budget dat beschikbaar is voor het kunnen indexeren van de subsidies. Er zal hierbij gekeken worden naar mogelijkheden om een deel van de beschikbare middelen vrij te spelen.

De consequentie van het nog selectiever omgaan met het toedelen van het beschikbare budget zal zijn dat er op rekeningbasis eerder sprake zal zijn van een tekort binnen het desbetreffende begrotingsonderdeel. Het niet / minder indexeren van gesubsidieerde instellingen zal ook resulteren in een druk op de exploitatie van de desbetreffende instellingen.

3. Overwegingen om nieuwe ombuigingen in te boeken

Wanneer bij het opstellen van de programmabegroting 2026 – 2029 nog steeds sprake is van een structureel tekort kan overgegaan worden tot het inboeken van aanvullende bezuinigingsmaatregelen. Het is denkbaar dat een aanzienlijk deel van de tekorten in de eerste jaarschijven kunnen worden weggewerkt door strakker te begroten / nog selectiever om te gaan met het toedelen van compensatie voor inflatie. Het tekort in 2029 zal echter – wanneer er verder niets wijzigt – waarschijnlijk niet volledig kunnen worden opgelost.

Wat het college betreft vormt dit vooruitzicht op dit moment echter geen aanleiding om opnieuw een omvangrijk bezuinigingstraject op te starten. Het college wil voorkomen dat er nu besluiten worden genomen over 2029 en verder die – achteraf gezien – wellicht niet nodig waren. Dit zou in de praktijk betekenen dat de opties die in de vorige bezuinigingsronde niet zijn gekozen alsnog ingeboekt moeten worden.

Dit zijn vanzelfsprekend geen ‘makkelijke’ ombuigingen. Deze financiële problematiek speelt pas richting het einde van het huidige meerjarenperspectief. Het college voelt er niets voor om op dit moment bezuinigingen door te voeren voor jaarschijf 2029 en verder. Enerzijds omdat er afgelopen jaar juist een omvangrijk pakket met ombuigingen is vastgesteld. Anderzijds omdat er incidentele middelen beschikbaar zijn, waardoor de gemeente het zich kan permitteren om de ontwikkelingen nog even aan te zien. Mocht het doorvoeren van ombuigingen uiteindelijk onontkoombaar blijken te zijn is dat iets waarover in de nieuwe bestuursperiode een weloverwogen afweging gemaakt kan worden.

Voorgesteld besluit:

60a. Op basis van bovenstaand procesvoorstel de mogelijkheden onderzoeken om strakker te begroten en kritisch te kijken naar de budgetten voor de compensatie voor inflatie.

60b. Op basis van bovenstaand procesvoorstel verder geen ombuigingsmaatregelen aan de raad voor te leggen om jaarschijf 2029 en verder sluitend te maken in de programmabegroting 2026 – 2029.

Bijlage 1: Toelichting voorlopig rekeningresultaat 2024

Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan de jaarstukken, ter voorbereiding op de accountantscontrole. In onderstaande tabel wordt inzicht geboden in het voorlopige rekeningresultaat 2024. Dit cijfer kan nog wijzigen op basis van ontwikkelingen na balansdatum / zaken die naar voren komen vanuit de accountantscontrole.

Indicatie voorlopig jaarrekeningresultaat 2024 (bedragen x €1.000)	Totaal
Jaarrekeningresultaat 2024 - Algemene dienst	15.867
Jaarrekeningresultaat 2024 - Winstname grondexploitaties	11.632
Totaal indicatie voorlopig jaarrekeningresultaat 2024	27.499

Deze indicatie van het voorlopige rekenresultaat is alvast voor de raad inzichtelijk gemaakt in het kader van de kadernota 2026 – 2029. Enerzijds om inzicht te krijgen in de beschikbaarheid van incidentele middelen ter dekking van voorstellen met een incidenteel karakter. Anderzijds om duidelijkheid te geven over de oorzaak van dit positieve jaarrekeningresultaat, mede in het licht van de meerjarenraming waarin juist sprake was / is van een toenemend tekort.

Bestemming jaarrekeningresultaat 2024 – aanzienlijke toevoeging reserve ontwikkeling stad

Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2024 zal de raad een voorstel ontvangen op basis van de eerder al door de raad vastgestelde watervalsystematiek:

- Bestemming resultaat stap 1 ► Nagekomen doorschuifbudgetten;
- Bestemming resultaat stap 2 ► Aanzuiveren weerstandscapaciteit tot norm 1,8;
- Bestemming resultaat stap 3 ► Aanzuiveren reserve ontwikkeling stad.

Naar verwachting zal het overgrote deel van het uiteindelijke jaarrekeningresultaat toegevoegd kunnen worden aan de reserve ontwikkeling stad. De omvang van de nagekomen doorschuifbudgetten is relatief beperkt in omvang en de beschikbare weerstandscapaciteit zal waarschijnlijk uitkomen in de buurt van de norm. Dit maakt dat verdere aanzuivering naar verwachting niet noodzakelijk zal zijn.

Incidentele jaarrekeningresultaten versus structurele tekorten – duiding is noodzakelijk

Bij de interpretatie van dit jaarrekeningresultaat 2024 is het van belang te benadrukken dat het hier hoofdzakelijk gaat om enkele grote meevallers aan de inkomstenkant. Deze meevallers zijn incidenteel van karakter en dat beeld deed zich in de afgelopen jaren ook steeds voor:

bedragen x €1.000 (afgerond op €0,1 miljoen)						
Jaarrekeningresultaten afgelopen jaren	2024*	2023	2022	2021	2020	2019
Jaarrekeningresultaat - Algemene dienst	15.900	12.300	4.700	16.400	4.500	-2.600
Jaarrekeningresultaat - Winstname grondexploitaties	11.600	9.200	14.900	4.900	6.100	3.500
Totaal jaarrekeningresultaat	27.500	21.500	19.600	21.300	10.600	900

De positieve jaarrekeningresultaten in de afgelopen jaren laten zich op het oog lastig verenigen met de financiële problematiek waar gemeenten op termijn mee worden geconfronteerd. Het is niet makkelijk om uit te leggen waarom er in structurele zin bezuinigd moe(s)t worden, wanneer er in de afgelopen jaren steeds sprake was van een fors rekeningresultaat. Dit is een discussie die in de afgelopen jaren op gemeentelijk niveau vaker is gevoerd. Ook bij de landelijke overheid is er op rekeningbasis in de afgelopen jaren steeds sprake geweest van een overschot (of eigenlijk een tekort dat lager uitvalt in vergelijking met de raming).

Het is verleidelijk om ervan uit te gaan dat er ook in de toekomst sprake zal zijn van forse positieve jaarrekeningresultaten. Op de korte termijn is dat ook goed denkbaar, maar op de langere termijn zijn de vooruitzichten minder rooskleurig. Om hier meer context bij te geven wordt hieronder op hoofdlijnen ingegaan op de achterliggende oorzaken van deze positieve jaarrekeningresultaten.

1. Jaarrekeningresultaten – Winstname grondexploitaties

Zoals blijkt uit bovenstaande tabel wordt grofweg de helft van de jaarrekeningresultaten in de afgelopen jaren veroorzaakt door winstname uit de grondexploitaties. Lelystad kende in het verleden een aanzienlijke grondpositie en een aanzienlijk deel is inmiddels tot ontwikkeling gekomen. Met name de

uitgifte van bedrijventerreinen is winstgevend geweest in de afgelopen jaren. Deze resultaten zijn echter incidenteel en moeten ook als zodanig worden beschouwd in relatie tot het meerjarenperspectief.

Zoals gezegd is een aanzienlijk deel van de gemeentelijke grondpositie tot ontwikkeling gekomen in de afgelopen jaren, wat maakt dat de gemeentelijke grondpositie fors is afgenomen. Als alles goed gaat zit er in de aankomende drie jaar nog een significant bedrag aan winstneming in de pijplijn als gevolg van de uitgifte van de laatste grote bedrijfskavels op Flevokust haven en woningbouw Warande. Het gaat om een bedrag van afgerond €50 tot €60 miljoen dat in de jaren 2025 - 2028 nog als winst genomen kan worden - uiteraard onder voorbehoud. Natuurlijk worden er in de toekomst op het vlak van woningbouw nieuwe gronden in ontwikkeling genomen, maar dit gaat nadrukkelijk niet om grondexploitaties op basis waarvan de gemeente winsten zal gaan realiseren (denk aan de ontwikkeling van Zuiderhage).

Ook al zou er wel sprake zijn van een langjarige winstneming vanuit de grondexploitaties is dit iets waar de provinciaal toezichthouder nadrukkelijk de aandacht op legt. Inkomsten vanuit grondexploitaties worden niet vooraf in de begroting en meerjarenraming verwerkt, maar op rekeningbasis berekend op basis van de voorgeschreven 'percentage of completion' methode. Wanneer een gemeente deze opbrengsten wel verwerkt in de meerjarenraming zal het structurele begrotingssaldo hiervoor gecorrigeerd moeten worden, zodat er een beeld ontstaat over het structureel en reëel begrotingsevenwicht.

2. Jaarrekeningresultaten – Algemene dienst

Wanneer het gaat over de positieve jaarrekeningresultaten in de afgelopen jaren wordt ook vaak het woord 'onderbesteding' gebruikt. Het is echter een misverstand dat 'onderbesteding' de voornaamste oorzaak is achter deze positieve jaarrekeningresultaten.

Er zijn zeker onderdelen binnen de gemeentebegroting waarop niet alle budgetten worden uitgegeven. Net zo goed zijn er onderdelen binnen de gemeentebegroting waarop er uiteindelijk iets meer wordt uitgegeven dan dat er aan budget beschikbaar was. Dat zijn de reguliere 'plusjes en minnetjes' die ieder jaar als afwijking worden toegelicht in de jaarrekening. De eerste corona jaren was 'onderbesteding' wel een verklaring voor diverse positieve afwijkingen. Sommige budgetten konden toen simpelweg niet ingezet worden, bijvoorbeeld omdat fysieke bijeenkomsten geen doorgang konden vinden. Op andere vlakken heeft de gemeente wel extra kosten moeten maken, maar deze kosten zijn vervolgens het jaar erop weer royaal vergoed door het Rijk. Deze niet begrote inkomsten vormden dan weer een gedeeltelijke verklaring van het positieve jaarrekeningresultaat in dat jaar erop.

Zoals gezegd zijn het met name de niet begrote inkomsten die op rekeningbasis resulteren tot positieve afwijkingen. Om het voorlopige rekeningresultaat 2024 als voorbeeld te nemen wordt hieronder ingegaan op vijf grote afwijkingen, die samen al – bij benadering - optellen tot het volledige resultaat 2024:

- Hoger dan begrote inkomsten uit bouwleges (+€5.383.000)
- Hoger dan begrote rente inkomsten (+€2.817.000)
- Hoger dan begrote resultaat saldo uitkeringslasten / rijksbijdrage BUIG (+€2.261.000)
- Hoger dan begrote inkomsten Onroerende zaakbelasting (+€2.011.000)
- Hoger dan begrote inkomsten uit het gemeentefonds (+€1.540.000)

Bovenstaande afwijkingen tellen op tot een bedrag dat in omvang vergelijkbaar is met het voorlopige jaarrekeningresultaat 2024. Natuurlijk zijn er nog veel meer voor- en nadelen die zullen worden toegelicht in de jaarrekening, maar die vallen per saldo ongeveer tegen elkaar weg. Zonder bovenstaande vijf afwijkingen zou er van een positief rekeningresultaat binnen de algemene dienst geen sprake zijn. De vraag die uiteraard gesteld kan worden is in hoeverre deze afwijkingen een structurele doorwerking hebben.

- Hoger dan begrote bouwleges (+€5.383.000)

Dit zijn inkomsten die worden veroorzaakt door omgevingsvergunningen die verstrekt zijn voor de bouw van enkele zeer grote bedrijfsvestigingen. Zoals eerder ook al aangegeven is dit iets wat eindig is. Ter illustratie: net na de bankencrisis ruim 10 jaar geleden werd er net iets meer dan €0,5 miljoen aan inkomsten gerealiseerd op dit vlak. Bovendien is er in de programmabegroting 2025 – 2028 al ruim €1 miljoen structureel aan inkomsten op dit vlak extra begroot, als onderdeel van de ombuigingsopgave. Wat verder meespeelt is de kostendekkendheid. Het is echter zeker een onderwerp dat in opmaat naar de programmabegroting 2026 – 2029 grondig geanalyseerd kan worden. Wanneer er op dit vlak mogelijkheden liggen om nog realistischer te ramen moet dit niet nagelaten worden.

- **Hoger dan begrote rente inkomsten (+€2.817.000)**

Lelystad zit momenteel in een unieke positie, waarbij er een aantal jaar sprake is van overtollige liquiditeit. De leningenportefeuille is grotendeels afgelost en er is tijdelijk sprake van 'geld op de bank'. Gemeenten zijn verplicht deze tijdelijk overtollige liquide middelen te stallen bij de schatkist en ontvangen daar een vergoeding voor in de vorm van rente. In het afgelopen jaar zijn de rentestanden aanzienlijk gestegen, wat ervoor heeft gezorgd dat er een aanzienlijke vergoeding wordt ontvangen. In de programmabegroting 2025 – 2028 is hierop geanticipeerd, door de raming op het vlak van treasury te actualiseren. Op basis daarvan is een fors voordelig effect ingeboekt in de periode 2025 - 2028.

Hierbij moet wel bedacht worden dat deze situatie eindig is. De liquiditeitsprognose laat zien dat er ergens rond het jaar 2028 naar verwachting sprake is van een omslagpunt. Er zal dan niet langer sprake zijn van overtollige liquiditeit en er zal opnieuw geleend moeten worden (denk aan alle investeringen die in de komende jaren op de rol staan, van schoolgebouwen tot aan de rondweg en het uit te voeren groot onderhoud). Daar is in de raming met ingang van 2029 ook weer budget voor gereserveerd.

Deze budgetten zijn in de afgelopen jaren vaker bijgesteld op basis van de positieve resultaten. Vanuit het voorzichtigheidsprincipe is hier tot dusver behoudend begroot, maar zoals gezegd is hier op geanticipeerd door de budgetten 2025 – 2028 al bij te stellen in de programmabegroting. Het is echter zeker een onderwerp dat in opmaat naar de programmabegroting 2026 – 2029 grondig geanalyseerd kan worden. Wanneer er op dit vlak mogelijkheden liggen om nog realistischer te ramen moet dit niet nagelaten worden.

- **Hoger dan begrote resultaat saldo uitkeringslasten / rijksbijdrage BUIG (+€2.261.000)**

Over 2024 was er sprake van een aanzienlijk resultaat op het verstrekken van de bijstandsuitkeringen. De rijksbijdrage die de gemeente hiervoor ontvangt lag een stuk hoger dan de uitkeringslasten en de gemeente is dan ook een zogeheten 'voordeelgemeente'. Begin oktober 2024 zijn echter de voorlopige budgetten voor 2025 bekend gemaakt en daaruit blijkt dat Lelystad er zo'n €2,6 miljoen op achteruit gaat wat betreft de Rijksbijdrage. Het financieel perspectief 2026 – 2029 wordt hier ook voor gecorrigeerd in deze kadernota 2026 – 2029 (zie bijstelling 20). Met die raming worden de uitkeringslasten en de rijksbijdrage weer geactualiseerd op basis van de laatste inzichten. Wat dat betreft werkt dit forse voordeel over 2024 helaas niet structureel door in de meerjarenraming.

- **Hoger dan begrote inkomsten Onroerende zaakbelasting (+€2.011.000)**

De opbrengsten uit de Onroerende zaakbelasting worden ieder jaar in de kadernota geactualiseerd op basis van de inflatiecijfers en de ingeschatte uitbreiding van het areaal. Op basis van de realisatie 2024 blijkt dat het uiteindelijke areaal hoger is uitgekomen dan eerder nog werd ingeschat. In de afgelopen kadernota is daarvoor gecorrigeerd en ook in deze kadernota 2026 – 2029 wordt hiervoor ook een correctie doorgevoerd ter grootte van €850.000 structureel, onder de noemer doorwerking realisatie 2024 (zie bijstelling 26). Wellicht dat deze bijstelling aan de voorzichtige kant is, maar daar is een nadere analyse voor nodig. Het is wat dat betreft zeker een onderwerp dat in opmaat naar de programmabegroting 2026 – 2029 grondig geanalyseerd kan worden. Wanneer er op dit vlak mogelijkheden liggen om nog realistischer te ramen moet dit niet nagelaten worden.

- **Hoger dan begrote inkomsten uit het gemeentefonds (+€1.540.000)**

De realisatie van de inkomsten uit het gemeentefonds zijn aan diverse variabelen onderhevig. Er wordt begroot op basis van de meest actuele inzichten, waarbij Lelystad altijd gebruik maakt van de septembercirculaire. Dit is de meest recente circulaire die beschikbaar is ten tijde van het opstellen van de programmabegroting. Aangezien het in totaliteit gaat om een bedrag van ruim €200 miljoen per jaar zijn afwijkingen in absolute zin vaak fors. De recente wijziging van de verdeelsystematiek maakt dat de uitkering wat stabielere uitvalt in vergelijking met enkele jaren geleden, waar er gerust sprake kon zijn van een voor- of nadeel van enkele miljoenen groot op rekeningbasis.

De raming is zo realistisch mogelijk, maar dat neemt niet weg dat er sprake kan zijn van forse afwijkingen op rekeningbasis. Om 2025 als voorbeeld te nemen: het kabinet spreekt in de voorjaarsbesluitvorming over het rapport van de Commissie van Ark, waarin wordt gesteld dat gemeenten gecompenseerd moeten worden voor de helft van het tekort op het vlak van de jeugdzorg in 2023, 2024 en 2025. Wanneer het kabinet hierin meegaat kan dit in 2025 zo maar leiden tot een niet begroot voordeel ter grootte van €7 miljoen binnen het gemeentefonds. Dergelijke voordelen zijn niet op voorhand te begroten, zeker niet in structurele zin. Wel is de raming van het gemeentefonds een onderwerp waar nog eens kritisch naar

gekeken kan worden in opmaat naar de programmabegroting 2026 – 2029. Wanneer er op dit vlak mogelijkheden liggen om nog realistischer te ramen moet dit niet nagelaten worden. Kanttekening hierbij is wel dat er op dit moment reeds gebruik gemaakt van de mogelijkheden die er zijn (bijvoorbeeld het ramen van de maximale ruimte onder het plafond van het BTW compensatiefonds).

Bijlage 2: Mogelijke doorwerking adviesrapport Commissie Van Ark

Zoals onder bijstelling 18 al wordt aangegeven zijn er nog diverse zaken onduidelijk met betrekking tot het adviesrapport van de commissie Van Ark. De adviezen uit het rapport zijn op meerdere manieren te interpreteren, wat maakt dat het lastig is om een inschatting van de financiële gevolgen te maken (nog los van wat het kabinet zal besluiten in de Voorjaarsnota). De VNG heeft inmiddels ook een ledenbrief gepubliceerd (dd 6 februari) met daarin een indicatieve financiële samenvatting van de diverse adviezen:

Indicatieve samenvatting financiën Deskundigencommissie Jeugd							
In € mln (in lopende prijzen)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Nu in gemeentefonds (MFK HA Jeugd, afgestemd rijk, + accres bbp vanaf '25)	6.594	7.238	7.585	6.797	7.001	7.291	7.577
Gemeentelijke kosten jeugdzorg	7.222	8.066					
Advies deskundigencommissie (reeks)¹	6.908	7.652	8.328	8.979	9.682	10.440²	11.256²
OVA/PPC			+3,9%	+3%	+3%	+3%	+3%
Volumegroei			+4,7%	+4,7%	+4,7%	+4,7%	+4,7%
Extra besparingen in te boeken	-	-	?	?	?	PM	PM
Door rijk toe te voegen aan gemeentefonds (bóvenop regulier accres bbp)	314	414	743	2.182	2.681	3.149²	3.680²
Taakstelling / risico gemeenten toegerekend	314	414	450	486	524	565	609

Hoe te interpreteren?

Wat de VNG betreft moet het Rijk €743 miljoen toevoegen aan het gemeentefonds in 2025, oplopend tot €3,68 miljard in 2029. Uitgangspunten daarbij is dat er voor 2025 en verder wordt uitgegaan van het bedrag voor 2024 (€7,65 miljard) en dat te vermeerderen met:

- een OVA / PCC prijsindex van 3,9% in 2025 (en indicatief 3% in de jaren daarna);
- een volumeindex van 4,7% per jaar (gebaseerd op de gemiddelde groei van de totale zorgkosten)

Deze lijn betekent impliciet dat de eerder ingeboekte bedragen binnen de Hervormingsagenda voorlopig op 0 komen te staan en dat er pas extra besparingen worden ingeboekt op het moment dat deze op een realistische wijze kunnen worden vastgesteld en ook de haalbaarheid ervan is gewogen.

Het gaat in deze weergave van de VNG om forse bedragen. Wat deze bedragen voor Lelystad betekenen is ook niet eenvoudig te berekenen, omdat ook deze tabel van de VNG aan interpretatie onderhevig is. Zo is het bijvoorbeeld de vraag of deze hogere index voor prijs en volume nog gecorrigeerd moet worden voor de loon- en prijsindex die reeds is toegevoegd aan het gemeentefonds (op basis van de bbp systematiek, die ongeveer de helft lager uitkomt). Dit advies om uit te gaan van hogere percentages voor prijs- en volumeontwikkelingen legt precies de discussie bloot die in bredere zin wordt gevoerd met het kabinet, namelijk dat de indexatie van het gemeentefonds op basis van de bbp systematiek ontoereikend is (wat het ravijn ieder jaar groter maakt).

Omerekend naar de Lelystadse situatie gaat het in 2026 al snel om €10 miljoen per jaar structureel (en dan vervolgens oplopend met 4,7% volumeindexatie per jaar, exclusief prijsindexatie). Deze opstelling is op onderdelen wel arbitrair en geeft echt een versimpelde weergave van dit complexe dossier.

Wat gaat het kabinet doen?

De VNG heeft na publicatie van bovenstaande ledenbrief aangegeven dat er op diverse punten nog onzekerheid is over de wijze van interpretatie. Op 17 maart heeft de VNG tijdens het Overhedenoverleg benadrukt dat het kabinet een wettelijke verantwoordelijkheid heeft om gemeenten adequaat te financieren voor hun taken, waaronder jeugdzorg. De VNG heeft met het kabinet afgesproken dat er uiterlijk 14 april een antwoord ligt op de vragen:

1. 'Hoe' de aanbevelingen van de commissie- Van Ark worden verwerkt in de Voorjaarsnota;
2. Op welke manier de jeugdzorg houdbaar en beheersbaar wordt gemaakt;

3. Hoe medeoverheden een rol spelen in een gezamenlijke agenda voor Nederland (robuuste ruimtelijke keuzes, bestaanszekerheid, zorg en welzijn, landelijk gebied én weerbaarheid).

De VNG heeft in een ledenbijeenkomst op 21 maart hierover met diverse gemeentebestuurders doorgesproken. Richting de leden is vervolgens gecommuniceerd dat er tijdens het extra ingelaste Overhedenoverleg - dat uiterlijk op 14 april plaats moet vinden – twee opties zijn: óf het rijk komt met een fatsoenlijk voorstel, óf de VNG is genoodzaakt tot onderstaande vervolgstappen:

1. Als het kabinet de gemaakte afspraken over de vergoeding van de kosten met betrekking tot de uitvoering van de jeugdwet in de Voorjaarsnota niet volledig nakomt, zien gemeenten zich genoodzaakt om een juridische procedure te starten tegen het rijk.
2. We heroverwegen de handtekeningen die we hebben gezet onder het woonakkoord en de zorgakkoorden. Daarmee zetten we een streep door de ambities van het kabinet. Minder geld betekent minder doen.

En wat betekent dat?

Ook na besluitvorming van het kabinet zal dat niet direct duidelijk zijn wat het effect is. Ook wanneer er 'extra geld voor jeugdzorg' beschikbaar wordt gesteld betekent dit niet automatisch dat de budgetten voor jeugdzorg verhoogd zullen worden. Een deel van deze middelen zal een compensatie zijn voor middelen die gemeenten – waaronder ook Lelystad – in een eerder stadium al vrij gemaakt hebben voor het afdekken van de tekorten binnen de jeugdzorg.

Er zal in elk geval een analyse uitgevoerd moeten worden naar wat er precies aan middelen overkomt via het gemeentefonds, waarbij een vergelijking wordt gemaakt met de budgetten die inmiddels voor de uitvoering van de jeugdzorg beschikbaar zijn gesteld. Deze budgetten zijn al een aantal malen verhoogd ten koste van de algemene middelen en zitten nu meerjarig op het niveau van 2024 (met aanvullend daarop in de programmabegroting 2025 - 2028 een opgelegde taakstelling, die oploopt van €1 miljoen in 2025 tot €5 miljoen in 2029). Dat wat er nu in de meerjarenraming staat opgenomen gaat ervan uit dat de trendmatige volumegroei wordt gestopt en het uitgavenniveau uiteindelijk afneemt met €5 miljoen per jaar (uiteraard gecorrigeerd voor prijsontwikkelingen).

Ook wanneer er meer duidelijkheid komt vanuit het kabinet zal een verdere uitwerking noodzakelijk zijn. Dat geldt niet alleen voor de inkomstenkant, maar ook voor de ontwikkelingen die spelen in de uitvoering. Zoals beschreven in de tekst onder bijstelling 18 wordt voorgesteld om daar integraal – op basis van alle informatie - naar te kijken in opmaat naar de programmabegroting 2026 – 2029.

Bijlage 3: Beleidsvoornemens – géén dekking voor

De in deze bijlage gepresenteerde beleidsvoornemens zijn wel in beeld gebracht, maar worden – in verband met het ontbreken van dekking – niet ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Het gaat om onderstaande onderwerpen:

Onderwerp	Taakveld	Beleidsvoornemens - géén dekking voor	Meerjarenraming 2026 - 2029			
			2026	2027	2028	2029
1	1.2	Capaciteit Stadstoezicht	-873	-873	-873	-873
2	1.2	Handhaving vaartuigen gemeentelijke wateren Lelystad	-126	-84	-35	-35
3	2.1	Kleinschalige infra-maatregelen	-60	-60	-60	-60
4	2.2	Regulering Vrachtwagenparkeerplaats Noordersluis	-	-21	-21	-21
5	5.2	Clubgebouw en berging tafeltennisvereniging	-	-	-	-18
6	5.2	Kunstgrasveld en teamlockers Sportpark Doggersbank	-	-116	-116	-116
7	5.2	Kunstgrasveld Sportpark Langezand (combiveld)	-	-121	-121	-121
8	5.2	Verduurzaming sportcentrum de Koploper	-	-120	-120	-120
9	6.1	Lelystadse Uitdaging	-50	-50	-50	-50
Beleidsvoornemens - géén dekking voor			-1.109	-1.445	-1.396	-1.414

1	Beleidsvoornemen - géén dekking voor	1.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Capaciteit Stadstoezicht		-873	-873	-873	-873

De uitbreiding van het aantal boa's heeft enerzijds te maken met de groei van de stad, waarbij 1 boa per 5.000 inwoners een gangbare rekenfactor is, waaraan we nu ook al niet voldoen. Daarnaast zien we dat het aantal (fixi-)meldingen zo hoog is dat de boa's veel capaciteit inzetten om alle meldingen op te volgen. In het raadsakkoord is ook uitgesproken dat het percentage afhandeling van meldingen omhoog zou moeten. Daarvoor is extra capaciteit onontbeerlijk. De zichtbaarheid van boa's in de wijk staat onder druk doordat ze het grootste deel van hun tijd bezig zijn met het afhandelen van meldingen.

Verder is het door de 'terugtrekkende beweging' van de politie noodzakelijk voldoende capaciteit te hebben om de veiligheid op straat te borgen. Voor de inspecteurs handhaving en de handhavingsjuristen geldt enerzijds dat er nog veel dossiers niet zijn afgehandeld en anderzijds we een toename zien van complexere zaken, flinke toename van bezwaar- en beroepsprocedures (ook vanuit andere afdelingen, zoals Veiligheid, Verkeer en BOR, die door de juristen van Stadstoezicht worden afgehandeld). De WOO-jurist is nodig omdat er zeer veel WOO-verzoeken zijn die sterk drukken op de capaciteit van de handhavingsjuristen. WOO-verzoeken hebben een wettelijke termijn waaraan we ons te houden hebben, dus die gaan altijd voor. Dat heeft oplopende achterstand op andere dossiers tot gevolg. In totaal zou dat neerkomen op circa 873.000 euro structureel budget.

2	Beleidsvoornemen - géén dekking voor	1.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Handhaving vaartuigen gemeentelijke wateren Lelystad		-126	-84	-35	-35

De problematiek met verwaarloosde pleziervaartuigen in de gemeentelijke wateren van Lelystad speelt al jaren. Met regelmaat klagen omwonenden over het aanzicht van de vaartuigen. Een deel ligt er verloederd bij en sommige vaartuigen zijn (deels) gezonken. Dat leidt tot ongewenste situaties, die niet alleen de omgeving ontsieren of zelfs vervuilen, maar ook aanleiding geven tot vandalisme of het gebruik als slaapplek door daklozen. Uit een recente telling (eind 2024) bij de vaarten waar de problematiek het meeste speelt, zijn ca. 70 vaartuigen aangetroffen die niet in redelijke/goede staat verkeren.

Begin 2024 heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over het voornemen om een registratieplicht in te voeren voor de pleziervaartuigen om zo beter handhavend te kunnen optreden tegen de bootwrakken en verwaarloosde boten in het Gelders diep. Middels een informatienota zal de raad worden geïnformeerd dat, gelet op de kosten en de administratieve lasten van een registratieplicht, het praktischer is om te kiezen voor winterstop om de gemeentelijke wateren te vrijwaren van wrakken en verwaarloosde boten. Echter, ongeacht de keuze, verwachten we dat bij handhavend optreden zo'n 70 vaartuigen op kosten van de gemeente Lelystad zullen moeten worden verwijderd. Het voornemen is daarbij om nu ook daadwerkelijk handhavend op te gaan treden.

Vanaf eind 2025/begin 2026 zal begonnen worden met een grote actie om vaartuigen te verwijderen uit onze gemeentelijke wateren. De verwachting is op grond van een uitgevoerde telling dat we als gemeente zo'n 70 vaartuigen moeten verwijderen, omdat de eigenaren van deze vaartuigen deze hebben achtergelaten en zich niet zullen melden om hun vaartuig zelf weg te halen. Met een gemiddelde van circa 3.000 euro per verwijderd vaartuig, waarbij is uitgegaan van de maximale opslagduur van 13 weken, komen we op 210.000 euro voor de totale actie.

Nu zal deze actie naar alle waarschijnlijkheid niet in 1 jaar uitgevoerd kunnen worden, dus we verwachten dit budget te kunnen verdelen over 2 a 3 jaar. In de beheerfase, als alle initiële vaartuigen die verwijderd moesten worden, zijn verwijderd, gaan we uit van maximaal 10 vaartuigen per jaar die zullen moeten worden weggesleept en tijdelijk opgeslagen. Dat komt dan neer op een structureel budget vanaf 2028 van 35.000 euro per jaar. Gezien de staat van onderhoud van meeste vaartuigen verwachten we niet of nauwelijks baten uit verkoop.

3	Beleidsvoornemen - géén dekking voor	2.1	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Kleinschalige infra-maatregelen		-60	-60	-60	-60

Infrastructurele maatregelen worden veelal binnen projecten opgepakt. Zo wordt bij groot onderhoud verkeer betrokken om te bezien of mogelijke verbeteringen ten aanzien van de verkeersveiligheid kunnen worden meegenomen en bij ontwikkelprojecten is de infrastructuurle aanpassing vaak meegenomen vanuit de GREX.

Toch komt het geregeld voor dat vanuit een klacht of een wens aanvullende infrastructuurle aanpassingen wenselijk zijn. Bijvoorbeeld de wens voor een voetpad langs een weg op een bedrijventerrein in verband met de verkeersveiligheid, of de vraag om een voetgangersoversteek veiliger in te richten.

Vaak is voor dergelijke maatregelen geen financiering en is vervolgens het antwoord dat geen maatregelen worden getroffen. Om toch tegemoet te komen aan dergelijke wensen en/of oplossingen voor klachten wordt in deze kadernota daarom €60.000 per jaar aangevraagd. Met dit bedrag kunnen kleine infrastructuurle maatregelen worden uitgevoerd, waarvoor geen dekking is van uit projecten of groot onderhoud.

4	Beleidsvoornemen - géén dekking voor	2.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Regulering Vrachtwagenparkeerplaats Noordersluis		-	-21	-21	-21

Op Noordersluis ligt ter hoogte van de kruising Zuiveringweg-Vaartweg een vrachtwagenparkeerplaats. In de huidige situatie is er overlast door overnachtende chauffeurs (hygiëne, veiligheid, zwerfvuil, etc.). Door het plaatsen van toiletten, douches, een omheining en een slagboom voor in- en uitrijden wordt tegemoet gekomen aan de behoefte van chauffeurs voor sanitaire voorzieningen en wordt gereguleerd wie er gebruik maakt van het terrein.

De kosten voor de aanleg van deze voorzieningen worden geschat op ongeveer €300.000,-. Een deel van de inkomsten kan worden terugverdiend door een bedrag te vragen voor het betreden van de vrachtwagenparkeerplaats. Na aftrek van de jaarlijkse kosten voor beheer is de inschatting dat er jaarlijks €10.000,- aan inkomsten overblijven. Wanneer het terrein langjarig gebruikt wordt, zal een deel van de initiële investeringskosten gedekt kunnen worden. De maatregel sluit aan bij de in de Mobiliteitsvisie genoemde wens om overnachtingsplekken te realiseren voor vrachtwagenchauffeurs. Wanneer deze maatregel succesvol is, kan deze op grotere schaal gekopieerd worden in LAB.

5	Beleidsvoornemen - géén dekking voor	5.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Clubgebouw en berging tafeltennisvereniging		-	-	-	-18

Op 16 juli 2024 heeft de raad het Integraal Huisvestingsplan Sport (IHP Sport) vastgesteld. De raad heeft bij de vaststelling van dit plan onder andere besloten bij de kadernota 2026-2029 integraal een afweging te maken over het budget voor een kwaliteitsimpuls. Vanuit het uitgangspunt van zoveel mogelijk multifunctioneel (efficiënt) ruimtegebruik is in het IHP Sport voorgesteld om de tafeltennisvereniging in te passen in één van de nieuw te bouwen gymzalen. Voorwaarde is dat er, qua locatie, ruimte is voor de aanbouw van een kleine clubvoorziening en een (extra) bergruimte voor de tafeltennistafels en dat dit niet

mag leiden tot een verminderde functionaliteit voor het bewegingsonderwijs. We gaan hierbij uit van een totale ruimtebehoefte van ongeveer 200 m² voor de tafeltennisvereniging (100 m² voor de bergruimte en 100 m² voor de clubruimte).

Door het leggen van een combinatie met één van de nieuw te realiseren gymzalen, is duurzame huisvesting van de vereniging voor de lange termijn geborgd. In de huidige monofunctionele accommodatie (327 m²), die in eigendom is van Sportbedrijf Lelystad, hoeft dan niet meer te worden geïnvesteerd in onderhoud en op termijn verduurzaming / vervanging van het gebouw. De tafeltennisvereniging gebruikt de huidige accommodatie 16,5 uur per week (ma t/m vr) voor trainingen en wedstrijden. In combinatie met bewegingsonderwijs is dit in te passen.

De investering voor het realiseren van een clubgebouw en berging tafeltennis bedraagt € 953.000 (per 2027). Krediet benodigd vanaf 2027 met de bijhorende kapitaallasten van €18.266 vanaf 2029.

6	Beleidsvoornemen - géén dekking voor	5.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Kunstgrasveld en teamlockers Sportpark Doggersbank		-	-116	-116	-116

Op 16 juli 2024 heeft de raad het Integraal Huisvestingsplan Sport (IHP Sport) vastgesteld. De raad heeft bij de vaststelling van dit plan onder andere besloten bij de kadernota 2026-2029 integraal een afweging te maken over het budget voor het op orde brengen van de basis op het gebied van sportfaciliteiten. Uit het IHP Sport is naar voren gekomen dat er een tekort aan trainingscapaciteit is op sportpark Doggersbank. Uitbreiding op deze locatie is niet mogelijk omdat er fysiek geen uitbreiding kan plaatsvinden doordat het Sportpark in een woonwijk ligt. Op dit moment beschikt Doggersbank over 1 kunstgrasveld, 2 wedstrijdelden (natuurgas) en 2,5 trainingsveld (natuurgas).

Uitbreiding van de trainingscapaciteit is niet mogelijk op deze locatie. Uitgaande van de beleidsuitgangspunten, zoals vastgesteld in het IHP Sport, is het noodzakelijk dat er een 2e kunstgrasveld wordt aangelegd. De aanleg van een 2e kunstgrasveld lost het tekort van trainingscapaciteit niet op, maar levert wel een extra wedstrijdeld op. De wedstrijden worden nu op de natuurgrastrainingsvelden gespeeld, wat in verband met de belasting op natuurgas een ongewenste situatie is. Ook de kwaliteit en de continuïteit van de bespeelbaarheid van de velden wordt verbeterd. Door de te hoge belasting op de huidige natuurgasvelden en extremere weersinvloeden zijn de velden namelijk niet altijd bespeelbaar.

Naast de aanleg van een 2e kunstgrasveld op dit sportpark is het ook noodzakelijk om 12 teamlockers aan te schaffen. Het huidige kleedgebouw is te klein voor alle teams. Dit is eenvoudig op te lossen door de voetbaltassen tijdens de wedstrijden in teamlockers op te bergen zodat de kleedkamer voor het volgende team gebruikt kan worden.

De eenmalige investeringslasten bedragen €730.000. De bijdrage in de exploitatielijsten zijn jaarlijks € 41.000. De bijbehorende kapitaallasten bedragen €74.825.

7	Beleidsvoornemen - géén dekking voor	5.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Kunstgrasveld Sportpark Langezand (combiveld)		-	-121	-121	-121

Op 16 juli 2024 heeft de raad het Integraal Huisvestingsplan Sport (IHP Sport) vastgesteld. De raad heeft bij de vaststelling van dit plan onder andere besloten bij de kadernota 2026-2029 integraal een afweging te maken over het budget voor het op orde brengen van de basis op het gebied van sportfaciliteiten. In het IHP Sport wordt voorzien dat op sportpark Langezand er zeven velden nodig zijn waarvan twee kunstgrasvoetbalvelden. Daarmee daalt het aantal velden van acht naar zeven. Desondanks biedt dit wel mogelijkheden voor verplaatsing van voetbalactiviteiten van de sportparken Schouw en Doggersbank vanwege ledengroei naar sportpark Langezand.

Hoewel sportpark Langezand voldoende ruimte heeft voor trainingen en wedstrijden van Unicum en Batavia is het gewenst om op korte termijn één extra kunstgrasveld aan te leggen dat ook geschikt is voor American Football. Daardoor wordt een kwaliteitsimpuls gegeven aan het verder ontwikkelen van sportpark Langezand en aan het herstructureren van de sport in Lelystad. Dit zou gaan om een vergroot kunstgrasveld om de flexibiliteit, kwaliteit en multifunctioneel gebruik te vergroten.

De eenmalige investeringslasten bedragen €783.000. De bijdrage in de exploitatielijsten zijn jaarlijks €41.000. De bijbehorende kapitaallasten bedragen €80.258.

8	Beleidsvoornemen - géén dekking voor	5.2	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Verduurzaming sportcentrum de Koploper		-	-120	-120	-120

Op 16 juli 2024 heeft de raad het Integraal Huisvestingsplan Sport (IHP Sport) vastgesteld. De raad heeft bij de vaststelling van dit plan onder andere besloten bij de kadernota 2026-2029 integraal een afweging te maken over het budget voor verduurzaming van sportaccommodaties, waaronder sportcentrum de Koploper.

Bij Sportcentrum De Koploper is een aantal jaar geleden gestart om binnen de huidige middelen en op het juiste renovatiemoment het gebouw te verduurzamen indien de verduurzaming een terugverdientijd heeft van maximaal 5 jaar. De volgende duurzaamheidsmaatregelen zijn uitgevoerd: hergebruik water, biomassaketel, Led verlichting, renovatie van bestaande luchtbehandelingskasten, optimalisatie gebouwbeheersysteem en koppeling verlichting en luchtbehandeling aan gebruik van de ruimten. Voor verdere verduurzaming van het gebouw met een terugverdientijd tussen de 5 en 15 jaar is aanvullend budget nodig. Dit vraagt een investering van € 3.354.000 voor onder andere realisatie warmteterugwinning, elektrische waterpomp, aanbrengen zonnepanelen, isoleren leidingwerk en appendages en verbeteren energiemangement aan te brengen.

9	Beleidsvoornemen - géén dekking voor	6.1	Bedragen x € 1.000			
			2026	2027	2028	2029
	Lelystadse Uitdaging		-50	-50	-50	-50

De Lelystadse Uitdaging is een organisatie die ondernemers stimuleert om de maatschappelijke organisaties te ondersteunen met spullen, advies, hulp en of kennis. De bedrijven laten hierdoor hun maatschappelijke betrokkenheid zien en door het matchen van vraag en aanbod wordt jaarlijks een fors bedrag (850.000 waarde matches 2024) geïnvesteerd in de stad. De Lelystadse Uitdaging is hierdoor gegroeid tot een niet meer weg te denken organisaties die ook extra aandacht vraagt voor maatschappelijke onderwerpen als armoede, eenzaamheid en duurzaamheid. Tot op heden is de Lelystadse Uitdaging gefinancierd met incidentele middelen en is het ieder jaar afwachten of dit lukt. De organisatie heeft inmiddels wel haar belang voor Lelystad bewezen. Om dit te behouden voor Lelystad is een jaarlijkse structurele subsidie van €50.000 nodig.